

Başyazı Ne yapmalı? Nereden başlamalı?

Devamı 52. sayfada

Partimiz TKP 106 Yaşında!

Yaşıyor, Savaşıyor!

Devamı 27. sayfada

Bu Sayıda

- CHP'ye Mutlak Butlan Kararı Demokrasiye Bir Darbedir TKP - 1920 (S.2)
- Mutlak Butlan Bir Savaşır Barış ALPER (S.3)
- Butlanlı CHP, Süruncemedeki Süreç ve Erdoğan'a İhtiyaç Mümin TOPRAK (S.15)
- Yeni Dünya Düzeni Altay PAMİR (S.20)
- Partimiz TKP 106 Yaşında TKP - 1920 (S.27)
- "Yeni" Emperyalist Sistemin Doğuşu Barış ALPER (S.39)
- Bir Ülke Nasıl Kalkındırılmaz Mümin TOPRAK (S.47)
- Başyazı Redaksiyon (S.52)

TKP - 1920'den AÇIKLAMA: CHP'ye "mutlak butlan" kararı demokrasiye yeni bir yargı darbesidir!

Devamı 2. sayfada

CHP'ye “mutlak butlan” kararı demokrasiye yeni bir yargı darbesidir!

ANKARA İstinaf Mahkemesi 21 Mayıs 2026 günü CHP'nin 2023 yılındaki 38. Olağan Seçimli Kurultayı hakkında emsali şimdiye kadar görülmemiş öyle bir karar verdi ki, bu kararlar yargı eliyle sonucu ülke ve halk için ağır olan tam da siyasi bir darbe gerçekleştirilmiştir. Mahkeme verdiği kararlar CHP'nin 38. Olağan Seçimli Kurultayı'nı iptal etmekle kalmamış, aynı zamanda 38. Kurultay'da ve bundan sonraki kurultaylarda CHP Genel Başkanı seçilen Özgür Özel ve tüm parti yönetimini tedbiren görevden uzaklaştırmış, kurultay öncesinde genel başkan olarak görevde bulunan Kemal Kılıçdaroğlu ile Parti Meclis ve Yüksek Disiplin Kurulu'nu karar kesinleşinceye kadar tedbiren eski görevlerine iade etmiştir. Bu demektir ki, şu andan itibaren CHP'nin Genel Başkanı Özgür Özel değil Kemal Kılıçdaroğlu'dur. Bu karar halkı kutuplaştırmaya, ülkeyi bir kaosa sürüklemeye niteliği taşımaktadır.

Bilgisi dahilinde verilen bu kararla Erdoğan'ın amacı, kendisinin Cumhurbaşkanlığını tartışma haline getiren rakibi İmamaoğlu'nu hapsed-

tirip ortadan yok ettikten sonra, şimdi de parti olarak rakip gördüğü CHP'yi içten parçalayarak, bölerek zayıflatmak ve bertaraf etmektir. Erdoğan ve AKP'nin burada kullandığı kişi ise CHP eski başkanı Kılıçdaroğlu'dur.

Bu darbe yalnız CHP'ye yapılan bir darbe değil, Türkiye halkları ve onların iradesine, son kalan demokrasi ve özgürlüklere karşı girişilen bir darbedir. Bu darbe ile Erdoğan'ın otoriter, islami-faşizan tek adam rejiminin kesinkes yerleştirilmesi, O'nu “ebedi” Reis, Cumhurbaşkanı yapılması için başta anamuhalefet partisi olmak üzere tüm muhalefetin parçalanması, susturulması, giderek yok edilmesi hedeflenmektedir.

Erdoğan ve çevresi yıl-

lardan beri adım adım bu islami-faşizan yolda ilerlemektedir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yargıyı, tüm kurum ve kuruluşları kendine bağladı. Artık iktidar darbeleri yargı yoluyla yapılmaktadır. Belediyelere atanan kayıymalar yetmedi. Şimdi yargı darbeleriyle özellikle CHP'li belediyeler bir bir ele geçirilmektedir. Ülkede her şey Saray'ın çıkar ve iktidar hırsına göre yönetilmektedir. Ülkeye beklenen barışı getirecek olan Kürt Özgürlük Hareketi'yle girişilen yeni sürecin seçim hesaplarına kurban edilerek ilerlemesi durdurulmakta, barış sırf çatışmaların, savaşın durmasına indirgenmektedir. CHP'ye yapılan bu operasyonla sürecin geleceği, geniş tabanlı top-

lumsal bir barışa dönüşmesi de tehlikeye düşmektedir.

Bu saldırı işçi sınıfı ve emekçi halklarımıza, ilerici ve devrimci, sol ve komünist güçlere de bir gözdağı içermektedir. Darbe ülkenin zaten zor olan ekonomisini daha da zora soktu. Borsa çöktü, döviz kurunu tutmak için bir günde 6 Milyar dolar satıldı. Çekilmez olan hayat pahalılığı ve enflasyon daha da azacaktır.

Erdoğan bu son yargı

kararıyla islami-faşizan tek adam rejimini hayata geçirmekte önemli bir hamle gerçekleştirmiştir. Bundan sonra onu durdurmak daha da zor olacaktır. Şimdi ona dur demenin tam zamanıdır. Bunun için başta işçi sınıfı ve emekçiler, onların sendikaları olmak üzere tüm burjuva liberal, demokrat, yurtsever partilerden ilerici, devrimci demokrat, sol, sosyal-demokrat, sosyalist ve komünist partilerine, Kürt özgür-

lük hareketi ve partilerine, akademisyen ve aydınlara, gençler ve kadınlara, çevre ve ekoloji aktivistlerine kadar Erdoğan rejimine karşı en geniş güçlerin katılımını sağlayacak bir ittifak oluşturulmalı ve yığınlar kazanılmalıdır. Ülkenin Erdoğan'dan kurtulma ve demokrasiye kavuşma yolu budur.

Türkiye Komünist Partisi
TKP - 1920
www.tkp-online.com

Mutlak butlan bir savaştır, bir sınıf savaşıdır!

Klerikal, Orta Çağ feodal, saltanat ve emperyalist yanlısı güçlerle "burjuvazi", işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları arasındaki savaştır!

Barış ALPER

ANKARA İstinaf Mahkemesi'nin CHP hakkında verdiği mutlak butlan kararı uygulanmaya kondu. Kılıçdaroğlu Erdoğan'ın desteğinde, polisin gücüyle CHP binasının kapılarını balyozla kırdırarak, içerde olan Özgür Özel ve diğer CHP'lileri binadan çıkartarak CHP Genel Merkezi'ne çöktü. Bir kez daha CHP'yi felç ederek Erdoğan'a en büyük desteği verdi. Kurban Bayramı nedeniyle toplayabildiği birkaç bin kişiyle yaptığı kutlama konuşmasında "devlet aklı" ile, yani Erdoğan çıkarlarına göre hareket ettiğini itiraf ederek, şimdiye kadarki yol arkadaşlarına ağır ithamlarda bulunarak, hemen Kurultayı çağırmayacağını, uzun zaman CHP'nin başında kalmayı planladığını, köklü icraatlarda bulunacağını, yani Erdoğan'ın iktidarda kalması için her şeyi yapmaya hazır olduğunu açıkladı.

Aynı anda Özgür Özel de bayramlaşmak

için Ankara CHP İl Başkanlığı binası önünde Güvenpark'ta CHP'lilerle buluştu. Yüzbinlerin katıldığı buluşmada Özel "Diplomasız Erdoğan, mazbatasız Kemal Başkan istemektedir" diyerek Erdoğan'la Kılıçdaroğlu'nun iş birliği içinde olduğunu belirtti ve derhal kurultay yapılmasını, partinin seçilmiş genel başkana kavuşturulmasını istedi. Özel bu mutlak butlan meselenin ne meselesi olduğunu da açıkladı ve yüzbinlerle Anıtka-

bire yürüdü.

Mutlak butlan meselesi nedir?

Özel bayramlaşma nedeniyle yaptığı konuşmada “Keşke birilerinin söylediği gibi bu mesele parti içi tartışma olsa. Bu CHP'nin iç meselesi değildir. Özgür Özel, Kılıçdaroğlu meselesi değildir. Bu mesele Recep Tayyip Erdoğan ile millet arasındaki meselesidir” dedi ve meselenin ülkenin ve toplumun geleceği meselesi olduğu vurgusu yaptı. Yine birçok köşe yazarı ve yorumcu, bu meselenin tek başına Erdoğan'ın tekrar seçilme meselesi ve manevrası olmadığını, meselenin altında ülkenin ve toplumun köklü bir yapılanmaya götürülmesi olduğunu belirttiler.

Rıza Türlen bu konuda şöyle demektedir: “Gerçek şu ki, butlan davasını izleyen olaylardaki temel çelişki Kılıçdaroğlu ile Özel arasında bir koltuk kavgası değil. Temel

çelişki, demokrasiyle yönetilen bir ülkede yaşamak isteyenlerle, baskıcı, tahakkümcü bir otoriter rejim kurmak isteyenler arasında... Mutlak butlan kararıyla, AKP iktidarının demokrasi, hukuk devleti, insan haklarının hoyratça ayaklar altına alındığı bir rejime doğru yürüyüşü yeni bir aşamaya girdi. Bu aşama tek partili bir dönemin başlangıcı.”

Oya Baydar'a göre de mutlak butlan büyük bir proje ve plandır. Şöyle diyor Baydar: “'Büyük Proje'... derin devlet... kimilerinin müesses nizam demeyi yeğlediği yapının/gücün ülkeye ve topluma nizam verme planıdır. Derin devlet müesses nizamın, kurulu düzenin kollayıcısıdır. Devletin kırmızı çizgileri dendiğinde anlaşılan derin aklın ideolojik tercihleridir. Türkiye'de, ulus devletin kuruluşundan beri derin

devlet aklının temelinde: bölünme korkusu (Sevr sendromu); çok halklı, çok etnisiteli, farklı dilli, farklı inançlı bir toplumda Türk unsurunun mutlak egemenliği; devlet yüceltmesi, merkezîyetçilik vardır. Gerek Bahçeli'nin ve gönülsüz de olsa Erdoğan'ın 'terörsüz Türkiye' adını verdikleri, bizlerin... Kürt Açılımı dediğimiz gelişme; gerekse Özgür Özel CHP'sinin zorbalıkla Kılıçdaroğlu'na teslim edilmesi aynı büyük devlet projesinin iki ayağıdır. Bugünkü amaç; ama erken, ama zamanında, seçimlere göstermelik bir muhalefetle... gitmek. Böylece artık otoriter olmaktan totaliter olmaya doğru giden rejimi pekiştirmek.” Gerçekte Kürt Açılımı ile CHP operasyonu ayrı devlet projeleri olmakla birlikte, Erdoğan'ın kendi iktidar hedefi için CHP operasyonunu dolaysız, Kürtlerle süreci dolaylı olarak kullanması, onların içerik olarak farklı olmasını değiştirmez.

Değişen derin devlet ve devlet aklı

Yapılan bu ve benzeri çok doğru yanırları olan bu değerlendirmelerde yine de eksik olan bir yan var: O da mutlak butlan kavgası altında yatan sınıf savaşının görülüyor olmasıdır. Derin devletin, müesses nizamın, devlet aklının hassasiyeti yalnız ulusal devlet veya Kürt sorunu değildir. Aynı zamanda cumhuriyetin demokratik bir temelde yükselmesini, Sovyetlerle iyi komşuluk ilişkiler geliştirmesini isteyen işçi sınıfı, sol ve komünist güçlerin varlığı ve cumhuriyeti gerici, faşizan ve dini, islami temelde kurmak, eskiyi muhafaza etmek isteyen, çağdaşlaşmaya karşı gelen güçlerin, sınıf ve katmanların erk mücadelesidir. Cumhuriyetin ilk yıllarında iktidarı ele geçiren Kemalist ulusal burjuvazi Kürtlere ve diğer halklara karşı mücadelenin yanı sıra, hem komünistlere hem klerikal gerici, dinsel kesim ve katmanlara karşı kıyasıya bir savaşa girişti. Komünistler de, dinsel gericilik de bu savaşta yenik düştüler.

Ama dinsel gericilik hanedanlıktan gelen toplumdaki geniş İslami tabanına dayanarak Kemalistlerle açık ve kapalı sürekli bir iktidarı ele geçirme, Kemalistleri “yok” etme savaşı içinde oldu. Bu bir sınıf savaşıydı.

Kemalist batıcı burjuvaziyle, hanedanlığı savunan burjuvazi ve İslami gerici sınıf ve katmanlar arasındaki savaş. Bu savaşta hancedancı, gerici islami kesim zaman zaman üstün de geldi. Ama iktidarı hiçbir zaman ele geçiremedi. Bu savaş şimdi iktidarı ele geçiren Recep Tayyip Erdoğan'la yeni bir aşamaya geldi. Seçim bunun dışı yansıyan yanıdır. Seçim iktidarda kimin, hangi burjuva sınıfının olacağını veya kalacağını gösteresidir. Derin devlet, müesses nizam, devlet aklı iktidardan, egemen sınıftan ayrı düşünülemez. Devlet aklı iktidarda olan sınıfın, egemen güçlerin aklısıdır. Erdoğan'ın iktidarı ele geçirmesiyle Kemalist güçler iktidarı kaybetmeye başladılar. Ordu, istihbarat, güvenlik güçleri, mülkiye ve bürokrasi, hukuk ve yargı, ekonomi ve maliyenin Erdoğan'ın eline geçmesiyle derin devlet, müesses nizam, devlet aklı değişime uğramaya başladı. Erdoğan bu değişimle devleti, toplumu İslami vecibelere göre dizayn etmeye girişti. Devletin aklı artık Kemalist dönemde olduğu gibi Batıcı modern bir ulus devlet ve toplum yaratma değil, sünni İslam'a dayalı “şeriat” usulü bir toplum ve Ortadoğu'da, İslam aleminde rol oynayan güçlü bir devlet yaratma anlayışı oldu. Burada demokrasi ve özgürlüklere, halkın iradesi ve adalete dayalı bağımsız yargı ve kurumlara gerek yoktur. Böyle bir toplum ve devlet için Erdoğan veya AKP'nin iktidarda kalması gerekmektedir. Bu nedenle Erdoğan'ın tekrar seçilmesi ve seçimi kazanması, iktidarını sürdürmesi zorunludur. Değişen devlet aklı budur. Bu ise toplumda içten içe kaynayan yüzü Batıya dönük burjuvazi ve Kemalist çevreler ve ilerici devrimci güçlerle, yüzü Doğuya dönük burjuvazi ve klerikal İslami çevreler arasında bir sınıf savaşının varlığı demektir. Şimdi seçimi kimin ve nasıl kazanacağından çok, içten içe kaynayan bu sınıf savaşına bakmak gerekiyor. Bunun için uluslararası gelişmelere de bakmak zorunlu oluyor. Çünkü günümüzde Türkiye ve benzer ülkelerdeki sınıf çatışmaları uluslararası alanda emperyalist güçler arasındaki sınıf çatışma-

larından kopuk değildir. Uluslararası alanda emperyalist politikalar anlaşılmadan Türkiye ve diğer gelişmekte olan ülkelerdeki politikalar da anlaşılabilir.

Sınıflı toplumların tarihi sınıf savaşları tarihidir

Sınıf savaşları toplumdaki temel iki sınıf arasındaki iktidar savaşlarıdır. Marks ve Engels daha Manifesto'nun girişinde “*Şimdiye kadarki bütün toplumların tarihi, sınıf mücadeleleri tarihidir*” derler. Marks ve Engels'in burada “bütün toplumlar”dan kastettikleri özel mülkiyetli, sınıflı toplumlardır. Sınıflı toplumların tarihi boyunca birbirine zıt iki sınıf, köleci toplumda özgür köle sahibiyle köleler, feodalizm, derebeylikte asillerle köylüler (serf), kapitalizmde burjuvaziyle proletarya birbirleriyle kıyasıya açık ve kapalı bir savaş içinde olmuşlardır ve bugün hâlâ olmaktadır. Bu savaşlar sömürülenlerin ve ezilenlerin sömüren ve ezenlerin baskı ve zulmüne karşı özgürlük ve iktidar savaşlarıdır.

Ama zamanla bu sınıflar içinde de birçok basamaklar, katmanlar oluşur ve her düzende bir önceki düzenden kalma sınıflar da bulunur. Sınıf savaşında strateji ve taktik açısından bu sınıf ve katmanlarının konumunun belirlenmesi çok önemlidir. Çünkü egemen sınıfın içinde oluşan katmanlaşmada ortada ve en altta olanlarla üstekiler arasında sürekli bir çelişki, çatışma vardır. Onlar mülksüzleştirilince işçi ve emekçi yığınlarına yaklaşırlar. Sınıf savaşında onların kazanılması veya paralyze edilmesi çok önemlidir. Veya eski düzenden kalma sınıf ve katmanlarla yeni doğan sınıflar hâlâ mücadele içindelerse, o zaman da yeni sınıfların eski sınıflara karşı ortak mücadelesi de zorunlu hale gelir. İttifak politikasız bir sınıf savaşı yoktur.

Çağımızda sınıf mücadeleleri

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçme mücadeleleri çağıdır. Bu çağda sınıf savaşları sırf burjuvaziyle proletarya arasında yürüyen genel bir savaş, sınıfa karşı sınıf savaşı değildir. Günümüzde sınıf savaşları

burjuvazinin en gerici, en saldırgan kesimi olan tekceli burjuvazi ile proletarya, emekçi halk yığınları ve tekceli olmayan burjuvazi (küçük, orta ve “büyük” burjuvazi) arasında giden savaşlardır. Bunlar tekceli burjuvazinin yalnız emeğin sömürülmesine değil, onların geniş halk yığınlarını ezmesine, burjuvazinin diğer katmanlarını yok etmesine karşı birlikte ortak mücadeledir. Bu tekellerin yarattığı krizlere, onun yol açtığı yokluk ve sefalete, enflasyon ve pahalılığa, işsizlik ve açlığa karşı işçi sınıfının ve geniş emekçi halk yığınların diğer güçlerle birlikte ortak mücadelesidir. Bu, tekeller tarafından doğanın yağmalanmasına, tahribatına karşı yerküremizi koruma mücadelesidir. Bu tekellerin demokratik hak ve özgürlüklere, kurallara dayalı dünya düzenine, halk iradesini hiçe sayan keyfi davranışlarına, baskıcı faşizan bir sistemi getirme çabalarına karşı en geniş ittifaklı demokrasi ve özgürlük mücadelesidir. Bu tekellerin ve emperyalist devletlerin dünyayı yeniden paylaşımını öngören savaşlara, bir dünya savasına karşı barış mücadelesidir.

Kapitalizmde tekellerin doğması ve emperyalizm aşamasına geçilmesiyle sınıf savaşları yeni boyutlar kazandı. Sınıfa karşı sınıftan çok sınıflar içinde oluşan basamaklara, katmanlara bakmak, onlar arasındaki çelişkileri irdelemek, baş çelişkiyi ve baş düşmanı saptamak ve ona karşı mücadele etmektir. Bu en geniş güçlerin cephesinin, ittifakının oluşması için çalışmayı gerektirir. Bu ittifak sağlanmadan ne proletarya ne de bir başka güç tek başına bu gerici, saldırgan tekellerin hakimiyetini kıramaz, onları yenebilir. Günümüzde insanlığın yaşadığı tüm bu krizlerin, felaketlerin, savaşların yaratıcısı ve sorumlusu savaş ve teknoloji sanayi tekelleri ve bunları finanse eden dev bankalardır, finans kapitalidir. Buna karşı en geniş itti-

fakın oluşturulması proletaryanın önünde duran baş görevdir.

Kapitalist-emperyalist sistemin girmedeği dünyanın bir ücra köşesi yoktur

Bugün dünyada kapitalizmin, emperyalizmin girmedeği bir köşe yoktur. Kapitalist ilişkiler dünyanın her tarafına girmiş ve egemen olmuş ilişkilerdir. Her tarafta her şey para, mal ve kâr (artı değer) ilişkisi üzerinden yürümektedir. Ama bu demek değildir ki, kapitalizm dünyanın her köşesine gelişmiş sanayiye, teknoloji ve bilimi, refah ve demokrasi götürmekte ve bu ülkeleri kısa zamanda gelişmiş kapitalist ülke seviyesine ulaştırmaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerin hiçbir zaman böyle bir hedefi olmadı. Onlar kapitalist ilişkileri, sömürü ve sömürge ilişkilerini bu ülkelere götürürken, bağımlılık ilişkilerini de götürdü. Ge-

nellikle bu ülkelerde sömürge ilişkilerine tekabül eden bir işbirlikçi, bağımlı, ceberrut bir burjuva sınıfı yarattı. Bu işbirlikçi burjuva sınıfı aracılığıyla kapitalizm bu ülkelerde gelişmiş kapitalist ülkelerin ihtiyaçlarına göre bir gelişme sağladı. Demokrasi de, özgürlükler de, burjuva parlamenter sistem de “göstermelik” olarak geldi, iktidar orduya, silahlı güçlere bırakıldı. Bunlar daha çok ham madde “üreten” ve ihraç eden, sanayi ve tüketim malları ithal eden ülkeler durumunda kaldı. Hep bir gün kapitalist gelişmeyi yakalayıp küçük ABD olma hayalleri yapıldı.

Ama bu ülkeler hiçbir zaman küçük bir Amerika olamadılar. Bugün dünyada gelişmiş, orta gelişmiş, az gelişmiş ve gelişmekte olan kapitalist ülkeler diye bir ayrım yapılmaktadır. Tekellerle proletarya ve en onun geniş ittifakı arasında mücadele gelişmiş kapitalist ülkelerde görülmektedir. Bu ülkelere bir önceki düzenden, yani kölelikten ve

feodalizmden kalma kilise dahil klerikal güçler ve asiller, efendiler hemen hemen ya kalmamıştır, ya da hepsi burjuvalaşmış ve düzene entegre olmuştur. Gelişmiş ülkelerde her türlü din ve kiliseler kapitalist düzenin bir parçasıdır. Asilzadeler, efendiler büyük burjuvalardır. Hukuk, ordu, bürokrasi, tüm demokrasi ve kurumlarının tek işlev ve hedefi bu burjuva düzenini korumaktır. Hangi burjuva partisinin iktidara geldiği önemli değildir. Hepsisi kapitalist düzen için vardır.

Geri kalmış ülkelerde sınıf ve iktidar savaşları

Öte yandan orta ve az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ise durum farklıdır. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki gibi olmasa da, bu ülkelerde de kendi çapında burjuvazi gelişmekte, tekeller, oligarşiler oluşmaktadır. Ama buralarda çoğu kez burjuvazinin yanında hâlâ eski düzenden kalma klerikal güçler, ağalar, beyler, efendiler, sultanlar da vardır. Burjuvaziyle bu gerici güçler arasında sürekli bir çatışma yaşanır. Bu gerici güçler ya iktidarı vermek istemezler, ya da bir zaman ellerinde olan iktidarı kaybetmiş olmayı asla hazmedemezler. Onlar emperyalist güçlerin kendileriyle iş birliği yapmasını ve iktidarın kendilerine verilmesini veya kendilerinde kalmasını, kapitalist ilişkilerin kendileri üzerinden yürümesini isterler. Emperyalist güçler duruma göre birini veya diğerini tercih eder, destekler. Çünkü onlar için belirleyici olan o ülke ve bölgede kendi emperyalist çıkarlarını koruyacak en sadık ve uyumlu güçlerin iktidarda olmasıdır. Buna Arap ülkeleri bir örnektir. Diğer örnek İran ve Türkiye'dir. Uzak Asya, Afrika ve Latin Amerika başka bir örnektir. Hepsinin kendine göre özgüllükleri vardır. Bu ülkelerde erke kim geleceğine ve erkte kimin, yani hangi sınıf ve katmanın kalacağına emperyalizm, başta ABD emperyalizmi karar verir. ABD buna karar verirken bu ülkelerdeki sınıf ve ulusal çatışmaları hep göz önünde bulundurur. Müdahale etmez gibi görünür ama hep açık veya gizli müdahale eder. Bu

müdahalelerin temelinde bir yanda da emperyalizm hep bu iki sınıfı uzlaştırmaya, aralarındaki çelişkileri törpülemeye, birlikte hareket etmeye çalışır. Türkiye'de olduğu gibi bu çoğu kez başarısızdır, ama uzun vadede bu iki sınıfın uzlaşmaktan başka bir çaresi olmadığını da dayatır. Gerekirse birinin diğeri tarafından teslim alınmasını bile teşvik eder. Türkiye buna da bir örnektir.

Buna rağmen, bu ülkelerde çarpık da olsa gelişen kapitalist ilişkilerle birlikte gelişen işçi sınıfı burjuvaziye karşı sürekli bir sınıf mücadelesi içindedir. Ama işçi sınıfı burada erkin kimde olduğuna, erkin burjuvazide mi, yoksa klerikal gerici güçlerde veya otoriter faşizan güçlerde mi olmasına kayıtsız kalmaz. Zira erkin otoriter, klerikal, gerici Orta Çağ anlayışlı güçlerin elinde olması kısıtlı da olsa burjuva demokratik hak ve özgürlüklerin yok edilmesi ve rejimin otoriterleşmesi, faşizanlaşması her türlü yaşam koşullarının kötüleşmesi anlamına gelir. Bu işçi sınıfının mücadelesi için büyük bir engeldir. Batı yanlısı burjuvazi için de bu erk bir engeldir. Zira çarpık da olsa kapitalizmin gelişmesi için onun burjuva demokrasisi, özgürlükleri ve hukukuna ihtiyacı vardır. İktidarda klerikal Orta Çağ güçlerinin olduğu ülkelerde işçi sınıfı ve emekçi güçlerin bu gerici güçlere karşı mücadele veren burjuva güçleri desteklemesi, burjuvaziyle zımnın veya açık bir ittifak kurması gerekir. Bu asla işçi sınıfının sömürüye karşı sınıf mücadelesinden vaz geçmesi veya ara vermesi anlamına gelmez. Söz konusu olan önceliktir. Sınıf mücadelesinde öncelik politik mücadeledir, iktidardaki otoriter gerici güçlerin yenilmesi ve iktidarın ilerici, demokrasiyi savunan güçlerin eline geçmesidir. Bu mücadeleyle ekmek mücadelesini, ekonomik mücadeleyi karşı karşıya koymamak gerekir. Hangi koşulda olursa olsun grevlerle, toplu sözleşmelerle ekmek mücadelesi devam eder. Yine hangi koşulda olursa olsun diğer güçlerle birlikte politik mücadele de devam eder. Gerici güçlerin yenilgisiyle sınıf mücadelesi her üç boyutuyla: ekonomik, politik, ideolojik yeni

bir dinamizm kazanır. Demokrasi genişletilmeden işçi sınıfının sömürüye, halkların zulme, kadınları baskıya, çevre aktivistlerinin doğanın yağmalanmasına, gençlerin geleceklerinin tahrip edilmesine karşı mücadele başarı sağlayamaz, sosyalizme doğru yol alınamaz. İşçi sınıfı için doğru bir ittifak politikası çoğu kez bir zorunluluktur. Aynı şey Kürt sorunu içinde geçerlidir. Kürtlerin ulusal mücadelesiyle sınıf mücadelesi karşı karşıya getirilemez. İkisinin ortak yanı demokrasi mücadelesidir. İşçi sınıfı ve ulusal mücadelenin ittifakı kaçınılmazdır.

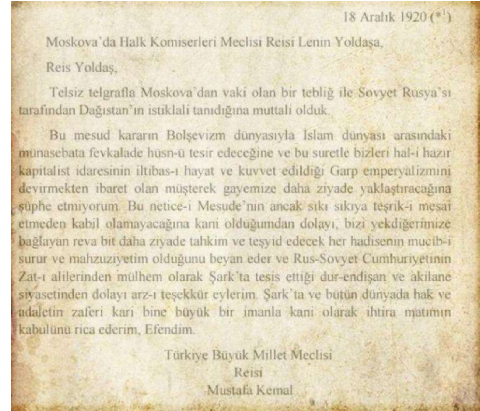
Türkiye'de egemen sınıflar ve devleti kurtarma çabası

Osmanlı İmparatorluğu 19. Yüzyılın sonunda, 20. Yüzyılın başında emperyalizme bağımlı, burjuvazisi ve kapitalizmi az gelişmiş, ama geniş topraklara yayılmış emperyal bir ülkeydi. İnsan gücüne dayalı ordusundan başka her bakımdan zayıf ve güçsüzdü, toplumu geriye. İmparatorluğu kaldırmak gerekiyordu. Bir kesim paşalar bunun modernleşerek, Batılılaşarak mümkün olacağını savunuyordu. Diğer bir kesim paşalar ise modernleşmeye, Batılılaşmaya karşıydı. Bunlar Batının kültürünü, örf ve adetlerini, politikasını değil, tekniğinin alınmasını yeterli görüyorlardı. Özellikle Batılılaşmayla sahip oldukları erkin ellerinden kayacağını gören molla ve ulema, tarikatlar gibi teokrat kesim, klerikal güçler batılılaşmaya kesinkes karşı çıkıyorlardı. Padişah ise her iki güce karşı ya İngiliz, ya Alman emperyalizminin desteğine sığınır hale gelmişti. Bir yerde “meşruiyeti” onlardan bekliyordu. Batılılaşmayı savunan güçlerle statükocu gerici güçler arasında bu çatışma ve anlayış günümüze kadar gelmiştir. Bu günümüzde Kemalist güçlerle İslami gerici güçler arasındadır.

Büyük emperyalist güçler ise çoktan Osmanlı'nın emperyal varlığına son verip topraklarını bölüşmek, bu topraklar üzerindeki halklara bağımsızlık tanıyarak kendilerine bağlamak istiyorlardı. Emperyalizmin bu hedefi Birinci Dünya Savaşı'nda

Osmanlı'nın yenilmesi ve dayatılan Sevr'i imzalamasıyla mümkün oldu. Şimdi Osmanlı paşalarının önünde “*ne yapacağız, Devlet-i Aliyye'yi nasıl kurtaracağız*” soruları duruyordu. Tüm paşalar şaşkın ve çaresizdi. Batılı-Doğulu fark etmiyordu. Soru aynıydı: “*Devlet nasıl kurtarılacak?*”

Paşaların önünde iki yol vardı: Ya Amerikan mandacılığı, ya da yukarıda Rusya'da doğan Sovyet iktidarıyla birlikte olmak. Önce İngilizler, Amerikalılar paşalara yüz vermediler. Mandacılık yattı. Çünkü İngilizler ve Amerikalılar Kuzeyde Lenin'in, Sovyet iktidarının başarılı olamayacağından, Çarın Moskova'da yeniden iktidara olacağından ve Sevr'in kesinkes uygulanacağından

hareket ediyorlardı. Paşalar için tek çare Sovyetlerle, yani komünistlerle, Mustafa Suphi ile birlikte olmaktı. Paşalar pek istemese de böyle oldu. Enver Paşa Moskova'ya “sığındı.” Mustafa Kemal Lenin'e mektuplar yazdı, elçiler gönderdi. Suphi ile mektuplaştı, arasını iyi tutmaya çalıştı. Bu durum 1920 yılı sonunda Kızıl Ordu'nun Beyaz Ordu'yu yenip Kafkaslara dayanması ve Moskova'da Sovyet iktidarının zafere ulaşmasına kadar devam etti.

Cumhuriyet kurulurken ortaya çıkan üç sınıf, üç güç

Kızıl Ordu'nun zaferiyle birlikte İngilizlerin, emperyalizmin Mustafa Kemal'e karşı tutumu değişti. Sevr iptal edilip önce Londra,

sonra Lozan konferanslarına gidildi. Kürtlerin, Ermenilerin ve diğer halk ve azınlıkların hakları göz ardı edildi. Artık emperyalizm Anadolu'da Mustafa Kemal'in önderliğinde Sovyetlere karşı modern bir tampon burjuva devleti istiyordu. Sonunda öyle de oldu. Ama ülkede bu ara birbiriyle mücadele eden üç sınıf belirdi. Birincisi işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları, Sovyet yanlısı antiemperyalist güçler; ikincisi gelişmekte olan burjuva sınıfı ve Mustafa Kemal ve çevresindeki modernist, ulusal devletçi güçler; üçüncüsü saltanat ve hilafet yanlıları, teokratik yapıyı savunan molla ve ulema, şeyh ve tarikat reisleri, toprak reformuna karşı gelen feodal ağalar, siyasi etkinliğini kaybeden İttihatçıları ve liberallerden oluşan güçler, gerici klerikal sınıf ve katmanlarıdır. Bu güçler Mustafa Kemal'in erki ele geçirmesini asla kabullenmediler, onun devrimlerine ve laikliğe sürekli karşı çıktılar, sürekli iktidarı, sultanı ve halifeyi kaybetme öfke ve erki yeniden ele geçirme hırsı yaşadılar. Bu sınıfsal konumun yanısıra başta Kürtler olmak üzere ulusal mücadeleler de ortaya çıktı. Bu halkların mücadelesine yalnız işçi sınıfı ve komünistler destek verdiler. Diğer iki sınıf ulusal hareketlere karşı ceberutlukta ve asimilasyonda birleşiyorlardı.

Erki ele geçiren Mustafa Kemal önce işçi sınıfına, onun öncüsü Komünist Partisi TKP ve liderleri Mustafa Suphi ve yoldaşlarına saldırdı, onları katletti. TKP'yi yasaklattı. Bu yasak bugüne kadar sürmektedir. Ama bu saldırılar işçi sınıfını ve komünistleri mücadeleden asla alakoyamadı.

Komünistlerden sonra Mustafa Kemal saltanatçı, hilafetçi, kendi devrimlerine karşı çıkan, eski düzeni yeniden getirmek isteyen gerici klerikal güçlere saldırdı. Tarikatları, Tekke ve Zaviyeleri kapattı. Böylece bu güçler Osmanlı Hanedanlığı'nın ve hilafetin kaldırılmasıyla siyasi gücünü, tarikat ve tekkelerin kapatılmasıyla toplumsal etkinliklerini, ekonomik ve dini ayrıcalıklarını tamamen kaybetmiş oldular. Ama bu güçler kaybettikleri siyasi erki geri almak, ekono-

mik ve dini ayrıcalıklarına tekrar kavuşmak, toplumu dini vecibelere göre "şeriat" usulü yeniden nizama sokmak için Mustafa Kemal'e, Cumhuriyete, ulusal devlete, laikliğe karşı sürekli mücadeleye geçtiler. Tarikatlar örgütlülüklerini gizlice sürdürdü, her fırsatta Cumhuriyete isyan (Menemen Olayı), Mustafa Kemal'e karşı suikastlar (İzmir Suikastı) düzenlediler. Başta Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası olmak üzere Mustafa Kemal döneminde kurulan partilerde yuvalandılar ve Mustafa Kemal düzenine meydan okudular. Tüm bu girişimlerinde başarılı olamadılar, bu partiler de kapandı. Ama bu gerici güçler siyasi ve ekonomik erki ele geçirmek, Kemalistleri yenmek, toplumu yenibastan dizayn etme mücadelesini asla elden bırakmadılar. Bugün ise Erdoğan iktidarıyla bu hedeflerine ulaşmakta büyük bir mesafe katetmiş bulunmaktadır. Sanki başarımlarına bir adım kalmış gibi bir durum vardır. Mutlak butlan bu mücadelenin son halkalarından biri olarak ortaya çıkmaktadır. O zaman buraya nasıl gelindi diye sormak gerekiyor. İkinci Dünya Savaşı sonunda Türkiye'nin emperyalist ilişkilerine, "Yeşil Kuşak" politikasına, darbelere, gerici İslami güçler lehine gelişen iktidarlara bakmadan buna cevap vermek zordur.

Gerici güçler emperyalizmin yardımıyla iktidara yürüyor

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada esen "demokrasi" rüzgarıyla Türkiye çok partili düzene geçmek zorunda kaldı. Ama bu düzene geçişten yararlananlar gerici güçler oldu. Kemalistler işçi sınıfı ve emekçilerin, komünistlerin yeni durumdan yararlanarak kurdukları parti ve sendikaları yasaklar-ken, saltanat ve hilafet yanlısı, gerici, İttihatçı, İslami güçlerin önünü açtılar. ABD ile dost, Sovyetlerle "düşman" oldular. İkili anlaşmalara imza attılar. Bu ise şimdiye kadarki Kemalist politikadan bir kopmaydı. Bu Özgür Özel'in dediği gibi İnönü için bir "demokrasi ünvanı" değil, ülkenin bağımsız ve tarafsızlığının yok oluşunun, emperyaliz-

me bağımlılığının, gerici güçlerin atağa geçişine izin tesciliydi.

İnönü, birer İttihatçı olan Bayar ve Menderes'in kurduğu Demokrat Partisi DP'ye izin verdi. Tüm gericiler bu partiye doldu. Bu ise Kemalist iktidarın sonunun başlangıcıydı. Tüm gerici güçlerin ve ABD'nin desteği ile 1950 seçimlerini mutlak çoğunlukla Bayar ve Menderes'in kurduğu Demokrat Parti kazandı, gerici güçler artık iktidarından nemalanacakları bir yuvaya

İsmet İnönü - Adnan Menderes

kavuşmuşlardı. Menderes, bir yandan ABD desteğini arkasına almak için Kore'ye "kurbanlık" asker gönderip NATO'ya girerken, ABD'nin istediği gibi gerici dinsel çevrelerin desteğini garantilemek için tarikatlarla iyi geçiniyordu. Özellikle Nurcu tarikat ve onun lideri Said-i Nursi ile iyi ilişkiler kurdu. Gericici İslami çevreler ve tarikatlar belli bir hareketlilik, "özgürlük" kazandı. Ezan yeniden yüksek sesle minarelerden Arapça okunmaya başlandı. İlk İmam Hatip Okulları yeniden bu dönemde açıldı. Türkiye solcusuz çok partili döneme geçti, ama bununla birbiriyle savaşan Cumhuriyetin başındaki iki sınıfın partisi doğmuş oldu. Batılı Kemalist kesimlerin toplandığı CHP ve diğeri gerici İslami kesimlerin ve Batıdan yararlanmak isteyen İttihatçı ve liberal kesimlerin toplandığı Demokrat Parti DP. Bundan sonra partinin ismi sık sık değişti, ama işlevi aynı kaldı. Tüm bu gelişmeler ABD'nin, NATO'nun Sovyetleri güneyden kuşatan "Yeşil Kuşak" politikasına da uygundu.

Gericici İslami kesimler kendi lider ve

partileriyle ortaya çıkıyorlar

Bu yapıyla DP'nin ömrü uzun olmadı. 1960'da Kemalistlerin bir askeri darbesiyle kapatıldı, Menderes ve iki bakanı idam edildi. Ama iki partili dönem yok edilemedi. Hatta işçi sınıfının parti kurmasına da, TİP'e izin verildi. Demokrat Parti yerine Adalet Partisi AP kuruldu. Partinin başına daha sonra Demirel geldi. AP'nin kurulmasıyla DP'de toplanan tüm İslami gerici güçler ve liberal kesimler Demirel'in Adalet Partisi AP'de yuvalandılar. Demirel onlara geniş hareket alanı açtı. Bu dönemde güçlenen bu gerici çevreler artık AP ile yetinmediler. Kendilerine bir politik lider çıkardılar: Necmettin Erbakan ve açık mücadeleye geçtiler. Artık onlar güçlerini göstermeye başlamışlardı.

Zaten göreceli liberal olan Demirel'le İslami tutucu olan Erbakan uzun zamandan beri anlaşamıyorlardı. Zira Erbakan'ın hedefi dinsel güçlerin özlediği eski nizamdı. Erbakan iktidar hedefi için harekete geçti. Önce 1969'da muhafazakâr ve tutucu Anadolu sermayesinin, odaklarının desteği ile Türkiye Odalar Borsalar Birliği TOBB başkanı seçildi. Bu Demirel'e meydan okumaktı. Demirel onu polis zoruyla TOBB'den uzaklaştırttı ve milletvekilliği adaylığını veto etti. Bunun üzerine Erbakan 1970'de kendi partisini kurdu. Milli Nizam Partisi MNP. Siyasi İslam artık kendi partisiyle ve kendi İslami burjuvazisi, onun Anadolu sermayesiyle ortaya çıkmıştı, "*buradayım*" diyordu. Bundan sonra Kemalistlerle kıyasıya açık bir "kovalamaca", varlık-yokluk mücadelesi başladı.

Kemalistlerin siyasi İslamla mücadelesi darbe ve yasak

Kemalistler laikliğe karşı diye Erbakan'ın kurduğu tüm partileri yasaklattı, ama Erbakan her seferinde ilk fırsatta yeni bir parti kurarak geri geldi. 1971'de MNP kapatıldı. 1972'de Erbakan Millî Selamet Partisi MSP'yi kurdu. Hatta parti 1973 seçimlerinde 48 milletvekili ile Meclise girdi ve Ecevit'le birlikte CHP-MSP koalisyonu oluşturdu, Erbakan başbakan yardımcısı

oldu. Bu siyasi İslamın iktidara yürüyüşünün ilk adımıydı. Kemalistlerin de İslami çevrelere verdiği ilk büyük taviziydi. Bir yerde kendi sonlarının başlangıcıydı. Bu dönem İmam Hatip Liselerinin yoğun açıldığı dönem oldu. Artık siyasi islam ülkede meşruiyet kazanmaya başladı. Bu hızlı gelişmelerde şüphesiz ABD ve NATO'nun Sovyetleri güneyden kuşatacak olan “Yeşil Kuşak” denen siyasi İslamı güçlendirme politikasının da etkisi vardı.

CHP-MSP koalisyonu uzun sürmedi, ama siyasi İslam artık palazlanmıştı. Bu kez de Erbakan 70'li yıllarda Demirel ve Türkeş'le birlikte kurulan Milliyetçi Cephe hükümetleriyle politik yaşamın artık vazgeçilmez, “anahtar” partisi konumuna geldi. 1980 darbesinin ortamını hazırlayıcılarından oldu. Darbe sonrası MSP kapatıldı. Darbeyi yapan sözde Atatürkçü generaller yükselen sol hareketlere, komünizm ve anarşi tehditlerine karşı İslam'ı ve milliyetçiliği topluma dayattı ve Türk-İslam Sentezi ideolojisini devletin resmi politikası yaptılar. Generaller Türkiye'de siyasi İslam'ın yükselişine izin verdiler. Okullara zorunlu din dersi eğitimi getirildi, İmam Hatip Okulları sayısı hızla arttı. Ülkede gerici İslami hareketlerin güçlenmesinde 12 Eylül darbesinin rolü büyüktür. Generaller Türk-İslam Senteziyle ülkede sol, demokratik, komünist gelişmeleri önleyeceklerini, muhafazakâr bir toplum yaratacaklarından hareket ediyorlardı. Türk-İslam Sentezi aynı zamanda bu iki hareketi, Kemalist ve İslami hareketi uyuşturmayı da hedefliyordu.

1980 sonrası siyasi İslami çevreler Turgut Özal'ın ANAP partisinde toplandılar. Generallere rağmen ANAP darbe sonrası yapılan seçimleri kazandı, Özal önce başbakan sonra cumhurbaşkanı oldu. Generaller için bu da bir çözümdü. Özal İslami Anadolu sermayesini oldukça destekledi. Bu sermaye güçlendi, 1990'da kendi örgütü MÜSİAD'ı kurdu. Böylece Türkiye'de iki burjuva kesimi tam olarak ortaya çıkmaya başladı. Biri TUSİAD çevresinde toplanan Kemalist,

liberal, daha çok İstanbul odaklı burjuvazi, diğeri MÜSİAD çevresinde toplanan daha çok Anadolu odaklı İslami burjuvazi idi. Bunlara Anadolu kaplanları da dendi. İki burjuva kesim arasında devlet olanaklarına sahip olma konusunda içten içe bir rekabet, bir savaş da başladı.

Erbakan 1983 yılında bu kez Refah Partisi'ni kurdu. Özal'ın ölümünden sonra siyasi İslami çevreler yine Erbakan çevresinde yuvalandılar. Refah Partisi hızla yükselişe geçti. 1994 Yerel Seçiminde CHP yerine kurulan iki parti sosyal demokrat oyları böldüğü için Erdoğan yüzde 25 ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçildi. Bu yeni bir gelişmeydi. İmamoglu'na kadar İstanbul Belediye Başkanlığı Erdoğan ve çevresinin elinde kaldı. Erbakan da 1995 seçimlerinde birinci parti oldu ve başbakan koltuğuna oturdu. Koltuğu terketmek istemedi. Bunun üzerine ordu hükümet ülkede “irtica”yı yayıyor diye 28 Şubat 1997'de harekete geçti. Erbakan geri adım attı. Kemalist çevrelerin dayatmasıyla laik cumhuriyete karşı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince 1998'de Refah Partisi kapatıldı. Arkasından Erdoğan okuduğu bir şiir nedeniyle tutuklandı. Onu hapishanede ziyaret eden ise ABD İstanbul Konsolosu Caroline Huggins oldu. 28 Şubat “darbesini” gerici İslami güçler kendilerine saplanmış bir süngü gibi gördüler ve bunun intikamını almaya and içtiler. Ve 2000'li yıllarda Erdoğan döneminde açılan “Ergenekon” ve “Bal-yoz” davalarıyla aldılar da.

Kemalistlerin siyasi İslamla mücadelede yanlış taktikleri

1990'lı yıllarda siyasi İslamın ülkede yarattığı tehlikeyi gören Kemalist kesimler, başta Ecevit bu tehlikeyi önlemenin yolunu İslami çevrelerden ılımlı olanlarla, ABD ile anlaşılanlarla anlaşma yoluna gitti. Bu “ılımlı” kesim Fethullah Gülen çevresiydi. Ecevit kurduğu hükümetlerde Fethullahçılara yer verdi, Gülen'i uluslararası alanda kabul edilebilir hale getirdi. Bunun ABD'nin “Yeşil Kuşak” politikasının bir sonucu oldu-

ğunu gördüyse de, görmezden geldi. Fethullahçılar 1986'da başlayan ordu, yargı, bürokrasi içinde yuvalanmaları bu dönemde hızlandı. 15 Temmuz darbesini yapanlar bu dönemde askeri okullara başlayan kadrolardı. Daha sonra Erdoğan'ı destekleyen Fethullahçılar Erdoğan ile birlikte iktidara geldiler. Bundan sonrası herkesçe bilinen

Fethullah Gülen - Bülent Ecevit

olaylar oldu.

Kemalist kesim siyasi İslami güçlerle mücadeleyi hep orduya ve Anayasa Mahkemesi'ne havale etti. Ordunun bildiği mücadele darbe ve baskıydı. Anayasa Mahkemesi'nin verdiği mücadele parti kapatma, yasaklamaydı. Kemalist güçler hep bunun yeterli olduğundan hareket ettiler. Oysa bu yöntem yanlıştı. Çünkü Türkiye'de 19. Yüzyılda başlayan Cumhuriyet'le devam eden egemenlik ve iktidar için mücadele eden iki güç vardı. Biri Batı yanlısı Kemalist çevre ve burjuvazi, diğeri gerici, İslami çevre ve burjuvazisi idi. Bunlardan biri diğerini yenecek ve "yok" edecekti. Kemalistler bu mücadeleyi ordu ve yargıya bıraktılar. Oysa inanç gibi toplumların hassas olduğu bir "ideolojik" konuda mücadele darbe, baskı, yasakla değil, bir aydınlanma seferberliği ile aklı, bilimi toplumda egemen kılarak, ülkede üretici güçlerin gelişmesini, ülkenin sanayileşmesini ve kalkınmasını, halkın refahının artmasını başa alarak olabilirdi. Bunun için de tüm ilerici ve demokratik devrimci güçlerle, işçi sınıfı ve partileriyle, sosyalist ve komünistlerle, Kürt ve diğer ulusal demokratik güçlerle, liberal burjuva demokratik çev-

relerle birlikte hareket etmek gerekirdi. Ama CHP ve Kemalistler hiçbir zaman buna yanaşmadılar. Tam tersine komünistlerle ve Kürtlerle mücadeleye girdiler. Bu nedenle bugün geline noktanın sorumlusu biraz da kendileridir. Gerici güçler ise geniş toplum kesimlerinin dini, İslami inançları kullanarak sürekli örgütlendiler, güç kazandılar ve sonunda Kemalist ve ilerici güçlere meydan okumaya başladılar.

Erdoğan emperyalistlerin ve Kemalistlerin yardımıyla Kemalistleri iktidardan uzaklaştırıyor

1998'de Refah Partisi'nin kapatılması-ndan sonra siyasi İslami güçler Fazilet Partisi'nde toplandılar. Erbakan yasaklı olduğu için Recai Kutan parti başkanı oldu. Refah Partisi'nin devamı olduğu için bu parti de aynı gerekçeyle kapatıldı. Bu partinin kapatılma sürecinde Abdullah Gül ve Recep Tayyip Erdoğan çevresinde kendilerine "Yenilikçi" diyen bir grup birleşerek Erbakan'dan koptular ve sonra 2001'de Adalet ve Kalkınma Partisi AKP'yi kurdular ve bu partiyle 2002 senesinde tek başına iktidara geldiler. Onların bu başarısı ABD'nin direk müdahalesiyle oldu denebilir. Zira ABD İstanbul Konsolosu'nun Erdoğan'ı hapiste ziyareti boşuna değildi. ABD uzun zamandan beri Türkiye'de Kemalizmin yerine ılımlı İslamı, yeni Osmancılığı ikame etmek için bir mücadele veriyordu. CIA ajanı Graham Fuller ve diğer birçok "Yeşil Kuşak" politikacılar bunun başını çekiyorlardı. Erdoğan ve AKP'nin arkasında ABD'nin durduğu hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir. Bir ara ABD Erdoğan yerine Fethullah Gülen'i tercih etti, ama başaramadı. Yine Erdoğan'la yola devam etti.

2002'de AKP seçimi kazandı, ama Erdoğan yasaklı olduğu için milletvekili ve dolayısıyla başbakan olamadı. ABD'ye göre ise Erdoğan üzerindeki yasağın kalkması, Erdoğan'ın milletvekili seçilip başbakan olması gerekiyordu. Bunu sağlayan da demokrasi adına CHP ve onun başkanı Deniz Baykal oldu. Yine 15 Haziran 2015 seçimle-

rini kaybeden Erdoğan ve AKP'ye Erdoğan ile görüşerek en geniş desteği veren, CHP ile koalisyonu gündeme getiren Deniz Baykal idi. Bir koalisyon kurmayı istikşafı görüşmelerle uzatan ve Erdoğan'a yeni bir seçim için zaman kazandıran da Kılıçdaroğlu oldu. Tüm bu gelişmelerin arkasında ABD olduğunu söylemek bir komplo teorisi değil, gerçeğin ta kendisidir. Batıda da ABD'nin onay vermediği bir politikacı kendi ülkesinde yönetici olamaz, olsa bile uzun zaman iktidarda kalamaz. Olduktan sonra da kimse indiremez, indirmek için ise bir toplumun tüm den ayağa kalkması gerekir.

Erdoğan'ın durdurulamayan siyasi İslam yürüyüşü

Baykal'ın açtığı yolla 9 Mart 2003'de Siirt Milletvekili seçilen Erdoğan 14 Mart 2003'de başbakan oldu ve hemen icraata başladı. İlimli İslamı savunarak Avrupa ve ABD emperyalizminin desteğini kazandı. AB ile yapılan görüşmelerde AB'ye girecekmiş, demokrasi ve özgürlüklerden yanaymış gibi tutumuyla başta Cengiz Çandar, Hasan Cemal, Murat Belge olmak üzere kendine II. Cumhuriyetçi diyen birçok liberal aydının desteğini kazandı. Bu destekle Erdoğan ordu vesayetine karşı savaş açtı. Burada Türk aydınının hatası askeri vesayete karşı halkı kazanarak kendisinin vermesi gereken mücadeleyi, demokrasi ve özgürlükler, toplumun islamlaştırılması konusunda görüşleri bilinen birisine, Erdoğan'a havale etmiş, kolaycılığa kaçmış, güce tapmış olmasıdır. Saltanat ve hilafet yanlısı güçlerin gerçek bir demokrasi mücadelesi vermeyeceklerini bilmeleri gerekirdi. Zira Erdoğan daha o zamanlar, “demokrasi bir amaç değil, araçtır... demokrasi bir tramvaydır, gittiğimiz yere kadar gider, orada ineriz” diyen ve açık bir siyasi çizgi izleyen İslamcı bir liderdi. Erdoğan da tam dediği gibi yaptı. İlk istasyonda tramvaydan indi. Toplumsal yaşamı İslami vebibelere göre dizayn etmeye başladı. Halkın giyim ve kuşamına, yeme ve içmesine müdahale etti. Tesettürlü kadın iffetli diğerleri iffetsiz oldu. Alkollü içkilere

yasaklar getirildi. Çocuklar İmam Hatip Okullarına yönlendirildi, zorunlu din dersi uygulamasına geçildi. 5 yaş ve 4+4+4 eğitim projesiyle 9 yaşından sonra kız çocukları eve hapsedilmek ve ergenlik çağında evlendirilmek istendi. Eğitimin amacı “dindar ve kindar” bir gençlik yetiştirmek oldu. Diyanet İşleri Başkanlığı güçlendirildi, politik, sosyal ve ekonomik konularda fetvalar vermeye başladı. Camiler çoğaltıldı, bir imamlar “ordusu” yaratıldı. Taksim camii inşa edildi, Ayasofya camiye dönüştürüldü. Ekonomide faiz yerine “nas” uygulaması getirilmeye çalışıldı. Yapılanlar saymakla bitmez. Halk bu yaşam müdahalesine Gezi direnişiyle cevap verdi. Erdoğan'ın yaşadığı en korkulu olaylardan biri bu direnişti. Sonra direnişi örgütleyenleri hapsedirerek intikam aldı.

Erdoğan askeri vesayetle mücadeleyi iktidar “ortağı” Fethullahçılara havale etti. Fethullahçılar da sahte, uydurma gerekçelerle açtıkları “Balyoz” ve “Ergenekon” davalarıyla ordudaki Kemalist kadroları attırıp kendi kadrolarını komuta düzeyindeki konumlara yerleştirdiler. 2016'da darbe yapacak duruma geldiler. Bu darbeyi bahane eden Erdoğan KHK yetkisiyle başkanlık sistemine ilk adımı attı. Defalarca anayasayı değiştirerek sonunda 2017 Referandumu'yla 2 milyon geçersiz oyu geçerli saydırarak bugünkü başkanlık sistemine, tek adam rejimine geçti. Bu Erdoğan için devlet ve toplumu dizayn etmekte önemli bir başarıydı. Yeni Anayasa değişiklikleriyle gelen başkanlık sistemiyle Erdoğan kendini yalnız yürütme değil yasama ve yargı erkinin de başı ilan etti. Seçimlerde halkın iradesini hiçe sayarak özellikle Kürt illerinde belediye başkanlarını görevden alıp yerine kayyım atamaya başladı. Sonra aynısını Batı illerinde de yapınca karşı koymak için vakit çok geç olmuştu. Artık ülkede askeri darbeler yerine bürokrasi ve yargı yoluyla sivil darbeler yapılyordu. Artık Erdoğan durdurulamıyordu. Ülkeyi bir sultan gibi “Saray”dan bildiği gibi otoriter bir şekilde yönetiyor, muhaliflerini -İmamoglu, Tüsiad, Üniversi-

teler, Barolar, Sendikalar, işçi sınıfı, Kürtler vs. sindiriyor ve susturuyor, tüm hakimiyeti elinde toplamak için adım adım ilerliyordu. Hedefi 100 yıldan fazla bir zamandır egemenliği sürdüren Batıcı, modern Kemalist burjuva ve çevrelerinin egemenliğine son verip, Osmanlıcı, halifeci İslami burjuva ve çevrelerin egemenliğini, “şeriat” usullü bir rejimi ihdas etmektir. Bunu da büyük ölçüde başardı. İslami burjuvaziyi güçlendirdi, kendi burjuvazisini yarattı, devletin tüm olanaklarını bunlara açtı. TUSİAD'ı zayıflattı. Erdoğan Türkiye'yi, toplumu değiştirmekte, kendine göre İslami bir biçim verme yolunda sona doğru gelmektedir. İki burjuva kesim arasındaki 100 yıllık savaşı kendi ve sınıfı lehine sonuçlandırmaktadır. Erdoğan'ın bu hedefler için savaşını görmeden seçimleri ve diğer adımlarını yorumlamak yüzeysel kalır. Mutlak butlanı da bu bu çerçevede görmek gerekir. Mutlak butlan sınıf egemenliği konusunda bir sıçrama, kırılmadır.

Erdoğan'ı durdurmak için ne yapmalı?

Erdoğan ordu, polis, güvenlik güçleri, bürokrasi, yargı, mülkiye, yerel yönetimleri, maliye ve ekonomiyi, hazine ve borsayı büyük ölçüde eline geçirmiş durumda. Ama hâlâ eline tam geçiremediği sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve sendikalar, yok edemediği başta CHP olmak üzere siyasi partiler, tam etkisi altına alamadığı işçi sınıfı ve bir Kürt ulusal demokratik hareketi vardır. Tüm uğraşlarına rağmen karşısında hâlâ büyük ölçüde yüz yıldır çağdaş, özgür ve demokratik yaşamdan vazgeçmeyen bir toplum bulunmaktadır. Yani önünde daha

çok zor bir dönem vardır. Bu dönemi başarıyla atlattık için Kemalist hareketi, onun siyasi örgütü CHP'yi teslim almak ve giderek “yok” etmek gerekmektedir. Bunun için de en iyi yöntem butlan kararı idi. Bu karar hayata geçerse hem CHP “bitecek”, böylece toplum paralyze olacak, hem Erdoğan'ın yeniden aday olması ve başkan seçilmesi kolaylaşacak, böylece de Erdoğan önümüzdeki 5 sene içinde İslami burjuva ve çevreleri egemen kılacak, toplumu İslami vecibelere göre nizama sokmuş olacaktır. Onun planı budur. Bu plan için arkasında emperyalist güçlerin ve Trump'ın desteği tamdır. Trump'ın Bölge Valisi konumunda olan Ankara Büyükelçisi Tom Barrack'ın “Türkiye için en iyi sistem Osmanlı millet sistemidir... Bu tüm dünya ve Ortadoğu'da olması gereken bir durumdur” demesi ve Antalya Diplomasi Forumu'nda da “demokrasinin Ortadoğu için fazla olduğu ve Körfez monarşilerinin daha başarılı bir istikrar sağladığı” iddialarında bulunması Erdoğan'ın Türkiye'yi değiştirme, gerici Osmanlıcı İslami güçlerini egemen kılma mücadelesine tam bir destektir. ABD Türkiye'ye demokrasiyi fazla görmekte, Körfez ülkeleri gibi monarjik bir toplum olmamızı istemektedir. Gerçi Körfez ülkelerde istikrarı sağlayanın monarşiler değil petrol olduğunu söylemekten de imtina etmektedir. Türkiye'nin bugün geldiği yer bir eşiktir, önlenemezse bir kırılma noktası olacaktır.

Görülen o ki, Erdoğan ile onun arkasındaki emperyalist destekçileriyle mücadele zor. Ama imkânsız değil. Bunun için Erdoğan ve emperyalist güçler karşıtı tüm siyasi partiler, ilerici devrimci demokratik güçler, sosyalistler ve komünistler, Kürt demokratik güçleri geniş bir ittifak oluşturmali, Türk-Kürt tüm halklar, işçi-emekçi-emekli, esnaf-köylü, kadın-genç, aydın-sanatçı, iş insanları-burjuva demokratları, en geniş halk yığınları ayağa kaldırılmalıdır. CHP geçmişten ders çıkarmalı ve şimdiye kadar gerici güçlerle mücadelede başarılı olamamasının en önemli nedenlerden birinin komünistlere

ve Kürtlere saldırması, gerici güçlerle mücadelede komünistlerle ve Kürtlerle birlikte olmamasıdır. Bu birliğe şimdi her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. Komünistler ve Kürtlerle birlikte olunmadan, emekçi halk yığınları, en geniş demokratik güçler ayağa

kaldırılmadan Erdoğan gitmez, gerici güçler yenilemez!

Söz konusu Türkiye'nin geleceğidir. Durmak değil hareket etme zamanıdır! Ya Demokrasi, ya da tam İslami faşizan diktatörlük!

Butlanlı CHP, sürüncemedeki süreç ve Erdoğan'a duyulan “ihtiyaç”!

Mümin TOPRAK

CUMHURBAŞKANLIĞI başdanışmanlarından Uçum, “*Erdoğan'ın yeniden Cumhurbaşkanı olmaya ihtiyacı yoktur, ama Türkiye'nin bir kez daha Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ihtiyacı vardır*” diyerek 2028 seçimlerinde Erdoğan'ın adaylığı için şimdiden propaganda yapmaya, kamuoyunu hazırlamaya başladı. Acaba neden? Önce Türkiye'nin Erdoğan'a gerçekten bir ihtiyacı olup olmadığına bakmak gerekir.

Türkiye'nin Erdoğan'a olmayan “ihtiyacı”

Türkiye'nin Erdoğan'a ihtiyacı olduğunu söyleyebilmek için insanın ülkenin gerçeklerine gözlerini çoktan kapatmış, Erdoğan'dan başkasını görmüyor olması gerekir. O bir başdanışman olarak “benim görevim budur” diyebilir. Ama ülkenin gerçekleri güneşin balçıkla sıvanamayacağı kadar gözler önündedir. 2002 yılında AKP, Erdoğan iktidara gelirken hızla 3Y-Politikası uygulayacağını söylemişti. Ne idi bu 3Y-Politikası? 3Y ülkede insanları biktiren, yaşamı çekilmez hale getiren “yoksulluk, yolsuzluk ve yasadışı” kelimelerinin baş harflerinden oluşturulan Erdoğan politikasıydı. 2002'de AKP, Erdoğan “*Milli Görüş gömleğimi çıkardım*”, “*AB ve ABD*

destegi arkamda tamdır” söylemlerinin yanı sıra, **yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla** mücadele edeceğini söyleyerek seçim kazanmış ve iktidar olmuştu. Şimdi ise Erdoğan iktidarında halk o zamankinin “bin” katı yoksulluklarla, yolsuzluklarla, yasaklarla boğuşmaktadır.

Bugün **yoksulluk** diz boyudur: 2002 yılında Türkiye'de halk yüzde 100'lere varan hiper enflasyonla boğuşurken Erdoğan ikti-

darının son 3-4 yılında halk yeniden hiper enflasyonları yaşadı. Şu an enflasyon ENAG'a göre yüzde 53, TÜİK'e göre yüzde 32. Bu sayılar İran savaşından beri hızla yukarı doğru yükselmektedir. 2002'de açlık sınırı 120 dolardı, şimdi ise 600 dolar. Ama halkın alım gücü hızla düşmekte, işçiler açlık sınırı altındaki asgari ücretle geçinememektedirler. Gelir dağılımı ise bir başka felaket.

Her yıl milyarder sayısı artan bir ülke oldu Türkiye. Halk artık yoksullukla mücadele eden bir Erdoğan değil, yoksulluğun azdığı, pahalılığın çekilmez olduğu, enflasyonun halkı her gün ezdiği bir Erdoğan iktidarıyla karşı karşıyadır. Nasıl 2002'deki enflasyon Erdoğan'ı başa getirdiyse, günümüzdeki çekilmez olan enflasyon da Erdoğan'ın sonunu getirecek bir faktör haline gelmiştir.

Yolsuzluk Erdoğan iktidarında bugün önü alınamaz bir pandemi haline gelmiştir. Devlete personel alımında liyakat değil torpil görülmemiş bir boyuta ulaşmıştır. Uyuşturucu ve her türlü mafya ülkeyi ahtapot gibi sarmıştır. Devlet kaynakları ve olanakları, ihaleler Saray çevresinde 5'li çete denen şirketlere peşkeş çekilmektedir. Böylesine bir kayırmacılık şimdiye kadar hiç görülmemişti. Hazinesden buharlaşan 128 milyar doların hesabı hâlâ verilmiş değildir. Halk Erdoğan dönemindeki yolsuzluklardan bıkmış durumda, “*bu mudur yolsuzluklarla mücadele?*” demektedir.

Yasaklarla mücadele Erdoğan iktidarı için başörtüsü yasağına karşı mücadele idi. İktidar olunca bu yasağı kaldırmak zor olmadı. Ama kaldırdıktan sonra da yasak üstüne yasaklar getirmeye başladı. En başta halkın çağdaş yaşam tarzına yasaklar getirmeye kalktı. İnsanların özgür yaşamına, giyim ve kuşamına, yeme ve içmesine yasaklar getirmeye çalıştı, hâlâ çalışmaktadır. Bununla yetinmedi, halkın iradesini hiçe saydı. Başta Kürt illeri ve İstanbul olmak üzere belediyelere kayyumlar atadı. Başkanlarını hapse attırdı. Askeri darbeler kalktı, ama sivil darbeler getirdi. Ülkede bir korku imparatorluğu oluşmaya başladı. Halkın itham ettiği askeri rejimlerin yapamadıklarını Erdoğan sivil darbelerle gerçekleştirmeye başladı. Türkiye özgürlüklerden, demokrasiden, adaletten yoksun bir yasaklar ülkesine dönüştü.

Şimdi Başkanışman Uçum kalkmış, bunları yaşayan Türkiye'nin Erdoğan'a “*bir dönem daha ihtiyacı var*” diyebilmektedir.

Utanmadan bunları yazabiliyorsan sayın

Uçum, yanılıyorsun!

Türkiye'nin artık kendisine çile çektiren bir Erdoğan'a ihtiyacı yoktur!. Türkiye artık Erdoğan'a “*git başımızdan, yeter yaptıkların!*” diyor. Yukarıda saydıklarımızı görünce nasıl demesin ki?! Kaldı ki, bunlar daha birkaçı, aysbergin ucu. Bir de saymadığımız aysbergin dibi var. Onun için Erdoğan'ın gitmesi gerekiyor,

Türkiye'nin O'na bir ihtiyacı olmadı ve bundan sonra da olmayacaktır.

Gerçekten Erdoğan Türkiye'ye hizmeti olacak birikimli bir dünya lideri mi?

Uçum'a göre Erdoğan Türkiye'ye hizmetlerinden vazgeçilemez bir liderdir. Erdoğan'ın gerekliliği için Uçum iki gerekçe ileri sürüyor. Şöyle diyor:

“Daha önce defalarca ifade ettiğimiz gibi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gerek kapsamlı birikimi, gerekse etkili ve dünya ölçüsündeki liderliğiyle bir dönem daha dış ve iç süreçlerde Türkiye'ye hizmet etmesi ülkenin ihtiyacıdır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın aday olması ve seçilmesi, yüzyılı aşkın süredir devam eden Cumhuriyetimizin kuruluşunu tamamlamak bakımından tarihi eşikte olduğumuz bu dönemde Türkiye'ye büyük katkı yapar.”

Uçum'un bu söylediklerine bir bakalım: Birinci gerekçe Erdoğan'ın “kapsamlı birikimi” ve “dünya ölçüsündeki liderliği”dir. Böylesi meziyetlere sahip bir Erdoğan “bir dönem daha dış ve iç süreçlerde Türkiye'ye hizmet etmesi ülkenin ihtiyacı” imiş. Nedir Erdoğan'ın bu “kapsamlı birikimi ve “dünya ölçüsündeki liderliği”? Bunları duyan biri gerçekten de Erdoğan'ın bir “birikimi”, bir “dünya lideri” vasfı olduğunu zannedecektir. Ama böyle bir şey yoktur, böyle yakıştırma- lar vardır. Özellikle Trump'ın son yıllarda Erdoğan için söylediği sözler böyle yakıştırma- lara zemin hazırlamaktadır. Oysa Trump'ın “övgüleri” aynı zamanda “aba altından sopa göstermektir.” Bunu anlamak için Trump'la Erdoğan ilişkilerine kısaca bir göz atmak gerekir.

kendilerine hizmet edenleri över, etmeyenleri yerer

Trump ve Batı liderlerinin Erdoğan ile ilişkilerini anlamak için önce şunu bilmek gerekir: Dünya, gelişmiş kapitalist ülkeler, yani emperyalist ülkeler ile, orta ve az gelişmiş kapitalist ülkeler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Orta ve az gelişmiş kapitalist ülkeler (pek nadir istisnalar dışında) hiçbir zaman gelişmiş kapitalist ülkelerin gelişmişlik düzeyine ulaşamayacak, onlara bağımlı ülkeler olarak kalacaklardır. İşlevleri emperyalist ülkelerin ham madde kaynakları olmak, ülkelerini sonuna kadar emperyalist neoliberal yağma ve talan politikalarına açmak ve kendilerine verilen politik görevleri yerine getirmektir. Bunu yapan ülke liderlerinin her biri dünya ölçüsünde saygın, deneyimli, birikimli lider olur. Bunu yapmayanlar ise şeytan olur, haydut devlet olur. Küba, Venezuela, Bolivya, Kuzey Kore, İran böylesi devletlerdir. Bunun her birinin lideri birikimlidir, saygındır, ama emperyalistler için haydut teröristlerdir.

Türkiye orta büyüklükte kapitalist-emperyalist bir ülkedir. Ama büyük emperyalist devletlere bağımlıdır. Onların dediğinden çıkamaz. Çıktığı anda başına gelecekler pişmiş tavuğun başına gelmez. Erdoğan “patriot” savunma sistemleri konusunda ABD ve Avrupa'ya kızdı, gitti Rusya'dan 2,5 milyar dolara S400 savunma sistemlerini aldı. Birden Rusya için saygın lider oldu. Ama ABD “*bir NATO ülkesi S400'leri alamaz, alırsa da kullanamaz!*” dedi ve hemen yaptırım uygulamaya başladı: F35 üretiminden Türkiye'yi çıkarttı, parasını verdiği halde satın aldığı uçakları vermedi ve S400'leri ambara kilitletti. Erdoğan artık batı için güvenilmez en kötü adamdı. Yine Papaz

[illegible]

Trump ona şöyle seslendi:

"Eğer bu işi doğru ve insani bir şekilde yaparsanız tarih de sizi iyi yazar. Eğer iyi şeyler olmazsa, sizi sonsuza dek hep bir şeytan olarak görürler. Sert adamı oynama. Aptallık etme!" Doğru söze ne denir? Şimdi sormak gerekir: "Dış ve iç süreçlerde" Erdoğan'ın Türkiye'ye yapacağı hizmet bu mu? "Kapsamlı birikimi" olan "dünya ölçüsündeki lider" bu mu? Denebilir ki, bunlar Trump'ın ilk dönemi idi. Şimdi Trump Erdoğan'ı yere, göğe sığdıramıyor. Doğrudur, sığdıramıyor. Çünkü "aptallık" etmiyor, ABD'nin ve Avrupa'nın bir dediğini iki etmiyor. Kendisinin onların hizmetinde olduğunu, her dediklerini yapacağını ispatladı. Böylece her türlü övülmeyi haketti. Büyük lider oldu. Beyaz Saray'da "kırallar" gibi karşılandı, ağırlandı. Trump *"artık Türkiye halkından meşruiyet almana gerek yok"* der gibi ona "meşruiyet" verdi. Erdoğan Trump'a *"ben meşruiyeti senden değil, halkımdan alırım"* diyemedi. Türkiye'ye hizmet edecek "Kapsamlı birikimi" olan dünya lideri bu

mu? Trump'a bir şey diyemez, çünkü günümüzde orta ve az gelişmiş ülke liderleri ABD ve AB'nin vereceği meşruiyetle iktidarda kalabilirler, görevleri halka ve ülkeye değil emperyalizme hizmettir. Avrupalılar da Erdoğan'ı seviyorlar ve iktidarda kalmasını istiyorlar. Neden? Çünkü Erdoğan kendisine verilen Suriye'den, Irak'tan, Afganistan'dan gelen göçmenleri Türkiye'de tutma, Avrupa'ya göndermeme görevini çok iyi yapıyor da ondan! Sırf bu örnekler gösteriyor ki, Erdoğan'ın Türkiye'ye yapacağı bir hizmet yoktur, gitmesi gerekmektedir.

Cumhuriyetin içinde bulunduğu “tarihi eşik” nedir?

Erdoğan'ın bir dönem daha seçilmesi için Uçum'un ileri sürdüğü ikinci gerekçe Cumhuriyet'in aşmakta olduğu “tarihi eşik” sürecini tamamlamaktır. Şöyle diyor Uçum:

“Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın aday olması ve seçilmesi, yüzyılı aşkın süredir devam eden Cumhuriyetimizin kuruluşunu tamamlamak bakımından tarihi eşikte olduğumuz bu dönemde Türkiye'ye büyük katkı yapar.” Uçum'un belki en doğru tespiti budur. Gerçekten de Türkiye bir “tarihi eşik” atlama döneminde bulunmaktadır. Erdoğan da buna katkı yapacak “tek” kişidir. Nedir bu yüz yıllık Cumhuriyet'in kuruluşunu tamamlayacak eşik?

Türkiye Cumhuriyeti kurulurken bir eşik atlandı. O eşik Türkiye'nin nasıl bir cumhuriyet olacağı idi. Saltanat ve halifeliğin varolduğu monarşik bir cumhuriyet mi, yoksa saltanat ve halifeliği kaldıran çağdaş bir cumhuriyet mi? Eşik çağdaş cumhuriyetten yana atlandı. Ama saltanat ve halife yanlıları çağdaş cumhuriyete karşı mücadeleyi bırakmadılar. Bu mücadele Batı'nın da desteği ile iktidara gelen Erdoğan'la birlikte yeni bir boyut kazandı, yeni bir aşamaya geldi. Çağdaş cumhuriyet yerine saltanat ve halife anlayışının, islami değerlerin ağır bastığı monarşik görünümlü bir düzeni, bir cumhuriyeti kurma çalışmaları Erdoğan iktidarı ile birlikte oldukça ilerledi. Erdoğan da Türkiye'ye böyle bir düzen getireceğini saklamı-

yor. Başkanlık sistemi, tek adam rejimi bu yönde önemli bir adımdı. Şimdi buna bir de ABD'nin desteği eklendi. ABD Ortadoğu Valisi Barrack çekinmeden “Türkiye'ye demokrasi değil, Yeni Osmanlıcı yeni bir monarşi gerekir” diyebilmektedir. Türkiye'nin yolu ABD'de çizilmektedir.

Türkiye yeni bir “tarihi eşik” atlama aşamasına henüz tam gelmiş değildir. “Çağdaş” cumhuriyetten monarşik cumhuriyete atlama eşiği için daha zamana ihtiyaç vardır. Gerçi Erdoğan'ın iktidarı ile birlikte bu alanda büyük ilerlemeler kaydedilmiştir, ama Türkiye'de halka bu eşiği atlatmak çok zordur. Çağdaş cumhuriyetin azımsanmayacak ölçüde savunucuları vardır. İhtiyaç duyulan bu zaman içinde bunların bertaraf edilmesi gerekmektedir. Erdoğan bu konuda da önemli adımlar attı. Çağdaş cumhuriyetin kurucusu olduğu söylenen CHP'yi parçaladı, oradan gelecek direnişi büyük ölçüde kırdı. Çağdaş cumhuriyetin burjuvazisi olarak bilinen TUSİAD artık demokrasi ve hukuk kavramlarından uzak durmaya başladı. Bertaraf olmamak için Erdoğan ile anlaşma ve uzlaşma yolları arıyorlar. Kürtlerle süreci sürünce mede bırakarak, oradan gelecek bir demokrasi rüzgârını önlemeye çalışıyor. İşçi sınıfı ve sendikaları, diğer sivil toplum kuruluşları STK'ları baskı altında sindiriyor. Başta Demirtaş, Kavalalı gibi topluma demokratik dinamik kazandıracak binlerce kişi hapiste tutulmaktadır. Erdoğan Türkiye'ye eşik atlatmak için adım adım gitmektedir. Şu an AKP çevrelerinde Erdoğan'a aranan bir yardımcının damat mı, oğul mu olsun tartışmaları da Erdoğan hanedanlığını oluşturma, kamuoyunu alıştırtma hedefinden başka bir nedeni yoktur.

Türkiye'ye bu eşik atlatılmamalıdır

Erdoğan hanedanlığının oluşturulması, monarşik görünümlü bir cumhuriyete geçilmesi için daha epey zamana ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Erdoğan'ın bir dönem daha başkan seçilmesi bu eşiğin atlanmasını kolaylaştıracağı ve sağlayacağından hareket edilmektedir. Bunun için de Başdanışman

Uçum, Erdoğan'ın bir dönem daha seçilmesinin eşşğin atlanmasına "katkı" olacağını vurulamaktadır. Bunun doğru bir yanı vardır. Bir daha seçilmek demek Erdoğan'ın bir 5 sene daha 2033'e kadar iktidar olması demektir. Bu zaman içinde ABD ve AB'nin desteği ile Erdoğan Türkiye'ye bir "eşik" atlatabilir, adı cumhuriyet olan monarşik biçimi bir yapıya geçebilir. Buna asla müsaade edilmemelidir.

Türkiye'ye bu eşik atlatılmamalıdır. ABD ve AB desteğine rağmen Türkiye'de hâlâ daha Erdoğan'ın bertaraf edemeyeceği büyük bir demokratik güç bulunmaktadır. Bunlar işçi sınıfı ve emekçi yığınlarıdır, Kürt demokratik hareketidir, kadın, gençlik, aydın, ekoloji aktivistleridir, toplumun çağdaş, özgür yaşam biçimini savunanlar, solcular, sosyalistler, komünistler, CHP'li sosyaldemokratlar, liberal burjuva demokratik kesimlerdir. Şimdi tüm kesimleri birleştirecek yeni bir ittifak anlayışıyla hareket etmek gerekmektedir. Erdoğan'ın CHP'ye butlan saldırısına karşı çıkıldığı gibi Kürtlerle barış sürecinin sürüncemede bırakılmasına da, işçilere, kadınlara, gençlere, aydınlara, çevrecilere yapılan baskılara, politikacıların hapis hanelerde rehin tutulmalarına karşı da aynı anda ve hep birlikte karşı çıkılmalıdır. Erdoğan'ı yenecek, "eşşği" atlatmayacak olan toplumda yaratılacak olan dinamizmdir, evet, toplumsal bir kalkışmadır.

Eğer bu kalkışma sağlınırsa Erdoğan'ın yeniden aday olması bile engellenebilir ve engellenmelidir de. Çünkü Uçum Erdoğan'ın tekrar aday olması için Anayasa'ya göre Meclis'in 360 oyla seçimlerin yenilenmesine karar vermesi yeterlidir demektir. Uçum'a göre seçimlerin yenilenmesi ise normal seçim tarihi 7 Mayıs 2028'den bir ay önce de, bir yıl önce de olabilir. Uçum seçimi yenilemek için Anayasa Referandumu'nun yıl dönümü olan 16 Nisan 2028'i önermektedir. Ona göre önemli olan 360 oyu bulmaktır. Butlanla CHP'nin bölünmesi, süreç uzatılarak DEM'in zor durumda bırakılması, diğer sağ partilerden ve bağımsızlardan milletve-

kili satın alınarak 360'ın sorun olmadığı belirtilmektedir. 360'ın önlenmesi de kamuoyunda yükselecek baskıya bağlıdır. Bunun için yeni bir ittifak va çalışma anlayışıyla toplumu harekete geçirmek önde duran görevdir. Değilse yükselişi durdurulamayacak olan Erdoğan cumhuriyetin kuruluşunu tamamlayacak, yani çağdaş cumhuriyet yerine monarşik islami bir cumhuriyetin kuruluşu olan "eşik" de atlanmış olacaktır. Zaman halklarımızın 100 yıllık barış, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini canla-başla savunma zamanıdır.

Burada "çözüm" asla bir 6'lı Masa anlayışı değildir. Burada Erdoğan'ın kurmaya çalıştığı ABD icazetli yeni Osmanlıcı islami tek adam rejimine, "monarşi"ye karşı olan tüm güçlerin birliğidir. Bu güçlerin Erdoğan'a karşı hem kendilerinin tek tek, hem de diğer güçlerle birlikte eylem yapmaya hazır olmaları gerekmektedir. Kimsenin bir diğerini dışlama lüksü olmamalıdır. Türk muhaliflerinin mesela ne Kürtleri ne komünistleri, Kürt ve komünist muhaliflerin de mesela Erdoğan karşıtı Türk ulusalcılarını dışlama anlayışı gütmemelidir. Önce Erdoğan yenilmelidir. Bunun için birleşilmelidir. Bu mücadele içinde insanlar birbirlerini tanıyacaklar, Kürdü, komünisti, ulusalcısı birbirini dinleme fırsatı bulacaklar, belki ortak demokratik, özgürlükçü, barışçıl bir Türkiye'nin temellerini atacaklardır. Gezi direnişinde elinde Kürt partisi BDP'ni bayrağını taşıyan bir gençle Türk bayrağını

taşıyan bir diğer gencin elele tutuşarak polisin saldırılarına karşı direnmesi unutulmamalıdır. Demokratik, antifaşist deneylerden ders çıkartmalıyız.

İşçi ve emekçilerin değil, emperyalistlerin ve teknoloji tekellerinin egemenliğinde yeni bir düzen

Altay PAMİR

ÖNCE şunu belirtmek gerekir ki, başlıktan işçi sınıfının ve emekçi halk yığınlarının tek başına iktidar ve egemen olduğu bir dünya düzeninin yaşandığı anlamı çıkarılmamalıdır. Ama 1917'den 1989'a kadar emperyalizmin dünya egemenliğini sınırlayan ve gemleyen, sosyalist sistemin, işçi sınıfı ve emekçi yığınların, komünist ve ilerici güçlerin de söz sahibi olduğu bir dünya düzeni yaşanmıştır. Yeni dünya düzeni derken eski olanı bu 1917 ile 1989 arasında yaşanan dünya düzeni kastedilmektedir. Yenisi ise 1989'dan sonra dünyaya yeniden egemen olan emperyalist sistemin kurmaya çalıştığı düzendir. 1917 öncesinde ise var olan yine emperyalist düzen ve sistemdi, egemen olan tekелci burjuvazi idi. Günümüz yeni dünya düzeni 1917'nin öзде bir devamıdır, ama bir üst düzeyde biçim ve içerik olarak değişmiş bir emperyalist düzendir. 1917 öncesinde sözü geçen emperyalist güç, ülke İngiltere idi. Günümüzde ise ABD'dir. 1917'de egemen olan demir-çelik-kimya tekelleriydi, şimdi daha çok teknoloji tekelleridir.

Şimdi bazı sol, ilerici, demokrat çevreler tarafından yeni emperyalist düzen Trump şahsında lanetlenirken, 1917-1989 arasındaki eski düzenin ne olduğunu üzerinde çok durulmamaktadır. Sosyalist sistemin dünya çapında işçi ve emekçilere, ulusal kurtuluş ve özgürlükleri için savaşılan halklara neler kazandırdığını, insanlara ilk kez” doya doya” barışı, demokrasi, özgürlükleri yaşattığını anlamadan, kaybettiklerini kavramadan yeniyi çözümlemek zordur. Bu yapılmazsa yeni olanın Trump'ın ismi,

si, buna engel olmaya kalkan yasa ve kuralların, kurumların, demokrasi ve özgürlüklerin bertaraf edilmesidir. Teknoloji tekellerin istediği otoriter rejimlere, işçi ve emekçi haklarının budanmasına, sömürü, baskı, talan ve yağmaya karşı çıkan tüm ulusal ve uluslararası güçler ezilmelidir. Trump bu teknoloji tekellerinin en iyi temsilcisidir. Tekeller onun tutum ve politikasından memnundur, gerisi onlar için teferruattır.

**Trump ne aptaldır, ne ahmak;
ne delidir, ne de çılgın;**

**Trump ABD emperyalizminin
çıkarlarını en iyi savunan başkandır**

1989 yılında reel sosyalizmin çökmesiyle emperyalizm sosyalist sistemi sonlandırmakla geçici de olsa büyük bir zafer kazanmıştır. 1917'de Moskova'da Sovyet iktidarının zaferiyle dünya birbirine ekonomik, politik sosyal zıt iki kutba bölünmüştü. Sosyalizm ve kapitalizm-emperyalizm. Sosyalist sistem, kapitalist-emperyalist sistem. Artık emperyalizm dünyaya tek başına egemen değildi. Dünyanın büyücek bir kısmına, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm egemendi. Orada iktidar olan işçi sınıfı ve emekçilerdi. Dünya ölçüsündeki sınıf savaşı yeni bir boyut kazanmıştı. Sınıf savaşı iki

sistem, sosyalist sistemle kapitalist-empyralist sistem arasındaki savaşa dönmüştü.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sosyalist sistem birçok ülkenin katılımıyla daha da güçlendi. Sömürge ülke ve halklar bağımsızlıklarını, özgürlüklerini kazandılar. İşçi ve emekçiler ilk kez büyük ekonomik ve sosyal haklar elde ettiler. Bu gelişmeler karşısında empyralizm sosyalist sistemi “yok” etme, yeniden dünyaya tek başına hükmetmek için savaşı hızlandırdı. Sonunda bu savaşı kazandı. Empyralizm hemen yıkılan sosyalist ülkelerin, halkların birikim ve kazanımlarını, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını yağmalamaya başladı. Doğu Avrupa ülkelerinin demokrasi ve özgürlüğe kavuştuğu ileri sürüldü. Bu yağma ve talan sonucu başta Avrupa olmak üzere dünya göreceli bir refah yaşadı. Buna da küresellik dendi. Küreselle yerel arasındaki ilişkiler hakkında sözde bilimsel araştırmalar yapıldı. Halklara sosyalizmi unutturmak için her yola başvuruldu. Kapitalizm dünyanın sonu ilan edildi. Artık çağımızın sınıf savaşları değil, kültürler savaşı, kimlikler savaşı olduğu yalanı “bilimsel araştırmalarla” ispat edilmeye çalışıldı.

Bu sarhoşluk dönemi 2008 yılına kadar sürdü. 2008'de kapitalizmin yaşadığı derin bir krizle dünya şöyle bir sarsıldı. Değişti denen kapitalizm değişmemişti. Kriz, soygun ve yağma, sömürü ve ekstra profit onun özünü oluştuyordu. Marks yine haklı çıkmıştı. Artık halklar yaşadıkları sistemin demokrasi, özgürlük vs. olmadığını, yeniden çıplak bir kapitalist sistemde yaşadıklarını anlamaya başladılar.

Kendisini toparlayan Rusya ve Çin

Bu ara kapitalist-empyralist sistem içinde zayıflıklar da ortaya çıkmaya başladı. 2000'li yıllarda Rusya'nın başına gelen Putin ülkenin başta ABD empyralizmi tarafından yağmalanmasını durdurdu. Avrupa ülke-riyle anlaşmalar yaparak ülkenin gazını, petrolünü, hammaddelerini uluslararası piyasalar üzerinden satışını sağladı. Bu

Rusya'yı kısa zamanda ekonomik, sanayi ve sosyal çöküşten kurtardı. Rusya yeniden eski gücüne ulaştı ve uluslararası alanda nükleer silahlara sahip büyük bir güç olarak belirdi. Bu ABD'nin pek işine gelmedi. Onun hedefi kendisinin Rus petrollerine sahip olmasıydı. Ama olamadı.

Çin ise hem globalizm (küresel) dönemde, hem 2008 krizi döneminde düzenli bir bir şekilde ekonomik kalkınmasını, teknolojik gelişmesini ilerleterek bir eşik atladi. Günümüzde ise Şi Cinping ile birlikte teknolojik olarak büyük bir sıçrama sağladı ve her bakımdan ABD'ye meydan okumaya başladı. Bu ABD için bardağı taşıran damlaydı. Zira yine Marksizme göre, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası gereği, bir kapitalist-empyralist ülke hegemon olan empyralist ülkeye meydan okuyorsa, dünya pazarından daha büyük bir pay istiyorsa, bunun çözümü savaştır, bir dünya savaşıdır. Bir savaş, bir dünya savaşı ise yerküremizin, insanlığın sonu demektir. O zaman bir savaş yaşanmadan meydan okuyan gücün engellenmesi, durdurulması gerekmektedir.

ABD Avrupa arasındaki görüş farklılıkları

ABD, Başkan Clinton, Busch, Obama, Biden dönemlerinde özellikle Avrupa ve NATO müttefiklerini Rusya ve Çin'e olan ekonomik ve teknolojik ilişkilerini sınırlamaları konusunda müteaddit defalar uyardılar. Nordstream 2 boru hattını durdurmaları ikazını yaptılar. Silahlanmaya hız vermelerini ve NATO çerçevesinde silahlanma harcamalarını GSMH'nin %2'sine ve giderek %5'şine çıkarılması gerektiğini anlattılar. Çin'e yatırım yapmamalarını söylediler. Ama Avrupalılar dinlemedi, silahlanma harcamalarını %2'nin altında tuttular, Rusya'dan petrol, gaz ve hammadde almaya, Çin'e yatırım yapmaya devam ettiler. Biden Almanlara açıkça söyledi: “Nordstream 2 boru hattından asla gaz akmayacak” dedi. Çünkü Avrupa'da yaşanan refah silahlanmaya az bütçe ayırmalarından, Rusya ve Çin'e yaptıkları ticaretten kaynaklanıyordu. Avru-

pa bu kaynağı kaybetmek istemiyordu. ABD için ise bu Avrupalıların egoistliği, uzun görüşlü olmaması idi. Zira uzun vadede kalkınmış ve dünyaya meydan okuyan bir Çin Avrupalıların da çıkarına karşıydı.

ABD Avrupalıları bu rehavetten uyar- mak için önce onların Rusya ile aralarının açılmasını hesaplıyordu. Bunu için de Ukrayna'nın NATO üyeliğine karşı çıkan Putin'in Ukrayna'ya saldırmasını sağladı (24 Şubat 2022). Avrupalılar o zaman işin ciddiyetini anladılar, ama çok geç kalmışlardı. ABD işin ciddiyetini daha iyi göstermek için Nordstream 1 ve 2 boru hatlarını bombalattı ve Avrupalılara Rus gaz ve petrolü bundan böyle kullanılamayacak dedi. Bunlar olurken ABD Başkanı Trump değil, Biden idi. Tüm ABD başkanlarının hedefi dünyadaki ABD hegemonyasını sürdürmek ve tüm müttefiklerin kayıtsız şartsız ABD'ye itaat ve biat etmeleridir. Etmek istemeyenlere haddi bildirilir. Trump bunu konsektvent uygulayan başkan olarak ortaya çıktı, zira Çin'i ve "diğer" ülkeleri durdurmak için ABD'nin daha büyük bir ittifaka, ABD ile şaşmaz birlikte hareket eden müttefiklere ihtiyacı vardır.

Avrupalıları "hizaya" getiren Trump

Trump özellikle ikinci başkanlık döneminde Avrupalılara ve müttefiklerine hadlerini bildirmek üzere kollarını sıvadı. Birinci dönemden kalma "Amerika first" politikası ikinci dönemde somut biçim aldı. ABD'nin güçlü olması müttefiklerin de güçlü olması demektir. Onun için hep beraber ABD'yi ekonomik, endüstriyel, politik-askeri güçlendirmek gerekir. Trump'ın gümrük politikası ABD'yi ekonomik olarak güçlendirmeyi hedefliyordu. Trump alenen askeri ve silahlanma giderlerini karşılamak için dünyadan haraç kesiyordu. Bununla yetinmedi. Yeni teknoloji sanayisinin ihtiyacı olan "nadir

toprak elementlerinin" dünyada bulunduğu toprakların ABD'ye devredilmesini istedi. Bunlar arasında Grönland, Kanada gibi topraklar vardı. Politik-askeri olarak ABD'nin NATO'dan çekilmesi, NATO'nun bir Avrupa askeri paktı olması, Avrupa'nın kendi savunması için silahlanması, GSMH'nin %5'ini silahlanmaya ayırması ve Ukrayna savaşında Ukrayna'yı desteklemesini dayattı. Avrupalılar için kabul edilmez görünen bu talepler bir-bir kabul edilmeye başlandı. Trump 8 Ağustos 2025'de Washington'da Avrupa'nın önde gelen liderleriyle yaptığı toplantıda karşısına hepsini "tesbih taneleri gibi" sıraladı, dizdi ve onlara Çin'in

ve Rusya'nın dünyada hegemonyayı ellerine geçirmemesi için Trump'ın politikasından başka bir politikanın olmadığını anlattı. Hepsi de Trump'ı onayladı ve liderliğini kabul ettiler. 7-8 Temmuz 2026 NATO'nun Ankara zirvesinde Avrupalıların NATO'yu üsleneciklerine dair bir açıklama beklenmektedir.

Tabii ki bu bundan sonra ABD ve Avrupa ülkeleri-

nin aralarındaki tüm sorunlar sürtüşmesiz olarak çözecekleri anlamına gelmez. Bu kapitalist-empyralist olmanın ruhuna aykırıdır. Daha çok tartışmalar yapılacaktır. Ama Avrupa'nın Trump karşıtı medyası "aptal, tutarsız, deli" gibi sıfatları yakıştırmaktan imtina etmeye başladılar. Ama tam terketmediler. Özellikle Trump'ın Gazze, Lübnan, İran savaşında çelişkili gibi gözükken sözlerine bakarak Trump'ı "güvenilmez" olarak "aşağılamakta", kendi politikalarının, Avrupalıların politikasının doğru olduğunu iddiaya çalışmaktadırlar. Oysa Trump bu "çelişkili" açıklamaları ya yakında olacak ara seçimler için iç politikaya yöneliktir, ya da İran'da iktidardaki bazı muhalif çevreleri hedef almaktadır. Şu bilinmeli ki, ABD politikasını, söylemlerini Trump tek başına sap-

tamıyor. Trump'ın politikasını belirleyenlerin başında teknoloji milyarderi Peter Thiel'in kurduğu "Dialog" çevresi vardır. Başta Elon Musk olmak üzere teknoloji sanayisinin liderleri, birçok önde gelen politikacılar, fikir ve bilim insanları bu ağ içinde örgütlenmişlerdir. ABD Başkan Yardımcısı JD Vance bu grubun temsilcisi olarak Trump'ın yanında durmaktadır. Vance belki geleceğin ABD başkanıdır. Ayrıca İran mollarının ve yakınlarının çocukları ABD'nin en ünlü üniversitelerinde okumaktadırlar. Bunların sayısı 4 bine yakındır. Bu grubun ve başka kurumların bu öğrenciler arasında çalışmadığını söylemek biraz saflık olur. Bu nedenle Trump'ın politikasını onun söylemlerine bakarak değil, ABD emperyalizmini yeni hedeflerini irdeleyerek bakmak gerekir. Ayrıca Trump kendine verilen artistlik görevini de gereği gibi yapmaktadır.

Yeni emperyalist dünya düzenini 1917 öncesi emperyalist düzenden ayıran özellikler

Lenin emperyalizmi kapitalizmin en yüksek aşaması olarak tarif ederken emperyalizmi serbest rekabetçi kapitalizmden tekeli kapitalizme geçiş olarak karakterize eder ve "emperyalizm tekeli kapitalizm"dir der. Tekeller ise üretimin ve sermayenin yoğunlaşması, üretim araçlarının giderek az sayıda, büyük şirketlerin elinde toplanmasıyla ortaya çıkar. Daha sonra devletle tekellerin kaynaşmasıyla tekeli devlet kapitalizmi oluşur, ki bu sosyalist devrimin arifesini teşkil eder. Tekeller yalnız ulusal düzeyde kalmaz, uluslararası alanlara yayılır ve uluslararası kuruluşlar oluşturur. Emperyalizmin diğer karakteristik yanları ise, banka sermayesiyle sanayi sermayesinin birleşmesi, finans kapitalin doğması ve toplumsal kaynakları küçük bir mali oligarşinin kontrol etmesi, sermaye ihracatının mal ihracatından daha büyük bir önem kazanması, uluslararası tekellerin dünya pazarlarını kendi aralarında paylaşması, emperyalist güçler tarafından dünyanın paylaşımının tamamlanması, yeni bir paylaşımın bir dünya savaşıyla mümkün

olmasıdır.

Politik olarak emperyalizm tüm alanlarda gericiliktir, demokrasiden politik gericiliğe bir dönüşür. Tekellerin oluşması ve dünyanın yeniden paylaşım mücadelesi burjuva demokrasisinin ve parlamentarizminin içini oyulmasını getirir. Tekeller çıkarlarını gerekirse şiddetle yerine getirmekten geri durmazlar.

Lenin'in o zamanki emperyalizm için belirttiği bu özellikler günümüz emperyalizm için de geçerlidir. Ama bir başka düzeyde. O zaman da şimdi de emperyalizmin ekonomik temeli, özü tekellerdir. Ama bu tekeller, finans-kapital içeriğini belirleyen yeni özellikler kazanmıştır. Hatta ulusal özellikler öne çıkabilmektedir. Dünyanın yeniden bölüşümü, yani bir dünya savaşı yaşamı yok edecek nitelik kazanmaktadır. Politik olarak gericilik yeni bir boyuta ulaşmakta, otoriter, faşizan bir nitelik kazanmaktadır. Demokrasinin, parlamentonun, özgürlüklerin yalnız altı oyulmakla kalmıyor, tamamen kaldırılması söz konusu olabiliyor. Demokrasinin şeklen bile muhafaza edilmesi yeni tekellerin çıkarlarına ters düşebilmektedir. Şiddetin, zorun boyutu da artmaktadır. Tüm bunların yanında 70 yıllık sosyalizmin de bu gelişmelerdeki etkilerini irdelemek gerekir.

Tekellerin, finans-kapitalin nesi değişti?

Üretici güçlerin, üretim araçlarının gelişmesi ve bunun yol açtığı üretimin de değişmesiyle tekellerde değişmeye başladı. Eskiden tekeller daha çok demir-çelik-kimya-araba ve beyaz eşya üretim alanlarında oluşuyordu. Bilim, teknik ve teknolojinin gelişmesiyle yeni ürünler ortaya çıktı, özellikle iletişim alanı, internet, Bilgisayar, cep telefonları gibi iletişim alanında devrimler yaratıldı. Tekeller de bu alanda oluştu. Bunlar sermaye bakımından şimdiye kadar görülmemiş bir büyüklüğe ulaştı. Bunlardan Beş Büyük (Big Five) denen Alphabet-Google, Amazon, Apple, Meta, Microsoft-Windows Nvidia ve Tesla ile birlikte 18 trilyon Euro'luk bir borsa değerine sahiptirler

ki, bu değer tüm AB ülkelerinin GSMH'na eşittir. Bunların hepsi ABD tekelleridir. Bunlara ek olarak Uzak Doğu'dan Tayvan Chips üretim tekelisi TSMC, Samsung, Tencent ve Çin tekelleri sayılabilir. Tekeller borsa tekelleridir, ama en büyük hisse Elon Mask, Jeff Bezos gibi kurucu sahiplerine aittir. Bunlar normal borsanın yanı sıra merkezi olmayan bir borsa gibi işleyen Bitcoin gibi dijital kripto para birimleri yaratmıştır. İlerde finans-kapitalin şekli de değişebilir. Enerjiden iletişime, ulaşım, hayatın her alanına teknoloji tekellerini ürünleri girmiş durumdadır. Son geliştirilen yapay zeka ise yeni bir devrim niteliğindedir

Bu tekeller eskisinden farklı olarak daha çok iki ülkede, ABD ve Çin'de yerleşmişlerdir. Dünyanın diğer ülkeleri, Avrupa, Rusya ve diğerleri bu konuda ABD ve Çin tekellerine bağımlıdır, çok geridirler. Bu şunu gösteriyor: Hem dünya pazarının paylaşımı, hem de toprak-ülke olarak bölüşümü ABD ve Çin tekelleri ve devletleri arasında olmaktadır, olmaktadır.

Yeni dünya düzeninde

nadir toprak elementlerin önemi

Sivil ve askeri alanda bu yeni teknolojiler ürünlerin hammadde nadir toprak elementleridir. Bu elementler yeryüzüne dağılmış olarak bulunuyor ama çıkarılması ve kazanılması çok zordur. Büyük çevre kirliliği yaratmaktadır. Şu an bu elementleri çıkartan ve işleyen Çin'dir ve bütün dünya bu konuda büyük ölçüde Çin'e bağımlıdır. Trump Çin mallarına gümrük uygulayacağını açıklayınca Çin'de ABD'ye nadir elementlerin ihracatını durdurdu. Trump gümrükleri hemen geri almak zorunda kaldı. Nadir toprak elementlerin yoğun bulunduğu bir ülke Grönland, diğeri de Kanada kutup bölgesinin altıdır. Bu nedenle Trump bu ülkeleri istemektedir. Ayrıca dünyada zengin nadir toprak elementlerinin bulunduğu ülkelerle bu elementlerin yalnız ABD'nin işleyeceğine dair anlaşmalar yapılmaktadır. Bu anlaşmaların biri savaşan Ukrayna ile yapıldı. Diğeri de Türkiye ile kararlaştırıldı. Türkiye'de

Eskişehir bölgesinde zengin nadir toprak elementlerinin bulunduğu söylenmektedir. Erdoğan son ABD seyahatine Beyaz Saray'daki görüşmelerde ABD'ye söz verdiği açıklanmaktadır.

Artık emperyalistler arasında dünyayı bölüşme şekli de değişmiştir. Kim ABD isteklerini yerine getirmez, o anında bertaraf edilecektir. Bu Bolivya'da yaşandı. Morales elektrikli arabaların aküsünde kullanılan Lityum çıkartmasını kurallara bağlayınca bir

darbe ile devrildi. Elon Musk *"bu darbe bizim eserimizdir, bizim isteklerimizi yerine getirmeyen devrilir!"* dedi. Bunlar bu tekellerle devletin daha çok kaynaştığını, devleti artık bunların yönettikleri ve yöneteceklerini Trump örneğinde olduğu gibi açık göstermektedir. Teknoloji tekelleri her bakımdan daha saldırgan, daha gerici, daha çok demokrasi düşmanıdır. Devletin yalnız onlar için varolmasını istemekte ve gerçekleştirmektedirler. Bu saldırganlığın altında biraz da Çin'le rekabet yatmaktadır. Çin devlet ve özel tekelleri her alanda teknoloji, araştırmada, bilimde onları, ABD tekellerini geçmeye başladı. Çin onlar için bir kapitalist- emperyalist devlet olduğu tam açık değil. Tam bir sosyalist devlet de değil. İleride sosyalist de olabilecek geçiş dönemi yaşayan bir devlet kapitalizmidir. Her halükârda Çin ileride yenilmesi güç merkez olabilecek bir devlettir. Hele Çin'de sosyalizmin başarıya ulaşması ABD tekellerinin, hatta kapitalist dünyanın korkulu rüyasıdır. Tekeller arasındaki rekabet ve mücadelede hâlâ yaşanmış sosyalizmin izleri sürmektedir. Bu rekabet reel sosyalizm döneminde sosyalist

sisteme karşı olduğu gibi ABD öncülüğünde Çin'e karşı tüm kapitalist dünyanın ve tekellerinin birleştiği yeni bir biçim alabilecektir. O zaman Trump'ın dedikleri de olacaktır. İstediklerini alacaktır.

Yeni bir dünya düzeninin doğuş zorlukları

Yeni dünya düzeni emperyalizmin, yani Batı emperyalizminin ABD öncülüğünde, ABD hegemonyasında dünyaya yeniden hükmetme, sömürme, yağma ve talan etme düzenidir. Bu dünyanın kurulmasında zorluklardan biri Çin, diğeri eski denge düzeninin hâlâ silinemeyen izleridir. 1917'den önce dünyaya İngiltere öncülüğünde Batı ülkelerinin, Fransa, Hollanda, Belçika, İspanya, Portekiz ülkeleri ve tekellerinin hükmetme ve sömürme düzeniydi. Almanya'nın yükselişi ve İngiltere'yi geçmeye başlaması, dünya düzeninin Almanya hegemonyasında ve sömürsünde gerçekleşmesini istemesi geçen yüzyılda iki dünya savaşına neden oldu. Bu savaşlar sonunda Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin doğması yepyeni bir olguydu. İkinci kez Almanya, Hitler Faşizmi, dünyaya meydan okurken ve İkinci Dünya Savaşını başlatırken hem Sovyetleri hem İngiliz emperyalizminin egemenliğine son verip dünyaya Alman emperyalizminin egemenliğini kurmayı hedefliyordu.

İkinci Dünya Savaşı gösterdi ki, İngiltere'nin ve tüm Batı emperyalizminin gücü Hitler Almanyası'nı yenmeye yetmiyor. Başta ABD, İngiltere ve Fransa gibi emperyalist ülkeler Sovyetlerle birleşmeden Hitler Faşizmini yenmenin mümkün olmayacağını gördüler. 3 büyük emperyalist güç, ABD, İngiltere, Fransa Hitler Almanyası'na karşı Sovyetler Birliği ile birlikte Anti-Hitler-Koalisyonu kurdular ve faşizmi ininde yendiler. Bu dörtlü güç, ABD, Sovyetler, İngiltere, Fransa faşizm sonrası nasıl bir dünya düzeni konusunda Tahrân'da Yalta'da uzun görüşmeler yaptılar ve Potsdam'da Almanya'nın kaderine karar verirken yeni dünya düzeninin de temellerini attılar.

Bu dünya düzeni antifaşist olacaktı.

Faşizmin yok ettiği demokrasi, insan hakları ve özgürlükler yeniden ihdas edilecekti. İnsan hakları, demokrasi ve özgürlükleri koruyacak, bir daha bir dünya savaşının çıkmasını önleyecek bir kurulun oluşmasına, Birleşmiş Milletlerin, BM kurulmasına karar verildi. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi yayımlandı. Bu bildirgeye Sovyetler Birliği sayesinde birçok sosyal, ekonomik ve kültürel haklar da girdi. Savaşı önlemek, dünyada barışı daim kılmak için veto hakkı olan 5 ülkeden oluşan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kuruldu. Artık yeni bir dünya düzeni kuruluyordu.

Kurallara dayalı yeni bir dünya düzeni

İkinci Dünya Savaşı sonunda faşizme karşı kazanılan zafer rüzgarının estiği dünyada ilk defa Birleşmiş Milletler çatısı altında tüm ülkelerin kabul ettiği kurallara dayalı dengeli bir düzen yaratıldı. İnsan hakları, demokrasi, barış, özgürlük, ülkelerin içişlerine karışmama, karşılıklı dayanışma gibi ilkelere dayalı bir düzen. Tüm dünya ülkelerinde bir demokratikleşme ve özgürleşme süreci başlattı. Türkiye 1946'da esen bu demokrasi rüzgarı sonunda çok partili parlamenter, demokratik sisteme geçmek zorunda kaldı.

1940'lı yılların sonunda emperyalist ülkelere bu kadar insan hakkı, demokrasi ve özgürlük fazla geldi. Emperyalizme, sosyalizmle bir çatı altında olmak uygun gelmeye başladı. Emperyalizm sosyalizme karşı savaşmadan olmayacağını gördü. NATO'yu kurdu. Doğu Avrupa'da da Sovyetlerin öncülüğünde Varşova Paktı oluşturuldu. Soğuk savaş dönemine geçildi. ABD ilk hedef olarak önüne Sovyetler Birliği ve sosyalist sistemi yok etmeyi koydu. Burada başta Almanya, Fransa, İngiltere olmak üzere tüm müttefiklerini yanına aldı ve soğuk savaş döneminde onlara koruma güvencesi verdi. Silah yarışması, savaş tehlikesi ABD ile Sovyetler arasında oluyordu. Diğerleri topraklarında ABD üslerinin kurulmasına izin vererek ABD'yi destekliyordu. Böylece ABD hegemonyasını kabul eden bir

emperyalist sistem de doğmuş oldu. Soğuk savaş bu iki sistem arasında gidiyordu. Ama Birleşmiş Milletlerin olması gerginliklerin bir savaşa dönüşmesini engelliyordu. ABD ve diğer emperyalist ülkeler diğer ülkelere istediği gibi giremiyor, tersine sömürgelerini halkların özgürleşmesiyle kaybediyorlardı. Sovyetlerin varlığı ile dünyada kurulan denge düzeninden emperyalizm bir an evvel kurtulmak, dünyaya istediği gibi hükmetmek istiyordu.

Sovyetler'in çöküşü ABD öncülüğünde doğmaya başlayan yeni dünya düzeni

1989'da Sovyetlerin çökmesi, sosyalist sistemin çözülmesi ile ABD ve emperyalist ülkeler ilk hedeflerine ulaştılar. Eski sosyalist ülkeleri bir bir NATO, AB gibi Batı kurum ve kuruluşlarına kattılar. Böylece ikinci etap da tamamlandı. Şimdi sıra Birleşmiş Milletler'in, kurallarının, ilkelerinin yok edilmesine gelmişti. Bu ilkelerin en önemlisi Birleşmiş Milletlerin, Güvenlik Konseyinin kararı olmadan bir ülkenin bir başka ülkeye saldıramayacağı ilkesiydi. ABD'nin bu ilkeyi aşması gerekiyordu. Çünkü Orta Doğu'daki Saddam, Kadafi gibi "haydut" liderler bertaraf edilmeli, bunların ABD'nin ve İsrail'in Orta Doğu'daki oyunlarını bozmasına son verilmeliydi. Birleşmiş Milletler'den Irak'a, Saddam'a saldırma kararı vermedi. Bunu o zamanki ABD Başkanı genç Bush kendi politikasını destekleyen devletlerle "İstekliler Koalisyonu" kurdu. Saddam'ı, Kadafi'yi devirdiler. Şimdi Trump da Gazze'yi istediği gibi inşa etmek, barışı "sağlamak" adına kendini destekleyen devletlerden bir "Barış Kurulu" kurdu. Bunlar hep Birleşmiş Milletleri işlevsiz kılma ve sönlendirme girişimleridir.

ABD ve Batı aynı şekilde demokrasi, insan hakları, özgürlüklerin de ortadan kaldırılması, güçlü tek adamların başında olduğu otoriter rejimlerin kurulmasını desteklemektedir. Erdoğan bunlara bir örnektir. Trump ABD'de ABD Kongresini işlevsiz bırakmaya çalışmakta, onlardan bir an evvel kurtulmak istemektedir. Demokrasi, özgür-

lükler halk için değil, yalnız teknoloji tekel-leri için vardır. Yani Trump ve bundan sonra gelecek ABD yönetimleri Birleşmiş Milletleri ve onun kurum ve ilkelerini zayıflatacaklar, demokrasinin, insan hak ve özgürlüklerinin kaldırıldığı ABD öncülüğünde yeni bir düzen kuracaklardır. Şu an Avrupalılar İkinci Dünya Savaşı sonrasında kural ve kurumlar üzerine oluşturulan dünya düzeninin değiştirilmesine karşı çıkmaktalar, demokratik ilkeleri savunmaktadırlar. Şimdi ABD Avrupalıları yola getirmeye çalışmaktadır. Ukrayna savaşı burada bir katalizör işlevi görmektedir. Avrupalılar Ukrayna ile savaşırken ABD'ye duyulan özlemin ABD'ye itaate dönüşmeye başladığını daha iyi göreceklerdir. Uzun vadede ABD öncülüğünde yeni bir düzen kurulacağı tahmin edilmektedir. Yine de Çin'in böyle bir dünya düzenini engelleyeceğinden endişelenilmektedir. Bir geçiş dönemi yaşayan Çin'in nasıl gelişeceğinin bilinmemesi ABD'yi ciddi olarak endişelendirmektedir.

Ne yapmalı?

Üretici güçlerin, üretim araçlarının gelişmesi Trump ABD'sinin kurmaya çalıştığı gibi bir dünya düzeni insanlık için çözüm değildir. Üretici güçlerin gelişkinlik düzeyi, otoriterliği değil, daha çok demokrasi, daha çok özgürlük gerektirmektedir. İnsanlar da bu özgürlük ve demokrasiyi istiyorlar. Ama emperyalizm gelişmiş teknolojiyi sömürüyü ve ekstra profiti yükseltmek için kullandığı sürece gelişmiş teknoloji insanlığın yararına olmayacaktır. Rejimlerin daha çok otoriterleşmesi için kullanılacaktır. Gelişmiş teknolojiler ancak sosyalizmde insanlık yararına

işleyecektir. Çin'de geçiş döneminin verdiği olanaklarla üretimin toplumsallaşmasının hızla gelişmesi ABD ve Avrupalıların miyadlarının dolduğunu göstermektedir. ABD'nin Çin'de bu toplumsallaşmanın yaratıcılığını algılaması zor olmaktadır. Çin'in yenilemeyeceği ise onları daha saldırgan yapmaktadır.

Şu anda yaşanan esasında yeni emperyalist düzene geçiş değil demokrasi, barış, özgürlüğün üstün geldiği sosyalist düzene veya sosyalizme açılan ileri bir demokrasiye

geçiş olması gerekmektedir. Ama işçi sınıfının ve emekçi yığınların örgütsüzlüğü, devrimci komünist partilerden yoksunluğu, tekellere kendi sömürü ve baskı düzenlerini kurmasına hizmet etmektedir.

Nereden başlamalı sorusuna verilecek tek yanıt komünistlerin, devrimcilerin kollarını sıvayarak yığınlar arasında çalışması, partisini ayağa kaldırmasıdır. Aksi takdirde tekeller “rahat” yeni düzene geçecekler, sömürü ve profiti yükseltmeyi sürdüreceklere.

Partimiz TKP 106 yaşında

Partimizin kuruluşunun 106. Yılı nedeniyle yurt içinde ve yurt dışında komünistler işçi sınıfı tarihindeki bu önemli günü yaptıkları toplantılarla kutladılar. Bu toplantılarda yapılan konuşmayı aşağıda yayınlıyoruz.

Değerli yoldaşlar, dostlar;

Partimizin kuruluşunun 106. Yılında işçi-aydın, emekçi-köylü, aydın-ekolojist, yaşlı-genç, kadın-erkek, Türk-Kürt yine bir aradayız. Hem partimizin kuruluş yıldönümünü kutlayacağız, hem de barış, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde kaybettiğimiz yoldaşları anacağız, dünyada ve Türkiye'deki gelişmeleri, sınıf mücadelesinde yeni durumları tartışacağız ve mücadele için dersler çıkartacağız, strateji ve taktikimizi gözden geçireceğiz.

İşçi sınıfı savaşı çetindir

Deneylerimiz bir kez daha gösterdi ki, sınıf mücadelesi sert ve keskindir, acımasızdır. Çünkü burada söz konusu olan mücadele eski, miyadını doldurmuş sınıfın iktidar ve egemenliğine son verip; yeni yükselmekte olan sınıfın iktidar ve egemenliğini ihdas etmektir. Günümüzde bunun anlamı yükselen proletaryanın diğer emekçi sınıf ve katmanlarla birlikte burjuvazinin, tekellci burjuvazinin iktidar ve egemenliğine son verip demokrasi ve özgürlükleri gerçekleştirmek, kendi sınıf iktidarını ve egemenliğini

kurmak, sömürü ve baskıyı, giderek kendi sınıfını, iktidar ve egemenliğini ortadan kaldırmak, sınıfsız ve mülkiyetsiz özgür, komünist toplumu oluşturmaktır. Bu nedenle proletaryanın sınıf mücadelesi şimdiye kadarki sınıf mücadelelerinden daha kapsayıcı, daha çetin, daha acımasızdır. Şimdiye kadarki tüm özel mülkiyetli sınıflı toplumlar ve kalıntıları kaldırılıyor, yerine özel mülkiyetsiz, sınıfsız bir topluma giden yola geçiş yapılıyor.

1917'de Moskova'da Sovyet iktidarıyla proletaryanın zaferini gören burjuvazi, özellikle tekellci burjuvazi sonunun habercisi olan çan seslerini duymaya başladı. Sınıf

savaşı dünya ölçüsünde yeni bir boyut kazandı. Tekelci burjuvazi Sovyet iktidarını yıkmak, dünya işçi ve komünist hareketini durdurmak için komünist partilerine, onların yöneticilerine karşı toptan bir saldırıya geçti. Proletarya ilk kurbanlarını, şehitlerini vermeye başladı. İlk şehitlerimizden biri Lüksemburg ve Liebknecht'tir. Ülkemizde verdiğimiz ilk şehitlerimiz 15'lerdir, Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve Yoldaşlarıdır.

Marksizm-Leninizm TKP'lilerin kılavuzudur Sovyet iktidarı ve halkların emperyalizme karşı savaşı

Bundan 106 yıl önce 1-8 Eylül 1920 tarihleri arasında Bakü'da toplanan Doğu Halkları Kurultayı'na katılan Türkiyeli delegeler arasında bulunan Türkiyeli komünistler 10 Eylül 1920'de yine Bakü'de toplanarak Türkiye Komünist Partisi TKP'yi kurdular. Böylece Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkları emperyalizme ve onun işbirlikçisi sultana karşı mücadelede Marksist-Leninist devrimci örgütüne sahip olmuş oldu. Bu ise işçi sınıfının, halklarımızın emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşta bir sıçramaydı. Ulusal Kurtuluş Savaşı antiemperyalist bir savaştı, kurulacak cumhuriyet de antiemperyalist demokratik bir cumhuriyet olacaktır.

Bu yaklaşım 1-8 Eylül 1920 tarihleri arasında Komintern öncülüğünde toplanan Doğu Halkları Kurultayı'nın kararlarına da uygundu. Kurultay, Komintern'in II. Kongresinde Lenin tarafından belirlenen ilkeler temelinde toplanmış ve emperyalizme ve onun sömürgecilik sistemine karşı savaşan Doğu Halklarının mücadelesinin antiemperyalist karakter taşıdığı sürece Sovyetler Birliği ve o ülke ilerici demokrat ve komünist güçleri tarafından desteklenmesini öngörüyordu. O dönem böyle bir mücadele Mustafa Kemal önderliğinde Anadolu halklarının emperyalist güçlere karşı verdiği mücadeleydi. Sovyetler ve Suphi Mustafa Kemal öncülüğünde Anadolu halklarının emperyalizme karşı bu mücadelesini destekliyor ve Mustafa Kemal de sık sık Moskova

ile birlikte emperyalizme karşı mücadele ettiği konusunda açıklamalar yapıyordu. 1 Aralık 1921'de Frunze'nin Ankara'ya gelişinin arifesinde, *"Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı... mücadeleyi uygun gören bir doktrini takip eden insanlarız"* diye konuşuyordu. Bu tam bir ikiyüzlülüktü. Çünkü Mustafa Kemal Aralık 1920 sonlarında saf değiştirmişti. Sırtını Sovyetlere, yüzünü İngiliz emperyalizmine çevirmişti.

Suphilerin, 15'lerin katli işçi sınıfı ve halklarımız için büyük bir kayıptır

Ankara'daki bu gelişmelerden habersiz olan Mustafa Suphi ve yoldaşları Anadolu halklarının Mustafa Kemal önderliğindeki emperyalizme karşı savaşına katılmak üzere Bakü'dan kalkarak 28 Aralık 1920'de Kars'a geldiler. Bu ara saf değiştiren Mustafa Kemal Suphilerin Ankara'ya gelmesine karşı çıktı. Kazım Karabekir'e telgraflar çekerek durumu bildirdi. Karabekir de Suphileri Erzurum üzerinden Trabzon'a gönderdi. Batum'a gitmek üzere yola çıktıklarında Kemalistlerin ve İttihatçıların iş birliği ile 15'ler Karadeniz'in karanlık sularında Kayıkçılar Kahyası Yahya tarafından katledildiler. Suphi'nin eşi Meryem (Maria) Yahya tarafından alıkondu. Akıbetinin ne olduğunu tahmin etmek zor değil. Bu katliamdan sonra ne Mustafa Kemal, ne de onun kurduğu cumhuriyet antiemperyalisttir. Cumhuriyet, emperyalizmle Sovyet iktidarı arasında tampon bir devlet olarak kalmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Türkiye'nin Batı'ya dönmesi, NATO ve diğer emperyalist bloklara katılması onun bu tampon karakterini tam yok edemedi. Bugün bile bu başka bir düzeyde sürmektedir.

Aralarında Partimizin Başkanı Mustafa Suphi ve Partimizin Genel Sekreteri Ethem Nejat yoldaşların da olduğu 15 Yoldaşın kaybı genç Türkiye işçi sınıfının mücadelesine, emperyalizme karşı halkların savaşına büyük bir darbeydi. İşçi sınıfı, halkımız en deneyli kadrolarını kaybetmişti. Onların yerlerini doldurmak zordu. Ama her seferin-

de dolduruldu. Bizler bugün burada onların izinde yürüyen, onların Marksçı-Leninici mücadelesini yükselten ve yaşatmak isteyen devrimcileriz, sosyalistleriz, komünistleriz. Onları bugün büyük bir saygıyla anıyor, onların mücadelelerini yaşatmanın önemini bir kez daha vurguluyoruz. Onların mücadelesini, yaktıkları devrimci, komünist ateşi, yükseltecek, dalgalandırdıkları kızıl bayrağı taşıyacak olanlar ne kendilerine komünist diyen SİP-TKP'liler ve türemeleridir, ne de TKP'nin kongresini yaptık diyen çığırtkanlardır. Bu ateşi sürdürecektir, bu bayrağı yükseltecek olanlar, Suphilerin devrimci, Marksist-Leninist anlayışıyla işçi sınıfı ve Türkiye halkları mücadelesinin yolunda savaşanlar olacaktır. Biz bu sorumlulukla hareket ediyoruz.

Her yenilgiden sonra ayağa kalkmasını başaran bir parti, TKP:

28 Kanunisanı 1921 partimizin tarihinde aldığımız tek yenilgi, yediğimiz tek darbe değildi. 20'li, 30'lu, 40'lu, 50'li yıllarda da partimiz ağır darbeler aldı. Bu darbelerin en büyüklerinden biri 1951/52 tevkifatıdır. Partinin kadrolarının büyük bir kısmı tutuklandı, ağır işkencelerden geçirildi, ağır hapis cezalarına çarptırıldı. Ne hapis, ne zindan, ne cinayet, ne katliam, ne sürgün bu savaşı durdurabilirdi. İşçi sınıfı ve partimiz Nazım Hikmet, İ. Bilen, Reşat Fuat, Yakup Nazım (Zeki Baştımar) gibi liderler çıkardı. Her tutuklamadan, her yenilgiden, her darbeden sonra parti yeniden ayağa kaldırıldı, mücadeleye devam etti. Partimizin 3. Kongresi'nde Genel Sekreter olan Şefik Hüsnü dönemi parti tarihimizde bir kırılma ve dağılmışlığı temsil eder. Partimiz 1973 Atılımı'yla bu kırılmayı da aştı.

Partimizin en uzun yenilgi ve dağınmışlık dönemi 51/52 tevkifatından sonraki dönemdi. Parti uzun zaman toparlanamadı. 60'lı yıllarda Türkiye İşçi Partisi TİP sosyalist ve devrimci 68-geçliğin antiemperyalist mücadelesinin yükselmesinde dolaysız etkisi oldu. Ülkede yükselen sosyalist, antiemperyalist mücadeleyi işbirlikçi burju-

vazi 12 Mart 1971 darbesiyle durdurdu. Gençlik hareketinin liderlerinden Deniz, Yusuf ve Hüseyin'i idam sehpasında, Mahir Çayanları Kızıldere'de, Sinan Cemgil ve arkadaşlarını Nurhak Dağları'nda, Kaypak-kaya'yı hapishanede katlettiler. Onlar da bizim şehitlerimizdir. Onları da burada saygıyla anıyoruz.

1973 Atılımı yeni bir ayağa kalkıştı

Partimizin 51/52 tevkifatından sonra toparlanması 1973 Atılımı'na kadar sürdü. İ. Bilen yoldaş önderliğinde Ahmet Saydan (Aram Pehlivan), Şiko ve Yelkenci yol-

daşların katkısıyla yapılan çalışmalar sonunda partimiz 1973 Atılımı'yla yeniden ayağa kaldırıldı, işçi ve emekçi yığınlarla, gençlik, kadın, aydın, sanatçı, akademisyen çevrelerle ve onların örgütleriyle en geniş bağlar kurdu. DİSK, Maden İş ve diğer sendikaların yükselişi, DGM-Direnışleri, MESS-Grevleri, İGD, İKD, Birlik Dayanışma, Sanat Emeđi, dev 1 Mayıs miting ve yürüyüşleri partimizin yığınlarla kurduđu bağların ve çalışmaların birer sonucuydu.

Yükselen bu devrimci sınıf ve demokrasi mücadelesini durdurmak, Türkiye toplumunda Amerikancı sağ ve İslam yönünde köklü dönüşümler gerçekleştirmek için ordunun 12 Eylül 1980'de yaptığı faşizan darbe ile Türkiye'deki sol, demokrat, dev-

rimci, sosyalist ve komünist hareket, gençler, kadınlar, aydınlar bir kez daha büyük bir yenilgi aldı. Ama zor da olsa kendilerini belli bir ölçüde koruyabildiler. Bu dönemde kendisini toparlayan ve mücadeleye geçen Kürt Özgürlük Hareketi oldu. Onlar Diyarbakır hapishanelerinde büyük şehitler verdiler. Onlar da bizim şehitlerimizdir. Onları, mücadele ve direnişlerini burada saygıyla anıyoruz.

12 Eylül darbesi ve Nabi Yağcılarının likidasyon ve ihanete giden yolu

12 Eylül darbesiyle alınan yenilgi doğal olarak parti içinde tartışmalara neden oldu. Bu tartışmalar sonunda önce parti yönetiminde ve parti politikasında değişikliğe gidildi. Bilen Yoldaş Parti Başkanı, Nabi Yağcı Gorbacov kadroları tarafından Genel Sekreter seçildi. Nabi Yağcı'nın genel sekreterliği partide her bakımdan bir kırılmaydı. Partinin ideolojik ve politik yaklaşımında, örgüt çalışmalarında belirgin değişiklikler gerçekleştirildi.

Bu dönemde tartışılan konular cuntanın karakteri, burjuva demokrasisi ve cuntaya karşı mücadelede TİP ve diğer sol ve demokratik güçlerle eylem birliği ve ittifak politikası, dünya ölçüsünde giden barış mücadelesi (Gorbacov'a kadar barış mücadelesinin sınıfsal karakteri vardı) ve Sovyetler'deki Glasnost ve Perestroyka gibi konulardı.

Nabi ve partizan grubu Gorbacov'un "açıklık, şeffaflık ve yenilenme" politikalarına dört elle sarıldılar, illegaliteyi gereksiz görmeye başladılar. Onlar için illegalitenin zamanı geçmişti. Oysa ki illegalite hiçbir zaman partinin kendi seçeneği değil, burjuvazinin dayatmasıydı.

Parti, cuntaya karşı tüm sol ve demokratik güçlerin ittifakının yaratılmasını başa aldı. Ama TİP ve TSİP yöneticileri, Boran ve Kaçmaz ise esas sorunun TKP ile birleşmek olduğunu dayattılar. Partide TİP'e karşı alınacak tutum öne çıktı. Şiko ve Yelkenci yoldaşların karşı çıkmasına rağmen, Nabi, Veysi ve diğer Partizan grubu taraftarlarının dayatmasıyla tereddütsüz önce TİP'le, ileride de

diğer sol parti ve gruplarla birleşme kararı alındı. Burada Sovyetler'in ve diğer bazı sosyalist ülkelerin belli bir rolü de oldu.

Ama her iki partinin tabanının büyük muhalefetine rağmen alınan bu "sansasyonel" karar özde hem TKP'nin, hem TİP'in likidasyonuydu. Böylece Nabi bu "sansasyonel" kararlar 12 Eylül darbesiyle partinin yaşadığı yenilgideki kendi sorumluluklarını örtmeye kalkıştılar. Bunun için O bu birlik politikasına dört elle sarıldı. Bunun en iyi yolu bu likidasyonu partiyi legale çıkararak gerçekleştirmek, bir sansasyon yaratmaktı. Bunu da yaptı ve Nihat Sargın ile Türkiye'ye döndüler. Oysa; Nabi 12 Eylül gelir gelmez mücadele yerine MK üyeleri dahil, aktif büyük bir kadroyu yurtdışına çıkardı ve ülkedeki parti örgütleri başsız kaldı ve bir dağınıklık, bir nevi likidasyon yaşanmaya başlandı. İstanbul parti sorumlusu olarak Mustafa Hayrullahoğlu (Deniz yoldaş) bırakıldı. O da hâlâ aydınlanmayı bekleyen bir operasyonla cuntanın işkencehanelerinde yaşamını yitirdi. Bir de Avrupa'ya geldiklerinde oradaki yerel örgütlerin yönetimlerine el koyarak dağılmasına ve likide edilmesine neden oldular. Sanki bunlar devrimciliği geçimlerini sağlayacak bir meslek olarak görüyorlardı. Türkiye'de Sendika temsilcileri, polisin baskını ve çağrısı olmaksızın ifade vermeye gönderildi. İşçi sınıfının faşizme karşı direnci kırıldı ve kösteklendi. DİSK'e parti kadrolarının alınmasını sağlayan İbrahim Güzelce ve Kemal Türkler olmasına rağmen Partizan grubu daha yaşarken Kemal Türkler'i indirmeyi denemiş, başarısız olunca da bunu devlet gerçekleştirmiştir. İbrahim Güzelce, Kemal Türkler'in isteğiyle Berlin'den gelip DİSK'te çalışmaya başlayınca önce Aydın Meriç'i DİSK Genel Sekreter yardımcısı yapmış ve bu arada TKP'li olan Partizan grubu DİSK'e yerleştirilmişti. Bu o dönem DİSK'e ve işçi sınıfının örgütlenmesine, partinin güçlenmesine büyük bir ivme katmıştı. Bu gelişmeler TÜRK-İŞ'i de dolayısıyla etkilemiştir.

12 Eylül darbesiyle partinin aldığı yenil-

gide hem Aydın Meriç'in hem Nabi'nin hem de Partizan grubunun büyük hataları vardır. Bundan sonra partinin örgüt işleri Aydın Meriç'ten alındı ve Nabi üstlendi. Ve Nabi'de örgütleri küçük burjuva anlayışı ile istediği gibi yönetti ve likidasyonun önünü açtı. Aydın Meriç'te bu olaylardan sonra İngiltere'ye Yörükoğlu'nun yanına kaçtı. Bu bir ihanetti. Yörükoğlu ise bir komünist değil, kariyerist, çıkarıcı bir alevi dedesi olduğunu ortaya koydu.

Türkiye'ye dönüş maceraperestlik ve burjuvaziye teslimiyet politikasıydı

Nabi Yağcı, bazı yoldaşların karşı çıkmasına rağmen, TKP-TİP birleşme kongresini beklemeden 1987 yılı Kasım'ında yasallık mücadelesi verme, illegaliteyi yok etme, partiyi legale çıkarma adına TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'la birlikte Türkiye'ye geldi. Bu bir maceracılık, burjuvaziye tesli-

miyetçilikti. Bu adım birleşme konusunda tabandan gelen itirazları, başarısızlıkları örtmek için bir "sansasyon" yaratmak, her iki partiyi de yok etmek için yapılan bir operasyondur. Nabi ve Sargın tutuklandılar. Parti kadrolarına sızan, şu an Cumhurbaşkanı Başdanışmanı olan Mehmet Uçum da onları "savunan" avukatlar arasındaydı.

Ama 1990'da Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla hapisten çıktılar. Eğer Sovyetler yaşasaydı uzun zaman hapisten çıkmazlardı. Nabi hapisten çıkar çıkmaz bütün örgütleri legale çıkararak, -burjuvazinin başaramadığını Nabi'ye başarttılar- ve TBKP

adı altında legal olarak TKP'nin TİP'le birliğini gerçekleştirdiler. Sonra TBKP'yi de diğer sol örgütlerle birleşmek için sonlandırdı. Böylece likidasyonun ilk etabı tamamlandı ve Nabi kenara çekildi. Böylece Parti politik ve örgütsel olarak fiilen likide edilmiş oldu. Bunun baş sorumlusu Nabi Yağcı'dır.

Bundan sonraki etaplar Veysi ve Sıtkı'nın girişimiyle; TSİP'le, Kurtuluş ve diğer sol gruplarla birleşme gerçekleştirildi. En son durak da Kemalist Dev-Yol ile ÖDP'de birleşmek oldu. ÖDP'deki bu birleşme ise partinin ideolojik olarak tamamen burjuvaziye teslim edilmesiydi. Artık Nabi'nin bundan sonraki politik ve ideolojik çalışmaları partiyi madden ve manen yok etmek ve burjuvaziye, AKP iktidarına hizmet etmek oldu. "TKP'nin son Genel Sekreteri" vasfıyla Beyoğlu Tepebaşı'nda açtığı **Meserret** adlı bir meyhanede kendisini viski ile yıkayarak burjuvazinin kulvarına adım attı.

Partililerin yozlaşmasına, çürümesine, sınıf savaşından uzaklaşmalarına neden olan Nabi Yağcı ve çevresidir

Bundan sonra Nabi'nin ilk yaptığı iş Tüstav adlı vakfı kurup partililerin büyük bir kısmını burada toplayarak onları sözlü tarih yazdırmaya teşvik etti ve partinin gelmiş geçmiş tüm tarihini (gizli teknik çalışmalara kadar yalan-yanlış bilgilerle, egoların havada uçuştugu yazım yarışına girildi) yazdırmak adına partilileri tuttu, kımıldatmadı, içlerini boşalttı, çürüttü ve onların 80'li yıllarda kalmasını sağladı ve devrimci ruhlarını teslim aldı. Parti üyelerinin partiyi toplama çabalarını engelledi, böylece onların savrulmasına, çürümesine, yok olmasına neden oldu. Nabi ile ilişkide olan parti üyeleri sanki şeyh mürit ilişkisi gibi gidenin ne olduğunu sorgulamayarak Nabi'ye sarıldılar. "Burjuva demokrasisi, özgürlükçü sol, legalite gibi" kavramların peşine takılarak, sınıf savaşından uzaklaşıp heba oldular. Parti içi demokraside alttan gelmesi gereken talepler Nabi ve yandaşlarına dile getirilmiş, parti kadroları da aldatılmıştır.

Burjuvazinin yapamadığını Nabi yaptı. Hatta parti üyelerini ve kadrolarını bir burjuva partisi olan Boyner'in partisi YDH'ya yönlendirdi. Onlar artık TKP'yi tarih yaptılar ve adına da "Tarihsel TKP" dediler. Oysa TKP onların aksine yaşıyor ve savaşıyordu. Nerede bir TKP'li varsa TKP oradaydı.

Kayımların kalkmasıyla geri alınan DİSK de artık sosyal sendikacılığı savunan, Nabi'nin yolundan giden, sınıf savaşını inkâr eden sendikacıların eline geçti. Onlar Maden-İş'teki devrimci ruhu kaybederek Otomobil-İş ile birleştiler ve Birleşik Metal-İş'e de sosyal sendikacılığı dayattılar.

Nabi Yağcı burjuvazinin hizmetinde

Bugün geri dönüp bakıldığında Nabi'nin parti içindeki rolünün çok iyi irdelenmesi gerekmektedir. Şu saptama açıkça yapılabilir: Nabi TKP'ye girmiş, yönetici olmuş, ama hiçbir zaman Suphi, Nâzım, Bilen geleneğinde bir komünist olmamıştır ve şaibelidir. İşçi ve emekçi sınıflardan çok burjuva safalarında yer almayı tercih etmiştir. Kenara çekildikten sonra Nabi'nin, önce Türk büyük burjuvazisinin gazetesi "Referans"ta ve daha sonra "Taraf"ta köşe yazarı olmasının, AKP Siyaset Akademisi'nde çalışmasının başka izahı yoktur. Nabi ideolojik olarak da işçi sınıfı ideolojisi Marksizm-Leninizm'i değil, burjuvazinin ideolojisi ve onun antikomünist, antisovyet silahlarını savunmaktan asla hicap duymamıştır. O hiçbir zaman burjuva demokrasisini aşamamış, kitabında yaptığı gibi burjuva demokrasisini savunmak için Marksizm'e-Leninizm'e saldırmayı yeğlemiştir, Marksizm'le Leninizm'i karşı karşıya koymuş veya Cumhuriyet Gazetesi'nde söylediği gibi "*Marksizm deri değiştiriyor*" diyebilmiştir. Nabi'nin Hürriyet Gazetesi'nde Bilen yoldaşa o "*TKP'nin Stalin'iydi*", "*sinirli birisiydi*" diye aşağılaması, itibarsızlaştırması ve saldırısı burjuvazinin kullandığı en etken antikomünist yöntemlerden biridir. Bütün bu söylemleriyle kime hizmet ettiği aşikârdır. Burjuvazi işçi sınıfı iktidarını, sosyalizmi ve komünizmi hep Stalin'le kötüleme yoluna gider ve Stalin'i

Hitler ile eşitlemeye çalışır. Aynı yöntemle Nabi'nin de baş vurması tesadüfî değil, bilinçli bir tercihtir. SİP'ten Kemal Okuyan, Aydemir Güler, Metin Çulhaoglu gibi bazı Troçkistler partileri SİP'in ismini bir gecede yangından mal kaçırır gibi TKP olarak değiştirdiklerinde Nabi tek bir reaksiyon göstermedi, ayrıca TÛSTAV'ı da onlara açmıştır. Suskunluğuyla destekler konum almıştır. Onlara "*biz varken sizin böyle bir adım atmaya hakkınız yoktur, bu ihanettir!*" dememiştir. Bunu demeyenin nasıl bir ihanet işlediğinin sorgulanması gerekir. Aynı biçimde likide ettikleri TİP'in yerini Erkan Başların almasını da suskunlukla karşıladılar. Bunlar devletle birlikte TKP ve TİP'i "gömerek" yerine çakma, devlet icazetli TKP ve TİP'in yerleşmesini "sağladılar".

Nabi ve şürekası partiden atıldılar

Bunu sorgulayacak olanların başında kiblesi hâlâ Nabi olanlar gelmektedir. Tüm bunlar göstermektedir ki, Nabi hiçbir zaman TKP'yi savunmadı, partiyi toparlamak aklından bile geçmedi. Tüm adımlarıyla her seferinde likidasyonu daha da derinleştirdi. Nabi ve şürekası görüldüğü kadarıyla hasbelkader "komünist" olmuşlar, ilk durakta trenden inmişlerdir. Bu böyledir, ihanete başladın mı sonu gelmez. Tüm bunlardan dolayı başta Nabi olmak üzere Veysi, Zülfü, Kardam ve beraber olduğu çevresinden ve Partizan grubundan birçok kişi partiden atılmıştır. Bunların partimizle bir ilişkileri kalmamıştır. Onlardan bu likidasyonun hesabı bir gün sorulacaktır. Bugün Nabi'den icazet almaya kalkarak partili olma iddiasıyla ortaya çıkan kişi ve gruplar, sözde kongre toplamaya kalkanlar da buna dâhildir.

Devlet icazetli SİP-TKP ve TİP'e karşı mücadele bir zorunluluktur

Yoldaşlar,

SİP'liler devlet icazetiyle TKP ismini gaspederken hedefleri devrimci gençliği gerçek TKP'den, işçi sınıfından, emekçi yığınlardan uzak tutmak, onların ulusalcı, sol Kemalist bir anlayışa sahip olmasını ve bu çerçevede tutulmasını sağlamaktır. Bu

SİP-TKP antikomünist, antisovyet tutumuyla, Marksist-Leninist ilkeleri çarpıtmasıyla, Kürtlere karşı milliyetçi tutumlarıyla devlete, tek adam rejimine en büyük hizmeti yapmaktadır. Anlaşılan devletin de onlara verdiği görev bu idi. 1920'de resmi bir TKP kuran Mustafa Kemal'in hedefi de aynı idi.

SİP-TKP daha sonra parçalandı. Misyonerleri ayrı ayrı olan parti ve hareketler ortaya çıktı. Bunlardan Erkan Baş'a kurdurulan TİP'in misyonu, işlevi eski TİP'in devrimci geçmişini, sosyalist geleneğini tahrip etmek, sosyalizm adına ulusallaştırmaktır. Türk devleti bu girişimleriyle işçi sınıfının ve halkımızın devrimci geleneklerine saldırarak, yıkmakta olduğu kimse tarafından görülmek istenmiyordu. İki yüzlülük, sahtekârlık ülkede kol geziyordu.

Şiko ve Yelkenci yoldaşlar partiyi ayağa kaldırmak için harekete geçiyorlar

SİP-TKP'nin Suphi ve Nejatların, Salih Hacıoğlu ve Affan Hikmetlerin, Reşat Fuat ve Yakup Demirlerin, Nâzım ve Bilenlerin TKP'sine karşı düşmanlıklarını, onların yarattığı devrimci geleneğin yıkılmakta, bitirilmekte olduğunu gören Şiko ve Yelkenci yoldaşlar *"parti disiplini buraya kadardır"* deyip partiyi toparlamak, ayağa kaldırmak için 2001 senesinde, SİP-TKP'nin kurulmasından sonra harekete geçtiler. Nabi Yağcı ve şürekasının yol açtığı likidasyonun partililerdeki kişisel tahribatı çok derindi. Atomize olanlar, savrulanlar, Marksizm'i-Leninizm'i inkâr edenler, *"parti mi kaldı, ne partisi?"* diyenler, ulusallaşanlar, Kürt halkının direnişine karşı çıkanlar, düzene entegre olanlar, geçmişini kullanarak kariyer yapanlar, *"ben hiçbir şeye karışmıyorum"* deyip köşesine çekilenler, *"TKP dönemi geçti, şimdi herkesle beraber geniş parti kurma zamanıdır"* diyenler diz boyuydu. Bunlarla partiyi, TKP'mizi toparlamak, ayağa kaldırmak zordu. Ama *"parti olmadan bir yere gidilmez, Marksizm-Leninizm'den vazgeçilemez, örgütsüz olmaz, komünist partisi başka, legal geniş parti başkadır!"* diyen yoldaşlar da vardı.

Şiko ve Yelkenci bu yoldaşlarla TKP'yi ayağa kaldırma mücadelesine giriştiler. Çünkü, TKP olmadan yığınları ayağa kaldırmak, diğer güçlerle birlikte geniş ittifaklar oluşturmak mümkün değildir. TKP'yi ayağa kaldırmak için eskilerle tartışmak, yenileri kazanmak kolay değildi. Zira dünyada ve ülkede durum değişmişti. Ama her zaman olduğu gibi hedef işçi sınıfı içinde örgütlenmekti. Bu iğneyle kuyu kazmaktı. Fabrikalarla, sendikalarla bağı olan yoldaş çok azdı. Onların büyük bir sabırla çalışmalarını burada dile getirmek gerekir. Ama onların bir kısmı yaşlı ve hastaydı. Aramızdan ayrılanlar oldu. Önce Şiko yoldaşı kaybettik. O partiyi ayağa kaldırma çalışmalarının itici gücüydü. O parti içinde TİP'le birleşmeye karşı çıkan, bunun likidasyon olacağını söyleyen, TİP'in kendi legal, geniş çevreleri kapsayıcı konumunun mutlak mahafaza edilmesi gerektiğini bilerten ilk kişiydi. Onun ölümü parti için, bizim çalışmalarımız için büyük bir kayıptı. Şiko yoldaştan sonra Mehmet Güneş, Mustafa Şahin, Kadir Tokta ve son olarak da Hasan Uzun yoldaşı kaybettik. Onları burada bir kez daha saygıyla anıyoruz. Mücadeleleri mücadelemizde yaşayacaktır.

Dünyada, bölgemizde ve Türkiye'de yeni bir durumla karşı karşıyayız Yoldaşlar,

Dünyada ve ülkemizde sınıf savaşı, barış, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi yeni bir durumla karşı karşıyadır. Artık dünyada iki sistem yok. İkinci Dünya Savaşı sonunda emperyalizmle sosyalizm arasında kurallara dayalı düzen tamamen kalkmakta.

2. Dünya savaşı esnasında Hitler faşizmine karşı Sovyetler Birliği ile emperyalist ülkeler arasında oluşan kurallara dayalı düzen kalktı. Bu kurallar; Birleşmiş Milletler'in ve Güvenlik Konseyi'nin varlığı, İnsan Hakları Beyannamesi'nin, demokrasi ve özgürlüklerin kabul edilmesi idi. Bu kurallar emperyalist savaflara karşı caydırıcıydı. Bu sosyalizmin, Sovyetler Birliği'nin başarısıydı. 1989'da Sovyetlerin ve reel sosyalizmin çökmesiyle bu düzenin de varlık nedeni ortadan kalktı ve dünya yeniden, ama bir üst düzeyde 1917 öncesi gibi emperyalizm tarafından hükmedilmeye başlandı. Savaşlar, yağma ve talanlar, ilhak ve işgaller, çıplak emperyalist sömürgecilik tekrar gündeme oturdu.

Bu düzen de sosyalizmin fiilen çökmesiyle bitmişti, ama gerçekleşmesi uzun sürdü. İlk on senede sosyalist ülkeler yağma ve talan edildi. Bunun adına da demokrasi ve özgürlük denildi. Komünizm fikirlerinin doğmaması için komünist partileri ve işçi hareketi sistemli bir şekilde dumura uğratıldı. Burada dünya komünist partilerinin başına geleni bizim partimiz 80'li yılların sonunda yaşadı. 2000'li yılların başında Yugoslavya, Körfez Savaşı, Arap Baharı gibi savaşlarla Birleşmiş Milletler ve Güvenlik Konseyi bertaraf edilerek Amerika önderliğinde "İstekliler" ittifakı kurularak bu ülkeler parçalandı, liderleri devrildi, büyük katliamlar yapıldı. Bunlar yetmedi. Avrupalılar "kurala dayalı düzen devam etsin" deyince Trump onları karşısına dizerek, onlara Amerika öncülüğünde yeni dünya düzenini kabul ettirdi. Trump ne deli ne aptal ne de ahmaktır. O, emperyalist teknoloji tekellerinin temsilcisidir. Kurala dayalı eski düzenin kesinkes bittiğini ilan ederek yeni hedefin Çin olduğunu açıkladı. Ama bu hedefin tam olarak oturması için Avrupalılarla birlikte yeni savaşların yapılması gerekiyordu.

Bu savaşlar Ukrayna'da, Gazze'de, Lübnan'da, Körfez Bölgesi ve İran'da başlatılan savaşlar, emperyalizmin dünyanın birçok yerinde yarattığı gerilimlerdir. Bu savaş ve gerilimler dünyada silahlanmayı tırmandır-

makta, Körfez Savaşı'nda olduğu gibi enerji akımını engellemekte, bu da dünya ekonomisini dar boğazlara sürüklemekte ve tüm bunların faturası işçi ve emekçilere kesilmektedir. Bunun sonucu enflasyon durmadan tırmanmakta, emekçi yığınların fakirleşmesi hızla artmaktadır. Emperyalizmin bu savaş, gerilim ve silahlanma politikasına karşı işçiler ve emekçiler, sol ve devrimci demokratik güçler, sosyalistler ve komünistler güçleri oranında karşı çıkmaktadırlar. Ama bu protestolar emperyalizmi durduracak güçte değildir. Burada reel sosyalizmin yokluğu açıkça hissedilmektedir. Emperyalizmi dizginleyen Sovyetler ve sosyalist sistemdi. Onların yokluğunda başta ABD emperyalizmi dünyayı istediği gibi yönetmekte, herkese meydan okumaktadır. Artık bugün, dünya emperyalistler tarafından yeniden paylaşılmakta, ABD almak istediği Grönland, Kanada gibi yerleri açıkça ilân etmektedir. Bugün maalesef onu durduracak bir güç yoktur.

Avrupa silahlanıyor, halk yoksullaşiyor, faşizan güçler yükseliyor

Son yıllarda yaşanan bu savaşlar ve gerilimler emperyalist ülkeler arasında yeni görev bölümüne yol açtı. Eskiden sosyalist sistemin var olduğu dönemlerde ABD emperyalizmi sosyalist sisteme karşı mücadeleyi hemen hemen tek başına götürüyordu. Modern silah üreten, savunma sistemleri kuran genellikle ABD emperyalizmi idi. NATO bu savaşın, soğuk savaş döneminin koordinatörü gibiydi. Ama bu ara dünyada yeni bloklar oluştu. ABD'nin yanında Çin ikinci büyük güç olarak ortaya çıktı ve ABD'ye meydan okumaya başladı. Rusya ekonomik olarak güçlü olmasa da elindeki nükleer silahlarla hâlâ büyük bir güç merkezi olmaya devam etti. Avrupa ise hem ekonomik, hem savunma alanında gerilemektedir. Aynı zamanda aşırı sağcı, gerici, faşizan güçler atağa kalkmış durumdadır. Geniş yığınlar bunların etkisi altına terkedilmektedir. Yakında bu güçlerin Avrupa'da iktidarı almaları bile olasılık olarak ortaya çıkmak-

tadır.

Şu anda başta Almanlar olmak üzere Avrupalılar silahlanmaya dev bütçeler ayırmaktalar, bunun için de halkın sosyalizmin varlığı döneminde elde ettiği ekonomik ve sosyal kazanımlar birer birer budanmaktadır. Halk yığınları silahlanma ile yaşam koşulları arasındaki ilişkileri yaşayarak görmektedir. Ama henüz bir çılgılık yoktur. Emperyal güçler arasında eşitlik sağlandığında, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasına göre, dünyayı bölüşmeleri ancak bir dünya savaşıyla mümkündür. Bu nedenle dünya bugün hızla 3. Dünya savaşına doğru gitmektedir.

ABD, Avrupa, Uzak ve Ortadoğu'yu dizayn etmeye yelteniyor

Soğuk savaşın sona ermesiyle NATO da işlevini öz olarak bitirmiş oldu. Ama her zaman Rusya'ya karşı lâzım olabilirdi. Onun için elde tutmak gerekiyordu. Hatta sosyalist ülkelerin yağma ve talan zamanında Batı Avrupa'da Ukrayna ve Belarus dışında tüm eski sosyalist ülkeleler NATO'ya alındı ve Rusya batıdan iyice sarıldı. Ukrayna'nın NATO'ya alınması söz konusu olunca Rusya "olmaz!" dedi ve Ukrayna savaşı başladı. ABD bu savaşı Avrupalılara delege etti, "NATO da sizin olsun" dedi. Ama ABD, NATO'nun ABD'siz savunma gücünü kaybetmemesi için Avrupalıların GSMH'nin %5'ini silahlanma ve savunma giderlerine ayırması gerektiğini belirtti. Avrupa şimdi bu süreci yaşıyor ve Ukrayna üzerinden Rusya'ya karşı bir savaşa hazırlanıyor. NATO'nun Ankara toplantısında bu konuda kararlar alınacak.

Burada ABD'nin hedefi kendisini tamamen Çin'le mücadeleye ayırmak ve ona karşı olası bir 3. Dünya Savaşı'na hazırlanmak istiyor. Bunun için de Uzakdoğu'da Avustralya, İngiltere ve Kanada ile birlikte yeni bloklar oluşturmaya çalışıyor. Oluşturuyor da. ABD yalnız Avrupa'da değil Ortadoğu'da da çatışmaları bitirip, burayı İsrail'e havale edip yalnız Çin'le uğraşmak istiyor. Bu nedenle son yıllarda Ortadoğu'da gerginlik ve savaş tırmandı. İsrail Gazze'de Hamas'a, Lübnan'-

da Hizbullah'a, İran'da Molla rejimine karşı saldırılarını arttırdı. ABD'de bu saldırılara müdahil oldu. ABD için İran'ın gemlenmesi, hatta yeniden Batı Blokuna kazanılması gerekmektedir. Çin ve Rusya, müttefiki bir İran, ABD'nin Ortadoğu ve dünya planlarını

bozmaktadır. Suriye'de olduğu gibi bir gün İran'ın da Batı'nın, ABD'nin yanında yer alacağından hareket etmektedir. Bunları yaşayarak göreceğiz, ama dünya halklarının görevi gelişmeleri izlemek değil, müdahil olmak ve bir 3. Dünya savaşı önlemek olmalıdır. Herkes tarafından bilinmeli ki, nükleer füze, dron, dijital silah ve yapay zekâlarla yürütülecek bir savaş yerküremizin sonu olacaktır.

ABD, Ortadoğu'yu İsrail'e havale ediyor

Ülkemiz Türkiye, Avrupa'da ve Ortadoğu'da giden bu savaşların tam ortasında bulunmaktadır. Özellikle Ortadoğu'daki savaş onu dolaysız olarak içine çekmektedir. Bundan sonra Ortadoğu'da düzenleyici güç, yani ABD'nin temsilcisi Türkiye değil, İsrail'dir. Ortadoğu'daki tüm halklar İsrail'den alacakları icazetle hareket edeceklerdir. Bu Türkiye'deki iktidar için bir prestij kaybıydı.

Bu yeni durumun Kürtler için de geçerli olduğunu gören derin devlet, Bahçeli aracılığı ile Türkiye'nin Kürt politikasında keskin bir viraj alınmasını sağladı. Kürtlerle, PKK ve Öcalan ile savaşmak değil barışmak, yeni bir süreç başlatmak, bunun için de elini çabuk tutması gerekiyordu. Aksi takdirde

ABD Kürtlerle İsrail arasında ciddi bir ittifak oluşturacaktı. Bunu önleyecek olan da PKK ve onun lideri Öcalan'dı. Çünkü emperyalizmin ve İsrail Siyonizmi'nin politikasını ve hedeflerini en iyi bilen Öcalan ve Kürtlerdi. Ortadoğu'da emperyalizm ve İsrail Siyonistleri'yle işbirliği yapmayacak olanlardan biri Öcalan'dır.

Erdoğan'ın da onayı ve Bahçeli'nin girişimiyle bir süreç başladı. Ama bu sürecin önemini ulusalcı Türk aydını, hatta sol ve demokrat güçlerin büyük bir kısmı anlamadılar. Süreci desteklemediler. Oysa sürecin, Erdoğan'ın tüm oy ve seçim hesaplarına rağmen, acilen desteklenmesi ve bu süreç için yığınların kazanılması gerekiyordu. Bu Türkiye demokrasi mücadelesi için büyük bir sıçrama olacaktır. Erdoğan her zaman olduğu gibi bu süreçten de çıkar sağlama peşindedir. Onun plânları bizim gerçekleri görmemizi asla perdelememelidir. Onun plânlarını deşifre edip, süreci güçlendirme mücadelesini yükseltmek gerekmektedir. Kürt ve Türklerin birliği Ortadoğu'da emperyalizmin ve İsrail'in plânlarını bozacak yegâne güçtür. Unutulmamalı Türk'ün "tek" bir dostu vardır, o da Kürtlerdir. Kürtsüz bir Türk cücedir, Kürtle bir olan Türk hem Türkiye'nin hem Ortadoğu'nun barış ve demokrasi garantisidir. Bu Kürtler için de geçerlidir.

Çerçeve yasası ile süreç yeni bir aşamaya giriyor

Süreç şimdi yeni bir aşamaya yükseldi. TBMM'de büyük bir çoğunlukla kabul edilen "Çerçeve Yasası" ile yasal bir zemine oturtuldu. Bu demokrasi ve süreç için büyük bir kazanımdır. Barışa giden yol olarak bu, TKP dahil, büyük bir kamuoyu tarafından desteklenirken, soldan ve sağdan küçümsenmeyecek bir kesim de buna karşı çıkmaktadır. Soldan karşı çıkanlar, yasanın demokratik olmadığını, İmamoğlu ve Kavala dahil politik tutukluları kapsamadığı yönünde eleştiriler gelmektedir. Bu doğru değildir. Kürt sorununun çözümünde ve barış konusunda atılan her adım demokrasi için bir ka-

zanımdır. Sürecin başlaması taraflar için ne bir zafer ne bir yenilgidir. Ne bir taviz ne bir tuzaktır.

Sağdan ve ulusalcı "sol" çevrelerden gelen eleştirilerde ise TBMM'de çıkan çerçeve yasasını ikinci bir SEVR, Türkiye'nin bölünmesi, iktidarın bir tuzağı ve tavizi olarak görülmektedir. Bu ise doğru değildir. Mecliste 467 gibi büyük bir çoğunlukla onaylanan bu yasa Kürt ve Türk halklarının birlikte, ortak yaşama isteminin, iradesinin bir beyanıdır. Tarihte ilk kez bir halk; Kürt halkı Türklerle birlikte yaşama istediğinin ilan etmiştir.

Kürt tutukluların özgürlüklerini kazandıktan sonra İmamoğlu, Kavala dahil tüm politik tutukluların özgürlük mücadelesi yeni bir ivme kazanacaktır. Türkiye'de demokrasinin yönü işçi sınıfının diğer tüm güçlerle birlikte vereceği mücadeleden geçer. Sürecin belgeleri Türk Kürt tüm politik tutukluların özgürlüğünü kapsamaktadır ama Kürt sorunuyla, barış konusuyla, süreçle ilgili bir yasanın özgün bir karakterinin olması, PKK gerillalarının ve sürgündeki Kürtlerin, hapis-teki tutukluların durumunu ele alması doğaldır. Demirtaş, Öcalan ve diğer Kürt sürgün ve tutukluların özgürlüğüyle Kavala, İmamoğlu ve diğer politik tutukluların özgürlüğünün karşı karşıya konulması doğru değildir.

Her özgürlük tüm demokratik güçler için bir başarıdır. Görev, süreci yığınlara indirmek, açıklamak ve barış sürecini güçlendirmektir.

Türkiye'de burjuvazinin uzlaşmaz iki kanadı

Türkiye, bugün Kürt sorunu dahil iç politikasında bir dönüm noktasında bulunmaktadır. Burjuvazinin iki kanadı, Kemalist kanatla İslami kanat arasındaki çatışma derinleşmektedir. Cumhuriyetin kuruluşunda iktidarı Kemalist kanada kaptıran İslami kanat Erdoğan ile birlikte ele geçirdiği iktidarı tekrar Kemalist kanada kaptırmak istemiyor, Kemalist kanadı ebediyen iktidardan mahrum etmek istiyor. Bunun için direniyor, her türlü yönteme başvuruyor. Yapılanları hep beraber yaşıyoruz. Erdoğan “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” denen bir ucube sistemle kendi konumunu güçlendirdi. Yeni Osmanlıcı, padişah ve halifeliliği andıran, İslami faşizan bir tek adam rejimi inşa etmekte hızla ilerledi ve ilerliyor. Denebilir ki, güçler ayrılığını fiilen kaldırdı, yasama, Meclis ve yargı üzerinde tam egemenliğini kurdu. Meclis de yargı da daha çok onun emir ve yönlendirmesine göre hareket etmekte, kararlar almaktadır. Demokrasi ve özgürlükler rafa kaldırıldı. Şimdi bir Anayasa değişikliği veya yeni bir Anayasa ile bunların hepsinin tescil edilmesini sağlamak istemektedir. Erdoğan'ın hedefi tek başına hükümler olduğu, toplumda İslami kural ve yaşam tarzının geçerli kılındığı, karşısında tek bir muhalefetin bulunmadığı, demokrasi ve özgürlüklerin işlemediği faşizan, İran gibi İslami, monarşik bir rejimdir. ABD'nin de görüşü ve tavsiyesi bu yöndedir. Bunu ABD Ankara Büyük Elçisi ve Ortadoğu “Valisi” Tom Barrack açıkça söylemektedir. Bunun için de meşruiyeti halktan değil ABD'den alması yeterli görülmektedir.

Cumhuriyet ile birlikte başlayan burjuvazinin bu iki kanadı arasındaki kavga 100 yıldan beri için için gitmektedir. İslami kanat Batıya açılan çağdaş, burjuva demokrasi ve özgürlüklerin geçerli olduğu bir cumhuriyete karşı çıkmışlardır. Kemalist kanat ve ilerici güçler saltanat ve halifeliliğin hüküm sürdüğü, İslami kuralların geçerli olduğu bir devlet yapısını reddetmektedirler. Halkta

karşılığı olduğuna bakmadan bir aydınlanma hareketi yaratılmadan, yukarıdan Kemalistlerce dayatılan Batı reformları halkın tepkisine neden olmuştur. Buna rağmen bu parçalı durumu gidermek için Kemalist kanat İslami kanatla hep bir uzlaşma aradı. Türk-İslam sentezi diye bir görüş geliştirmeye çalıştılar.

Menderes, Demirel, Özal, hatta Ecevit ve cuntalar dönemlerinde bu görüş yerleştirilmeye çalışıldı. Çeşitli tavizler verildi. Sola karşı sağ ve İslami kanat sürekli güçlendirildi. Her darbeden sonra İslami çevreler güçlenerek çıktılar. Tüm bu uzlaşma girişimleri tutmadı. Çünkü İslami kanat Kemalistlerle iktidarı paylaşmak istemiyor. Onlar başından beri Kemalist kanadın cumhuriyetine kökten karşı gelmiş ve onun kökten kaldırılması için savaşa gelmişlerdir. O iktidarı, egemenliği tümünden ele geçirip Kemalist cumhuriyeti redderek kendine göre bir toplum, İslami bir Cumhuriyet yaratmayı hedeflemektedir.

İktidar CHP'yi parçaladı, hedefi tüm muhalefeti susturmaktır

Şimdi bu sağ İslami çevreler Erdoğan ile birlikte bu hedefe doğru yaklaşmış bulunmaktadır. Bu hedefe ulaşmak için onlara göre Erdoğan'ın bir dönem daha aday olması ve seçimleri kazanması gerekmektedir. Bu yeni dönemle Kemalist Cumhuriyet'in bertaraf edilmesi tamamen tamamlanmış olacak ve Erdoğan da İslami kurallara göre işleyen bir itaat ve biat toplum yaratılmış olacaktır. Bu plan içinde Doğuda Kürt illerinde ve Batıda başta İstanbul olmak üzere belediyelere atılan kayyumlar vardır. İmamoğlu'nun tutuklanması, İBB davasının uzaması vardır.

Bu plân içinde CHP'nin, cumhuriyetin kurucu partisi olarak CHP'nin parçalanması, bertaraf edilmesi vardır. Butlan kararı bu çerçevede CHP'nin başına örülmüştür, CHP parçalanmıştır. Özgür Özel yönetiminde YENİ Parti doğmuştur. Böylece yıllardan beri muhalefeti susturma konusunda önemli mesafeler kat edilerek muhaliflere karşı sürekli operasyonlar düzenleniyor, hapishaneler onlarla dolduruluyor.

Erdoğan'ın tek adam olarak yüceltilmesi

CHP'YE 'MUTLAK BUTLAN' KARARI

belli bir yere kadar sağlanmıştı. Türkiye bir yol ayırımı eşiğinde bulunmaktadır: Ya Osmanlı ve İslami kurallara göre işleyen bir monarşiye benzeyen bir rejim ya da demokrasi ve özgürlüklerin geçerli olduğu bir rejim. Türkiye şu anda teokratik, monarjik bir rejime doğru hızla yol almaktadır.

Erdoğan'ın tek adam rejimi boşa çıkarılabilir

Tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen Erdoğan'ın ve İslami çevrelerin bu planlarını boşa çıkarmak mümkündür. Türkiye toplumunda hâlâ daha çağdaş yaşamı, demokrasi ve özgürlükleri savunan güçlü bir toplum kesimi vardır. Bunlar başta işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları olmak üzere Kürt demokratik hareketidir, CHP'li CHP'siz, Yeni Partili, Yeni Partisiz tüm sosyal demokratlardır, liberal burjuva demokratik kesimlerdir, solcular, sosyalistler, komünistler, devrimcilerdir, kadın, gençlik, aydın, sanatçı, çevre ve ekoloji, STK aktivistleridir. Şimdi tüm bu Erdoğan ve onun oluşturmaya çalıştığı İslami faşizan tek adam rejimine karşı muhalif güçlerin yeni bir ittifakı gerekmektedir. Özgür Özel'in İmamoğlu'na karşı yapılan İBB operasyonu ile birlikte başlattığı ve Yeni Parti ile büyüyen gelişen protesto mitingleri yerindedir, ama artık yeterli değildir. Özgür Özel geniş demokratik güçleri kapsayan bir hareketi geliştirmelidir. Erdoğan'ı durdurmak için tüm muhalefetin ayağa kalktığı, geniş halk yığınlarının katıldığı mitingler gerekmektedir. Bu mitingler yalnız iktidarı protesto eden mitingler olmamalı, aynı zamanda Ortadoğu'da emperyalizmin ve İsrail Siyonizmi'nin

giriştiği savaşları protesto eden, dünya barışını savunan ve tüm politik tutukluların özgürlüğünü isteyen mitingler olmalıdır. Kürtlerle başlatılan barış sürecinin başarısını savunan mitingler olmalıdır. Ancak o zaman ittifak Erdoğan'ın plânlarını durduracak bambaşka bir düzeye yükselmiş olacaktır.

Demokrasi, özgürlük ve sosyalizm mücadelesi partimiz TKP'nin ayağa kaldırılmasını zorunlu kılmaktadır Yoldaşlar,

Erdoğan'ı durduracak, O'nun plânlarını boşa çıkartacak geniş bir ittifakın oluşması ve işlemesi için işçi sınıfının burada etkin bir rol oynaması, başı çekmesi gerekmektedir. Bu ise Marksist-Leninist bir parti; TKP ile mümkündür. Ama bugün işçi sınıfımız bu konumdan çok uzaktır. Bunun nedenini sorgulamak gerekmektedir. Bunun nedenlerinden biri şüphesiz Erdoğan'ın kendi plânlarını bozacak olan esas gücün işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları olduğunu çok iyi bilmesi ve onlara karşı ağır bir baskı uygulamasıdır. Geçim derdi ve sıkıntısından işçiler başlarını kaldıracak durumda değildirler. Büyük çoğunluğu asgari ücretle çalıştırılmaktadır. Sendikalar ağır baskı altındadır. Eski grev ve direnişleri yapamıyorlar. Sendikacılar tutuklanmakta, işçiler işten atılmaktadırlar. İktidarın bu baskı ve zulmüne rağmen işçiler, emekçiler ve köylüler bıçak kemiğe dayandığı için artık sokaklara çıkmakta, grev ve direnişler yapmaktadırlar. O'nun artık zincirinden başka kaybedecek bir şeyi yoktur. Son aylarda maden işçilerinin ve özel okul öğretmenlerinin Ankara yürüyüşü, Akbelen köylülerinin direnişi toplumda büyük bir yankı uyandırdı. Diğer kimlik hareketlerine güç verdi. Emperyalist egemen güçlerin emekçi yığınların kurtuluşunun kimlik hareketlerinde olduğu söylemi artık iflas etmeye başlamıştır. Kimlik hareketleri de işçi sınıfıyla birlikte olmadan kurtuluşlarının olmayacağını görmekteyler. İşçi sınıfındaki bu "kıpırdamalar" sol, sosyalist ve komünistlere harekete geçmeleri için birer sinyal karakterindedir.

İşçi sınıfının hem dünya ölçüsünde hem de Türkiye'de atıl kalmasının esas ve en önemli nedeni sosyalist sistemin çökmesi ve komünist partilerinin dağılması, yöneticilerinin saf değiştirmesi, kalanların da güç kaybetmesidir. Ülkemizde partimiz likide edildi. Bu ise işçi sınıfımızın silahsız, örgütsüz kalması demektir. Nasıl silahsız bir avcı kurda, aslana yem olur, silahsız, yani partisiz bir işçi sınıfı da burjuvaziye “yem” olur. Kendine komünist diyen partiler çoktur. İşçi sınıfının silahı, örgütü, avangardı olan parti ise Marksçı-Leninci ideolojiyle donatılmış, sosyalist ülkelerin, dünya işçi ve komünist hareketin, kendi partisinin geçmiş ve deneylerine sahip çıkan, işçi sınıfı ve emekçi yığınlar arasında çalışan, işçi sınıfının ve halkın çıkarlarından daha üstün bir çıkar görmeyen devrimcilerin partisidir. Bu parti-

nin nüvesi bugün bizler gibi bir araya gelen Marksist-Leninist komünistlerdi. Bunların görevi Suphilerin, Nejatların, Nâzımların, Bilenlerin partisi TKP'mizi yeniden yapılandırarak, yığınlar içinde örgütleyerek ayağa kaldırmaktır. Bunu başardığımız ölçüde işçi ve emekçiler üzerlerindeki ölü toprağı atılacak, hareketlenecek, Erdoğan'a karşı mücadelede başı çekecektir. İşte o zaman Erdoğan'ın sonu gelmiş, plânları boşa çıkmış, ülkemizde demokrasi ve özgürlükler yaşanır, hak, hukuk ve adalet işler hale gelecektir. Haydi yoldaşlar işbaşına. Misyonumuz büyük, gerçekleştirilmesi ellerimizdedir.

TKP'miz yaşıyor, savaşıyor!
Kavgas sesleri geliyor,
Köylerden ve şehirlerden..

Kurallara dayalı dünya sistemi sona ererken kuralsızlığa dayalı, gücünün kurallarının geçerli olduğu “yeni” emperyalist sistemin doğuşu, sınıf ve ulusal kurtuluş mücadelelerinde durum

Bariş ALPER

İNSANLIK dünyasında hep bir düzen olagelmistir. İlkel komünal toplumda insanın insan tarafından ezilip sömürülmediği, baskının ve zorbalığın, saldırı ve savaşların, işgal ve ilhakların olmadığı, her klan ve kabilenin, “komünün” kendini yönettiği sınıfsız-mülkiyetsiz, egemensiz özgür toplum düzenleri var olmuştur. Özel mülkiyetli sınıflı toplumların oluşması, doğmasıyla birlikte bu toplum düzeni sona ermiştir. Bunun yerine ezgi ve sömürünün, baskı ve zorbalığın, saldırı ve savaşların, işgal ve ilhakların hüküm sürdüğü, gücünün sözünün geçerli olduğu, keyfine göre kural

koyup kaldırdığı, bir nevi kuralsızlıkların, keyfiliğin, egemenlik ve saltanatlıkların olduğu diktatörlük düzenleri gelmiştir.

Özel mülkiyetli, sınıflı sömürü ve baskı düzenleri

Tarihte yaşanan kölelik, derebeylik ve günümüzdeki kapitalist-emperyalist düzenler böylesi düzenlerdir. Tüm bu düzenlerde en güçlü mülk sahibinin veya en güçlü devletin sözü ve kuralları geçer. Günümüzde varolan kapitalist-emperyalist düzende en güçlü tekelin, en güçlü devletin kendi hegemonyasını sürdürmek için nasıl kuralları koyduğunu insanlık görmekte ve yaşamak-

tadır. Esasında en güçlü devlet kendi uyacağı değil, başkalarının uyacağı kurallar koymakta ve bu kuralları sürekli kendi hegemonyasını garantiye alacak şekilde sürekli değiştirmektedir. Bugün dünyanın en güçlü kapitalist-emperyalist devleti ABD ve onun Başkanı Trump'ın kendine göre nasıl kurallar koyduğu, bir müddet sonra bu kurallardan vaz geçip başka kurallar getirdiği görülmektedir. Özünde bunlar kural değil, güçlü devletin dünyayı kendi çıkarları doğrultusunda yönetmek ve yönlendirmek için yaptığı keyfi uygulamalardır.

Kapitalizm daha gelişirken kendine emperyal hedefler koymuş, dünyanın her köşesine ulaşma, oralarda “yuvalanma”, tüm dünyayı sömürme ve hakimiyeti altına almaya yönelmiştir. Önce Portekizliler ve İspanyollar dünyayı kendi aralarında bölüşmüşler, sonra Hollandalılar, daha sonra da Fransızlar ve İngilizler kendi güçlerine göre dünyayı paylaşmışlardır. 19. Yüzyılın sonlarında, 20. Yüzyılın başlarında İngiltere en güçlü emperyal güç olarak dünyaya hükmeden güç haline gelmiştir. Dünyanın herhangi bir yerinde politik, ekonomik gelişmeyi belirleyen güç o dönem İngiltere idi. Bunu daha Birinci Dünya Savaşı başlarında Fransa ile birlikte “Sykes-Picot” anlaşmasıyla Osmanlı Devleti'nin nasıl parçalanacağını göstermekle Türkiye ve Orta Doğu halkları bilfiil yaşadı. İngiliz emperyalizmi için halklar birer oyuncaktı.

Kapitalizmin ekonomik ve politik eşitsiz gelişme yasası

Bir emperyalist gücün diğer emperyalist gücün yerine geçmesi tek başına savaşlarla olmaz. Savaşların altında yatan neden kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasıdır. Bu yasaya göre bir kapitalist ülke gelişmiş üretici güçleri ve teknolojileri kullanarak hızla gelişip hegemon olan kapitalist ülkeyi geçebilir ve dünya pazarından ve kolonilerden pay isteyebilir. Dünya tamamıyla emperyalist ülkeler arasında paylaşılmış olduğu ve hiçbir ülke payını bir başka ülkeyle paylaşmak istemediği için dünyanın yeni bir

paylaşımı savaşı gerektirir. Diğer emperyalist ülkeleri geçip onlara meydan okuyan ülke, diğer emperyalist ülkelere savaş açar. Tarihte Almanya, günümüzde Çin'in durumu böyledir. Birinci Dünya Savaşı teknik, ekonomik, üretici güçler açısından güçlenen Almanya'nın İngiltere'ye meydan okuması ve dünya sömürsünden daha büyük pay istemesi ve dünyanın yeniden paylaşılmasını talep etmesiyle çıkmıştır. Almanya Birinci Dünya Savaşı'nda ABD'nin bilfiil müdahil olmasıyla yenilebilmiş ve durdurulabilmiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın fiili galibi olan ABD dünyada oluşacak yeni düzende İngiltere'nin yerini almaya ve yeni dünya düzeninin kurulmasında “tek” söz sahibi olmaya başladı. Ama savaş sonrasında Moskova'da Sovyet iktidarının zafere ulaşması, dünyada yeni bir düzenin oluşmakta olduğunun haberini veriyordu. Artık kapitalist-emperyalist sistem dünyanın tek başına hükümrani değildi. Ama henüz güçsüz olan Sovyet iktidarı karşısında emperyalizm

istediği gibi olmasa da Sovyetler Birliği dışındaki dünyaya hükmetmeye devam etti. Yine de bu yeni durumda emperyalist güçler dünyayı paylaşma konusunda kendi aralarında çıkan sorunları görüşmek için İngiltere öncülüğünde Cemiyet-i Akvam, Milletler Cemiyetini kurdular. Ama etkili olamadı, çünkü bir yaptırım gücü yoktu ve Almanya'nın Hitler faşizmiyle yükselişini önleyemedi. Siyasi, askeri, ekonomik olarak güçlenen Almanya tekrar dünyaya meydan

okumaya başladı ve dünyanın yeniden paylaşılmasını istedi. İngiltere'nin uzlaşma politikalarıyla tatmin olmayan Hitler Almanya'sı İkinci Dünya savaşını başlattı. Hem Batı'da Fransa ve İngiltere'ye saldırdı, hem de bir müddet sonra Doğu'da Sovyetler Birliği'ne saldırdı.

Sovyetler kurlsız emperyalist düzenden, kurallı dünya düzenine geçilmesini zorluyor

İngiltere ve Fransa için Hitler faşizmini durdurmak mümkün değildi. Güçleri yetmiyordu. ABD tekrar savaşa müdahil oldu ama bu da yetmedi. Ortaya şöyle bir gerçek çıktı. Hitler faşizmini yenmek ve insanlığı faşizm belasından kurtarmak için Sovyetler Birliği ile ittifak yapmak gerekiyordu. Böylece ABD'nin (Roosevelt), İngiltere'nin (Churchill) ve Sovyetler'in (Stalin) bir araya gelmesiyle Anti-Hitler Koalisyonu doğdu. Faşizm sonrası dünyanın nasıl bir düzene kavuşturulacağı bu koalisyonun Tahran ve Yalta toplantılarında karara bağlandı.

Potsdam Konferansı'nda hayata geçirildi. Böylece dünyada yeni bir düzen doğuyordu. Emperyalizm ve sosyalizm tekrar bir faşist diktatörlüğün insanlığa bela olmaması ve iki blokun, emperyalist ve sosyalist blokun birlikte varolacakları ve şiddete baş vurmayacakları, dünya barışının korunacağı kuralların konduğu bir düzen, yeni bir dünya düzeninin gerekliliği ortaya çıkıyordu.

Hitler faşizmi üzerine elde edilen zafere en büyük katkısı sağlayan, Berlin'de Hitler ordusunun kapitülasyonunu gerçekleştiren Sovyetler Birliği oldu. Sovyetler Birliği bunu yarattığı Alman teknolojisinden daha üstün üretici günler ve teknoloji sayesinde sağladı. Doğu Avrupa ülkelerini yalnız Alman faşizmden değil, kendi faşist ve işbirlikçi burjuva güçlerinden de kurtararak, onların demokratik cumhuriyetler üzerinden

“sosyalizme” geçmelerinin önünü açtı. Böylece dünyada güçlü bir sosyalist sistem doğmuş oldu. Artık dünya üretici güçlerin ve teknolojinin, ekonomi ve sanayinin gelişmişliği, gücü bakımından eşit iki bloka, iki sisteme bölünmüştü: Sosyalist blok, sosyalist sistem ve kapitalist-emperyalist blok veya sistem. Bu koşullarda dünyada öyle bir yeni düzen kurulmalıydı ki, hem iki blok arasında, hem ülkeler arasında şiddete başvurulmasını, savaşların çıkmasını, faşizmin bir daha doğmasını önleyecek, dünyada barışı garanti altına alacak, demokrasi ve özgürlükleri, insan haklarını koruyacak bağlayıcı kurallar getirilmeliydi. Bu anlayışın doğmasında Sovyetler Birliği'nin büyük katkıları olmuşur.

Savaş sonrası Birleşmiş Milletlere ve kurallara dayalı dünya düzeni

Hemen Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı sonunda 1945 senesinde bu düzenin temelleri atılmaya başlandı. Bu yeni düzenin oluşması için Birleşmiş Milletler Şartı kabul edilecek, Birleşmiş Milletler ve Güvenlik

Konseyi kurulacak, devletler arası hukuk, özellikle devletler arası şiddeti ve saldırıları, savaşları yasaklayan Birleşmiş Milletler Şartı uygulanacak, herhangi bir ülkeye müdahaleye Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi oybirliği ile karar verecekti. Yerel çatışmalar durumunda Güvenlik Konseyi mavi bereli Birleşmiş Milletler askeri gönderebilecekti. Böylece şimdiye kadar uluslararası ilişkilerde güçlünün söz ve hak sahibi olduğu bir düzen yerine, üzerinde anlaşılmış bağlayıcı kurallara, normlara, anlaşmalara, kurumlara dayalı yeni bir düzenin temelleri atılmış oldu.

Bu düzen 40 seneden fazla, 1945'den 1989'a, Sovyetler Birliği'nin ve reel sosyalizmin çöküşüne kadar sürdü. 40 sene Avrupa'da bir savaş çıkmadı, savaşız bir barış dönemi yaşandı. Dünyanın diğer bölgele-

rinde önemli bir çatışma yaşanmadı. Çıkan çatışmalara da Birleşmiş Milletler hemen müdahale etti ve yatıştırdı. İki blok arasındaki sorun ve anlaşmazlıklar, özellikle silanlanmanın sınırlandırılması, barışın korunması her seferinde karşılıklı müzakerelerle bir çözüme bağlandı. Bu yeni düzen sayesinde emperyalist sömürgecilik sistemi çöktü, Afrika'da, Asya'da, Latin Amerika'da halklar özgürleşti, devletleşti, Bağımsız devletler olarak Birleşmiş Milletlere üye oldu. Bağlantısızlar Bloku olarak barışı, sosyal ve ekonomik ilerlemeyi savunan uluslararası bir güç oluşturdular.

Avrupa'da 40 yıl barış ve sürekli barış diyen sosyalizm, savaş diyen emperyalizm

Bu 40 sene belki insanlık tarihinin yaşanmış en güzel bir altın çağıydı. Tüm insanlık barışı doya doya yaşadı. Barış insanlığın uğruna en büyük fedakârlıkların yapılabacağı en önemli değeri haline geldi. Çünkü savaşın insanlığın ve dünyamızın snu olacağı anlayışı toplumlara egemen olmaya başladı. Her iki, sosyalist ve kapitalist bloka da, barışın korunması, savaş için düğmeye basmadan önce bin kere düşünülmesi konusunda baskı artmaya başladı. İnsanlığa bu altın barış çağını yaşatan Sovyetler ve reel sosyalizmdi. Sosyalizmin insanlık için barış, huzur, refah ve mutluluk olduğu bir kez daha ortaya çıktı.

Ama iki sistem arasında sürekli rekabet de artıyordu. Bu doğaldı, zira iki sistem birbirine zıttı, ikisinin uzun süre bir arada yaşaması zordu. Birinin diğerini alt edeceğinin kaçınılmazlığı görülmüyordu. İki sistem arasında savaş kızışıyor, sürekli yeni silahlar icat ediliyordu. Dünyada biriken silahlar dünyayı bir kaç kez yok edecek güce erişmişti. Emperyalist sistem kendinin de yok olacağını bile bile ne pahasına olursa olsun sosyalist sistemi yok etmek ve dünyaya tekrar tek başına hükmetmek için her şeyi göze alabileceğini ortaya koyuyordu. Dünyayı yok etmek mi, yoksa dünyayı yaşatmak mı? Emperyalizm için sorunun cevabı açıktı:

“Benim hükmetmeyeceğim bir dünya yok olsun!” diyorlardı.

Emperyalizmle işbirliği barışın ve reel sosyalizmin sonunu getirdi

Bu sosyalizm için bir çözüm değildi. Dünya yaşamalıydı. Ama dünyanın yaşaması için sosyalizmin emperyalizmin bu barbarlığını durduracak ve geri döndürecek bir ekonomik, sosyal ve politik, teknolojik güce ulaşması gerekiyordu. Emperyalizme karşı sosyalist sistemin stratejisi, sosyalizmin üretici güçlerin ve teknolojisinin gelişmesiyle ekonomiden sosyo-politik alanlara kadar her alanda emperyalizmi geçeceği ve bu koşullarda emperyalizmin sosyalizm karşısında yenilgiyi barışçıl yollarla kabul etmek zorunda kalacağı yönündeydi.

Maalesef reel sosyalizmde hem üretici güçlerin ve üretimin, hem politik ve sosyal yapının gelişme düzeyi bir çok alanda emperyalizmi barbarlığından caydıracak bir düzeye daha erişememişti. Emperyalizm üretici güçler ve üretim açısından bir çok alanda hâlâ üstündü. Emperyalizmin bu bir “anlık” elde tuttuğu üstünlüğe karşı dayama ve sosyalizmin üstünlüklerini harekete geçirme yerine Sovyetler Birliği emperyalizmle birlikte dünyayı yaşatmak adına Gorbaçov yönetiminde “Glasnost ve Perestroika” (açıklık ve yenilenme) adımları atmaya başladı. Emperyalizmin ve sosyalizmin bir evde “barışçıl” birlikte yaşayabileceği görüşleri ileri sürüldü. Oysa “ateşle barut yan yana durmaz”dı. Sonunda öyle oldu. Sosyalizm barış için sonsuz tavizler verdi. Bunun kurbanı oldu. Sonunda sistem savaşını emperyalizm kazandı. Bu ise emperyalizmin yeniden tek başına dünyanın hükümrani olması demekti. Bunun dünya ve insanlık için anlamı, savaş ve saldırıların, sömürü, talan ve yağmaların, yokluk ve sefaletin tekrar dünyanın her tarafına geri geliyor olmasıydı.

Dünya 1917 öncesine dönüyordu, ama ABD liderliğinde bir başka düzeyde

Sovyetler'in, reel sosyalizmin çökmesiyle dünya yeniden 1917 öncesinde olduğu

gibi emperyalizmin tek başına hüküm sürdüğü tek boyutlu dünyaya dönüyordu. Ama başka koşullarda ve başka bir düzeyde. Artık emperyalizmin “tartışmasız” lideri, en büyük gücü ABD idi. Yalnız zenginlik ve ekonomik, silah ve dolar gücü açısından değil, üretici güçlerin ve teknolojinin en geliştiği ülke olması bakımından dünyanın en ileri kapitalist-emperyalist ülkesiydi. Avrupa her yönden ABD’ye bağlı bir konumdaydı. Çin daha gelişmekte olan bir 3. Dünya ülkesi konumundaydı. Dünyada ABD’ye rakip olacak bir güç yoktu. ABD istediği gibi at oynatabilirdi. Buna rağmen ABD’nin önünde kendi önderliğinde yeni bir dünya düzenini nasıl nasıl yaratacağı ve kuracağı, tek başına dünyayı nasıl yöneteceği sorunu duruyordu. Özellikle Sovyetlerin ve reel sosyalizmin çökmesiyle ortaya çıkan bazı “engeller” vardı. Bu engeller nasıl aşılacaktı? Yeni dünya düzeni için önce bu engellerin aşılması gerekiyordu.

İlk engel Sovyet Cumhuriyetleri’nde hem de Doğu Avrupa reel sosyalist ülkelerde bir geriye, sosyalizme dönüş eğiliminin yeşermesi idi. İkinci engel Sovyetlerin ve sosyalist ülkelerin varlığı ile dokunulmazlık kazanan ve Bağlantısızlar Blokunu oluşturan ülkelerin hâlâ var olmasıydı. Özellikle haydut ve terörist olarak nitelendirilen İran, Irak, Libya, Kuzey Kore gibi ülkelerin ve terörist akımların varlıklarını sürdürmemesi gerekiyordu. Kurallara dayalı dünya düzeninin Birleşmiş Milletler ve Güvenlik Konseyi gibi kurumların hâlâ yaşıyor olması en büyük engeldi. Bunlar varoldukça güçlünün sözünün geçtiği bir düzen kurulamazdı. Özellikle bu kurumların devamını ve yaşamasını savunması, Batı Avrupa ülkelerinin gelişmesi gerekiyordu.

Tarihin sonu, sınıf savaşının sonu, kimlik konuları için mücadele

Kapitalizm sömürü, yağma ve talandır. Kapitalizmin başka türlü davranması beklenemez. Sosyalist ülkeler kapitalizm tarafından önce bir yağmalandı. Batı firmaları, yatırımcıları sosyalist ülke zenginliklerine,

sanayi ve ekonomisine, sanki ortak iş yapıyormuş gibi “joint venture” yöntemiyle el koydular. İlk başta halkın bunu doğal karşılaması için onlara da firmalardan bir pay verdiler. Bununla halka kapitalist ülkelere, “dünyaya” seyahat olanağı sağladılar. Böylece kapitalizmin sosyalist ülke insanlar tarafından en geniş özgürlük ve demokasi olarak benimsenmesi hedeflendi. Zenginleşen ve burjuvalaşan bir katman tarafından bunun kabul görmesi de sağlandı. Yağma ve talanın en yoğun olduğu yerlerden biri Demokratik Alman Cumhuriyeti DDR’in Batı Almaya tarafından yutulması, ikincisi de özellikle Rusya’nın petrol ve gaz yataklarının Amerikancı oligarklar tarafından zapt edilmesi idi.

Bunun yanı sıra Batı medyası tarafından büyük bir ideolojik saldırı yürütüldü. Sosyalist, komünist, Marksist, Leninist olmak itibarsızlaştırıldı. Özellikle ABD Brzezinski, Hardt ve Negri, Huntington, Fukuyama, Bookchin gibi önde gelen antikomünist ideologlarını, sözde düşünür ve filozoflarını ideolojik cepheye sürdü, onlara makaleler ve kitaplar yazdırttı.

Brzezinski sosyal demokratların komünistlerden daha başarılı olduğunu, tüm insanlığın demokraside refah ve özgürlüğü yaşayacağını savundu ve ABD’nin yeni dünya düzenini kurarak nelere dikkat etmesi gerektiğini, özellikle Avrasya ve Ukrayna’ya dikkat etmesini belirtti.

Hardt ve Negri klasik emperyalizm yerine yeni düzen olarak tek merkeziz,

sınırsız, küresel ağlardan oluşan bir Empire, imparatorluk öneriyordu. Bunun karşısı sınıf mücadelesi değil, Multitide, farklı kimliklerden insan çoğunluğunun kapitalizm dışında demokratik alternatifi yaratmasıydı.

Huntington'a göre yeni dünyada Batı-Doğu savaşı bitmiştir, ideolojilerin, sınıf savaşlarının yerini medeniyetlerin, kültürlerin, dinsel kökenli savaşlar alacaktır. 21. Yüzyıl-da böyle bir dünya düzeni beklenmelidir.

Fukuyama'ya göre Sovyetler'in, reel sosyalizmin çökmesiyle tarihin sonu gelmiştir. Artık demokrasi ve Pazar ekonomisiyle liberalizm kesin olarak her tarafta egemendir. İnsanların ihtiyaçların karşılayan sosyalizm değil demokratik modeldir. Bu modelin zaferiyle tarihin sonu gelmiştir.

Bookcin: Bir sosyal ekolojist olan Bookcin yeni düzeni için özgürlükçü, demokratik komünalizmi öneriyordu. Bunun için ege-men yapılardan kurtarılmış, ki ekolojik krizin kökleri burada yatmaktadır, taban demokrasili, öz-yönetimli komünler yaratılmalıdır. Bookcin'in bu görüşleri Öcalan'ın demokratik konfederalizm tezini geliştirmesinde belirleyici bir rol oynamıştır.

Sovyetler'in ve reel sosyalizmin çöküşünden sonraki yıllarda ortaya çıkan bu görüşlerin bugün için bir önemleri kalmamıştır. Zira onlar işlevlerini bitirmişlerdir. Onların işlevleri sosyalizm için sınıf mücadelesinin gereksizliğini, sınıf mücadelesi yerine kadın, ekoloji gibi kimlik sorunlarının önem kazandığını yaymak, demokrasinin refah ve özgürlük modeli olduğunu anlatmaktı ama bunlar tutmadı. Modeli ve düzeni ne olursa olsun kapitalist emperyalist sistemin sömürü, baskı, savaş, yoksulluk ve sefalet düzeni olduğu ortaya çıktı. Ne var ki geçti, geri dönüş yoktu. Çünkü ABD ve AB ellerini çabuk tutup 2000'li yılların başında Ukrayna dışındaki Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkeleri NATO ve AB'ye aldılar. Bu ülkelerdeki kapitalist egemenliği sağlamlaştırdılar. İşçi ve emekçi yığınların devrimci örgütlerini, komünist partilerini ve sendikaları güçsüzleştirdiler, parçaladılar. Bunun en

yoğun yaşandığı ülkelerden biri de bizim ülkemiz oldu. Sınıf mücadelesinin koşulları çok ağırlaştı. Ama kapitalizm var oldukça sınıf mücadelesinin de var olacağı ve devam edeceği anlaşılmaya da başlandı.

ABD Birleşmiş Milletleri (BM) hiçe sayıyor, savaşla kendi düzenini kuruyor

Sovyetler Birliği ve reel sosyalizm çöker çökmez emperyalizm hemen Ortadoğu'da ve Avrupa'da Birleşmiş Milletleri hiçe sayarak savaşlara başlamıştır. 1991 yılındaki Körfez savaşında BM'in kararı vardı, ama ABD kendi öncülüğünde oluşan koalisyon güçleriyle önce Irak Saddam ordularını Kuveyt'ten çıkardı, ama Bağdat'a kadar gitmedi. 2003 yılındaki Körfez savaşında ise BM'in kararı olmadan Irak'a Saddam'ın üstüne yürüdü ve haydut dediği Saddam'ı bertaraf etti. Irak'ı bir kaosun içine sürükledi. ABD bu savaşı "istekliler" dediği ülkelerle kurduğu koalisyon güçleriyle yaptı. Bu savaşlar ABD için BM'in bir önemi kalmadığını, hatta ayak bağı olmaya başladığı ve kapatılması gerektiğini gösteriyordu.

1991'den 2001'e kadar süren Yugoslavya savaşında da BM'den karar çıkmayacağı anlaşıncı NATO kararıyla 1999'da NATO Yugoslavya'ya saldırdı. Artık ABD, AB ve NATO için BM'in bir önemi kalmamıştı. Hatta ABD, BM'in bazı kuruluşlarından da çıkmaya başladı. ABD'nin bu keyfi savaşları daha sonra Libya'da Kaddafi'ye, Afganistan'da Taliban'a, Suriye'de Esad'a, İran'da Molla rejimine karşı devam etti. ABD bugün BM'in yanı sıra kendi kurallarını koyan ve dünyadan bunlara uyulmasını isteyen, uy-mak istemeyenlere de yaptırım uygulayan bir duruma geldi. Bu konuda Trump'ın attığı adımlar ibrete haizdir.

Trump ABD öncülüğündeki yeni dünya düzenini uygulamaya koydu

ABD'nin en güçlü tekellerinin, özellikle teknoloji tekellerinin temsilcisi olarak Başkan olan Trump ABD öncülüğünde yeni dünya düzenini kurma yönünde önemli adımlar attı ve atmaktadır. Önce Avrupalılara BM öncülüğünde kurallara bağlı dünya

düzeninin bittiğini kabul ettirdi. Artık bundan sonra ABD'nin koyacağı kurallar geçerliydi. ABD'nin en güçlü güç olarak hegemon kalması için dünyada yeni düzenlemelerin yapılması gerektiğini dayattı. Bu düzenlemeler ABD'nin dünya kutuplarına sahip olması ve her ülkenin nadir top-

rak elementleri, petrol, gaz gibi stratejik hammaddelerini ABD'nin hizmetine sunmasıdır. Bunun için ABD Kanada ve Grönland'ı istemekte, Ukrayna, Türkiye gibi nadir toprak elementleri zengin olan ülkelere anlaşmalar dayatmaktadır. Ayrıca dünyadaki enerji ve ulaşım, iletişim yollarına, boşazlara sahip olacağını ilan etmektedir.

Sovyetler ve reel sosyalizm çöktüğünde ABD dünyaya hükmeden tek büyük güç konumundaydı. Dünya tek kutupluydu. Ama bu ara Çin hızla gelişti, başta Tayvan olmak üzere bir çok konuda ABD'ye meydan okumaya başladı. Rusya durumunu düzeltti ve Ukrayna konusunda dünyaya meydan okuyor. ABD bunları kendi kontrolü altına almak ve kendi öncülüğünde çok kutuplu bir dünyaya hükümlan olmak istiyor. Şu an her şey ortada. ABD her bakımdan hâlâ güçlü, ama Çin'in gelişmesi çok hızlı. Çin'in ABD'ye yetişmesi daha bir zaman alacağı benziyor. Ne zaman Çin ABD'den üstün bir üretici güçlere ve askeri güce sahip olur, işte o zaman ABD'nin öncülüğünü ve hegemonyasını tartışır hale getirir ve ABD'ye meydan okumaya başlar. Bu yeni bir dünya savaşıdır. Çin veya başka bir ülke bu iki alanda, üretici güçler ve teknoloji, askeri ve silah alanlarında ABD'yi geçmediği sürece Çin ve diğer

güçler ABD öncülüğünü ve hegemonyasını kabul etmek zorunda kalacaklardır. ABD bu öncülüğü onlara kaptırmamak için üretici güçler ve teknoloji konusunda büyük yatırımlar yapmaktadır. Gelişmelerin nereye gideceğini zaman gösterecektir. Ama bu çelişkiler işçi sınıfına da bazı olanaklar sağlamaktadır.

Sınıf savaşında çıkış yolu sınıfı Marksizm-Leninizm temelinde yeniden örgütlemektir

Günümüzde sınıf mücadelesi için koşullar çok değişmiştir. Sovyetler Birliği, reel sosyalizm, güçlü bir dünya işçi ve komünist hareketi yoktur. Hegemon emperyalist güç tüm ülkelere tek başına hükmetmektedir. Tüm ülkelere kendi valilerini yerleştirmektedir. Herhangi bir ülkedeki "kalkışma" karşısında hegemon emperyalist gücü bulmaktadır. Bu koşullarda kapitalist-emperyalist sisteme karşı işçi sınıfının ve emekçi güçlerin hem uluslararası alanda hem kendi ülkesinde işçi sınıfının birliğini, emperyalizme karşı en geniş güçlerin ittifakını oluşturması gerekmektedir. Bu konuda internet, sosyal medya gibi yeni iletişim araçları yeni olanaklar yaratmaktadır. Bu olanakları sınıf örgütlenmesinde ve mücadelesinde değerlendirmek şarttır ama hâlâ en etkili olanı sahada insanlara dokunmaktır. Toplumların, sınıfların bileşenleri hızla değişmektedir. Bunları göz önüne almak, değişimleri analiz etmek gerekmektedir. Ama kapitalist düzende hâlâ belirleyici olan sömürle ezilen, ezenle ezilen, zenginleşenle fakirleşen, yoksullaşan, iş bulamayanlar arasındaki çelişki ve çatışmalardır. Mavi veya beyaz yakalı, oranları ne olursa üretenle üretime el koyanlar arasındaki çelişki hâlâ belirleyicidir. Yeni koşullarda mücadele hem her ülkede hem uluslararası alanda hegemon emperyalist güce karşıdır. Hem sınıfsal, hem ulusaldır. Burada mücadelenin demokrasi ve sosyalizm, ulusal ve uluslararası olan arasındaki diyalektik bağın çok iyi işlenmesi gerekmektedir. Bu da işçi sınıfı ve örgütlerine yeni sorumluluklar yüklemektedir. Sınıf

savaşları hem kendi işbirlikçi tekeldi buru-
vaziye, hem de ülkeyi yağmalayan hegemon
emperyalist güce karşı verilecektir. Sınıf
savaşı ile antiemperyalist ulusal kurtuluş
savaşı ve kimlik savaşları içiçe geçmektedir.

Sınıf mücadelesinde ülkemizde ve
dünyanın her tarafında bazı kıpırdanmalar
olmakla birlikte, sınıf savaşları hâlâ dibe
vurmuş durumdadır. Sovyetlerin ve reel
sosyalizmin çökmesiyle işçi sınıfının ve
emekçi yığınların aldığı yenilgi çok ağırdır.
Bu yenilgiyi silkeleyip atmak, görüldüğü
kadarıyla daha zaman alacaktır. İşçi sınıfının
yeniden canlanması için komünist par-
tilerinin ve sen-
dikaların eski
Marksçı-Leninici
ilkelere dayalı
sınıfsal konum-
larına tekrar geri
dönmeleri gerek-
mektedir. Bu ko-
nuda ise ideolo-
jik dağınıklık
devam etmekte-
dir. Hâlâ bur-
juvazinin ideolojik saldırıları altında kalarak
sınıf mücadelesi döneminin kapandığı,
eskisi gibi gidilemeyeceği, değişimlerin
dikkate alınması gerektiği ileri sürül-
mektedir. Kadın, ekoloji gibi kimlik konuları
öne çıkmakta olduğu belirtilmekte, sınıfa
değil bunlara bel bağlanmaktadır. Bu
konulardaki mücadele hiçbir zaman sınıf
mücadelesinin yerine geçemez. Bu mü-
cadeleler zamanla bazı başarılar elde
edebilir, ama onlar ancak sınıf savaşıyla
birlikte oldukları zaman gerçek kurtuluşa
doğru yol alabilirler. Bu geçmişte de böy-
leydi, bugün de böyledir. Tüm akımların
başarısı için sınıf mücadelesinin yükselmesi
gerekmektedir. Buda zinde Marksçı-Leninici
güçlerin toparlanması, yığınlarla bağlar
kurmasını gerektirmektedir. Devrimci öncü-
sü olmayan sınıfın kalkınması da çok zordur.

Devrimci bir öncünün oluşması ise
Marksçı-Leninici ilkelere geri dönmek, bu

ilkelerin devrimci içeriğini ardıcıl savun-
makla olur.

Kapitalizmde koşullar değişince ne ka-
pitalizmin ne de Marksizm-Leninizm'in özü
değişir. Kapitalizmin özü sömürüdür, işçi
sınıfını sömürmektir, Marksizm-Leni-
nizm'in özü de işçi sınıfını bu sömürüye karşı
mücadelesine yön vermektir.

Kapitalizmde değişen sermayenin belli
ellerde ve alanlarda yoğunlaşması ve dev-
letle bütünleşmesi, yeni formlar alması,
üretici güçlerin ve teknolojinin gelişmesi,
işçi sınıfının yapısındaki değişimler, üretim
sürecinin değişmesi ve bunların toplumda,

üst yapıda yansı-
maları gibi konu-
lardır. Marksist-
Leninistlerin gö-
revi diyalektik ve
tarihsel mater-
yalizm temelinde,
yani Marksist-
Leninist yöntemle
bu gelişmeleri
analiz etmek ve
işçi sınıfı ve diğer

güçlerin mücadelede doğru konuşlanma-
larını sağlamaktır. Bunun dışında koşullar
değişti, Marksizm-Leninizm de değişti,
şimdi "Marksizmi-Leninizmi yenilemek
gerekir!" demek, burjuvazinin değirmenine
su akıtmak demektir, dün de bugün de
burjuvaziye hizmet demektir. Mücadele
yenilenmiş bir Marksizm'i gerektiriyor
demek Marksizm-Leninizm'le burjuva
ideolojisini uzlaştırmak demektir.

Bu yaklaşım Marksizm-Leninizm'le
bağdaşmaz. Başdaştırmaya kalkanlar ÖDP
deneyiyle bunun sınıfsal teslimiyet oldu-
ğunu yaşadılar.

Yeni dönemde yakın yaşanmış deney-
lerden ders çıkartmak gerekir

İşçi sınıfının örgütlenmesi, sınıf müca-
delesi, kadın, ekoloji, antiemperyalist müca-
deleler sözde "yenilenmiş bir Marksizm"le
değil, ancak Marksist-Leninist temel ilkeleri
ardıcıl savunarak verilebilir.

Bir ülke nasıl kalkındırılmaz, kalkındırılmaz?

Yemekle bitmeyen fonlar, boşalmayan hazineler, denk tutmayan bütçeler

Mümin TOPRAK

*Yiğın efendiler yiğın, bu han-i istiha sizin,
Doyunca, tiksirinca, çatlayıncaya kadar yiğın!
(Tevfik Fikret)*

YUKARIDA yazının başlığı muhakkak sizlere ters gelecektir. Bir çoğunuz: Bu nasıl bir başlıktır? Bir ülke nasıl kalkındırılmaması için çalışılır? Böyle bir soru mu olur? Bunu ancak o ülkenin düşmanları isteyebilir. Soru: Bir ülke nasıl kalkındırılır ? diye sorulur diyecektir. Afrika'dan Asya'ya, Latin Amerika'ya kadar bu soru hep böyle soruldu ve sorulmaktadır. Dünyada böyle bu sorunun sorulabildiği bir ülke var mıdır? Varsa: Neresidir bu dostu mu düşmanı mı, vatandaşı mı, yönetimi mi tarafından “kalkındırılmaz” yapılan ülke?

Dünyada kalkındırılmayan, kalkındırılması engellenen ülke neresidir?

Sorunun cevabı esasında tek kelimedir, bir ülke ismidir. Bu ismi ben söylersem, “amma da abartmışsınız” diyeceksiniz. O zaman ben bir kaç tüyo vereyim, bu ülkenin isini siz açıklayın:

Fon krizi

Bu ülkede bir fon krizi patlak verdi. Halkın birikimlerini değerlendirmek, ülke yatırımlarında kullanmak üzere toplayan fon yöneticileri bu paraların bir kısmını dışarıya kaçırıp saklamışlar, bir kısmıyla boylarından ve yaşlarından büyük yatlar ve villalar satın almışlar, kendi geleceklerini garantilemişlerdir. Yurtdışına kaçırılan paraların, gazetelerin yazdıklarına göre en az 18-20 milyar dolar olduğu söylenmektedir. Ama bu sadece bir tahmindir. Gerçek ise o ki, “halkın ülke yatırımında kullanılsın, hem ülke hem biz

kazanalım” dedikleri birikimleri yurt dışına buhar oluş gitmiş.

Hazine krizi

Hazine bir ülkenin kasasıdır. Göz bebeği gibi korunur. Devletin ülkeye yatırım yapmak, halka hizmet vermek için halktan topladığı vergilerden, dış ticaretten kazandığı paralardan biriktirilen kısmının toplandığı yerdir. Bu ülke hazinesinde bir ara 128 milyar dolar para birikti. Bu para bir gecede buhar oldu, yok oldu. Kim nasıl buharlaştırdı, bu paralar nerelere gitti, kimler iç etti? Bugüne kadar ortaya çıkmadı. Hazine her yerde olduğu gibi Maliye Bakanı'na emanettir. Maliye Bakanı bu ülkede sonra “iki tokatla” ortadan kayboldu. Paraların akibetini de kimse soramaz oldu. Halkın parası uçtu gitti. Nereye? Bilen var da, söyleyen yok!

Bütçe krizi

Bir ülke düşünün ki, bütçesi her yıl trilyonluk TL açık versin. Ve bu açık daha çok Londra'daki tefecilerden alınan yüksek faizli kredilere ödenen faizlerden oluşsun. Bu ülkenin 2026 yılı bütçesi 16,1 trilyon lira gelir, 18,8 trilyon lira gider öngörmektedir. Böylece beklenen bütçe açığı 2,7 trilyon liradır. Bu ülkenin 2026 yılında ödeyeceği faiz tutarı da 2,7 trilyon lira, yani 54 milyar dolardır. Her yıl ülke kalkınmasında gerekli olan bu kadar para uçup gidiyor.

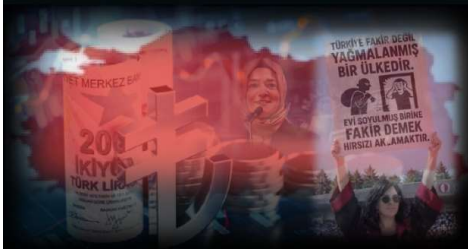
Çeteler krizi

Bu ülkenin bir de 5'li çetesi var. Bu 5'li Çete denen “Saray'a yakın firmaların getiri-

lemeyen yurt dışına kaçırdıkları 480 milyar dolar var ki, çoktan unutuldu, unutturuldu. Bu ülkenin daha bakana, müdüre milyon dolarlar veren rüşvetçisi, mafyacıktan, uyuşturucu, silah kaçakçılığından, karapara aklamaktan milyarları götürenleri var. Neler var daha neler, ama şimdilik bu kadarı yeter!

Kalkındırılmayan, kalkındırılması engellenen ülke Türkiye mi?

Şimdi sormak gerekir: Her yıl ülkesinin fonlarından, ülkesinin hazinesinden yurt dışına milyar dolarlar kaçıran, devletin bütçesinden tefecilere milyar dolarlar ödeyen, mafyasına, kaçakçı baronlarına göz yuman bir ülke kalkınabilir mi? Kalkınmak için bu ülkede para mı kalır? O paraların gittiği ülkeler kalkınır. Zaten öyle de olmaktadır. Şimdi anladınız mı? Bu ülke hangi ülke? Bu ülke bizim ülkemiz, Türkiye'dir! Her yıl bu kadar kan kaybeden bir ülke kalkınabilir mi? Kalkınamaz, kalkındırılmaz! Onun için dünyada kalkındırılmayan bir ülke varsa o da Türkiye'dir.

“Bu Afrika'dan, Asya'dan Latin Amerika'ya kadar her ülkenin kaderidir” denilemez. Tüm bu kıtalardaki her ülke kalkınmak için büyük gayretler sarfetmekte, kendi parasına, hazinesine, bütçesine sahip çıkmaya çalışmaktadır. Bu kadar vatandaşıyla, hükümetiyle sahip çıkmayan bir ülke Türkiye'dir. Yazık, Oysa Türkiye hâlâ dünyanın en mümbit, en zengin ülkelerinden biri. Gökteki cennetin yerdeki bir köşesi. Tarih boyunca medeniyetlerin beşiği olmuş bir ülke. Karun gibi zenginleri çıkarmış bir ülke! Taşı toprağı altın denen bu ülke nasıl olurda böyle bir duruma düşer? 70 cente

muhtaç olur? Kalkınamaz, vatandaşını besleyemez, iş veremez, onları yoksul, sefil bırakır. Nasıl kapıları açsan tek kişinin kalmayacağı bir ülke olur? Kim suçlu, kim sorumlu? Hem hükümet, hem vatandaş. Ama yiyenlerin yakasına yapışmayan, ülkeyi yağma ve talan ettiren iktidardır. Artık bu ülkenin kıymetini bilmenin zamanı gelmiştir! Yiyenlere yedirdenlere *“dur!”* demenin zamanı gelmiştir.

Tarihten bir hikaye:

Bir köylünün şaşkırtan bir politik analizi

CHP'den istifa eden ve Yeni Parti'ye geçmesi beklenen, ama seçmenine, hatta anasına ve karısına “ihamet” ederek AKP'ye geçen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Cemil Tugay'ın AKP'ye katılma töreninde yaptığı konuşmada Yeni Parti ve CHP'lilere, onların belediye başkanlarına yüklenen Erdoğan konuşmasının bir yerinde: “Bizzat kendi tabirleriyle karınları bir türlü doymayan yamyamlar” ifadesini kullandı. Gerçekten bu karnı doymayan yamyamlar CHP'li, Yeni Parti'liler mi, yoksa AKP'liler mi? diye sormak gerekir. Her üç partide de muhakkak yiyiciler, doymayanlar olabilir, ama bu fon krizi gösterdi ki, devleti yemekle karnı doymayan “yamyamlar”ın çoğu AKP'lilerdir.

Kimin devleti yiyip karnını doyuran yamyam olduğu konusu bana geçtiğimiz yüzyılın 40'lı yıllarının sonu ve 50'li yıllarının başında bir köylü ile oğlu aramda geçen bir konuşmayı hatırlattı. Bu yıllar Türkiye'nin çok partili (burjuva partili) döneme geçtiği, yeni kurulan partilerden Bayar ve Menderes'in kurduğu Demokrat Parti, DP'nin yükseldiği yıllardı. Mayıs 1950'de yapılacak seçimlerde DP'nin kazanacağına kesin gözüyle bakılıyordu. İkinci Dünya Savaşı'nın kıtlık ve yokluk yıllarını, herşeyin karaborsa olup karneyle satıldığı yılları yaşayan halkın çoğunluğu CHP'den çıkıp DP'ye geçiyordu. Bu köylünün de bütün hisım ve akrabaları DP'ye geçmişler, geçmeyen bir tek bu köylü kalmış. Oğlu bir gün babasına demiş ki, “Baba tüm amca ve dayılarım DP'ye geçtiler. DP'ye geçmeyen bir tek

sen kaldın. Neden DP'ye geçmiyorsun?” Köylü köyünde çalışkan, sayılan ve sevilen iyi bir çiftçidir. Amca ve dayılar daha çok kasabada esnaftır. Oğlunun sorusu üzerine baba önce CHP'nin Kurtuluş Savaşı lideri Atatürk ve İnönü'nün partisi olduğunu, DP'nin ise toprak reformuna, muasır medeniyete karşı olan büyük toprak sahibi Adnan Menderes ve muhafazakâr Celal Bayar tarafından kurulduğunu belirttikten sonra şunları ekler: “İkisi birbirinden çok farklı değildir. Bunlar partidir. İkisinde de yiyciler vardır. Bunların karnını doyuran biz köylü ve çiftçileriz. Şimdiye kadar CHP'lilerin karnı az çok doydu, tokturlar. Şimdi gelecek olan DP'liler aç, bunları doyurmak gerekecek. Bu bizim için zor olacaktır. Bunların karnını doyurmak için bizim, köylünün ve çiftçinin omuzlarına büyük bir yük daha binecektir. CHP'liler kalırsa yükümüz fazla olmaz. Onlar az çok tok. Bu yeni gelenler daha *yiycidir*. Onun için CHP'de kalıp DP'ye geçmiyorum.” Bayar-Menderes'ten sonra Demirel geldi, Özal geldi. Köylü hep CHP'li kaldı. Görevi de aç, yiyci Demirelleri, Özalları doyurmak oldu.

Köylü haklıydı. DP'liler gerçekten açtı. Amerikan Marşal yardımlarıyla ilk yıllar dışında halk, köylü onları doyurmakta çok zorlandı. Bu yalnız DP için geçerli değildi. 1950'lerden sonra her iktidar değişikliğinde partililer halkın omuzuna bindi. Demirel zamanında Adalet Partisi AP'lileri, Özal zamanında Anavatan Partisi ANAP'lıları, koalisyon hükümetleri zamanında MHP'lileri, MSP ve RP'lileri halk hep doyurdu. Ama ne kendi kalkındı, ne de ülke kalkındı. 2000'li yılların başında büyük bir umutla AKP geldi. Onu doyurmak galiba en zoru oldu.

AKP dönemi halkın ve ülkenin en çok soyulduğu ve talan edildiği dönem

AKP 2002'de “3Y”; yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklarla mücadele edeceğini açıklayarak iktidara geldi. Yıllardan beri hiper enflasyonların getirdiği yoksulluk, halkın bıktığı koalisyon hükümetlerinin yol açtığı yolsuzluk, ve getirdikleri yasaklardan

bıkan halk AKP iktidarını biraz da “kurtarıcı” gibi gördü. AKP iktidarının ilk 10 yılında halk AKP'lilerin yolsuzluklarıyla pek ilgilenmedi. Bunun birinci nedeni o zamanlar Avrupa'da yatırım yeri arayan büyük bir petro-dolar birikiminin olmasıydı. Bu dolarların büyük bir kısmını demokratik İslam konusunda Erdoğan'dan büyük umutlar besleyen ABD ve AB Türkiye'ye yönlendirdiler. 2010 senesine kadar gelen doların 200 milyar olduğu tahmin edilmektedir. Bunun karşılığında Erdoğan bankaları, KIT'leri (Kamu İktisadi Kurumları) özelleştirdi, Cumhuriyet'in kazanımları olan kuruluşlarını sattı.

Gelen bu para, petro-dolarlar ülkeyi rahatlattı, ekonomiyi canlandırdı, İslami güçlerin ülkede egemenliğini stabilize etti. Yollar, köprüler, hava limanların çoğu bu dönemde yap-ışlet-devret yöntemiyle gerçekleştirildi. Sözde bu altyapı yatırımlarında devletin kasasından 5 kuruş çıkmıyordu. Firmalar dışarıdan buldukları kredilerle bu yatırımları gerçekleştiriyorlardı. Oysa bu krediler devler garantili kredilerdi ve firmalara büyük sayılarda yolcu ve müşteri garantisi veriliyordu. Geçmeyen yolcuların parasını devlet ödüyordu. Bugün bu garantiler için hazineden milyar dolarlar ödenmektedir. Bu yatırımlar sırasında Erdoğan'ın çevresinde 5'li çete denen ülkeyi soyan inşaat şirketleri oluştu. Bu şirketlerin de Erdoğan ailesini hızla zenginleştirdiği bugün artık bir sır değildir. Dolar trafiği çok olduğu için insanlar bu dönem yapılan yolsuzlukları “teferuat” olarak görüyordu. Hatta her yıl cari açık “nereden geldiği belli olmayan” dolarla kapatılıyordu. Bir “Hacı Baba” sağolsun cebimize para koyuyor deniyordu, herkesin de hoşuna gidiyordu. Ama farkında değillerdi, ülke soyuluyordu. Petrodolar yatırımlarıyla ülke büyüyor, ama kalkınmıyordu, çünkü paralar betonlara gömülüyor, sanayiye yatırımlar yaya kalıyordu.

Bu petrodolar zenginliği 2010 yılına kadar sürdü. Bundan sonra AKP iktidarının imdadına İran'daki Ahmedi Nejad yönetimi

yetiştirdi. Batının koyduğu ambargo karşısında büyük sıkıntılar çeken İran'ın illegal yollarla sattığı petrol gelirlerinin yine illegal yollardan aklanması gerekiyordu. Bu aklama işinin büyücek bir bölümünü AKP iktidarı, Erdoğan çevresi üstlendi. Bunun için Reza Sarraf diye 24 yaşlarında bir iş adamı bulundu. İran'ın illegal paraları Türkiye üzerinden Halk Bankası aracılığıyla aklanmaya başlandı. Sarraf bakanları, bürokratları, Halk Bank müdürlerini rüşvete bağladı. Dönemin Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'a 50 milyon euro vermiş. Bakanlardan Avrupa Bakanı Egemen Bağış, İçişleri Bakanı Muammer Güler, Çevre Bakanı Erdoğan Bayraktar ve daha bir çoğunu rüşvete bağlamış. Bunların çocukları Barış Güler, Kaan Çağlayan, Oğuz Bayraktar dolar sayım işlerini üslenmişlerdi.

ABD, gözüne batan bu kara para aklama işini sonlandırmak için FETÖ'yü harekete geçirdi. 17-25 Aralık 2013 olaylarıyla -"darbesiyle"- skandal patlak verdi. FETÖ yanlısı emniyet, Halk Bankası Müdürü'nün, adı geçen bakanların evlerini bastı. Ayakkabı kutularında saklanan dolarlar, bakan çocuklarının dolar sayan makinaları ortaya çıktı. Erdoğan'ın da bu dolar aklamakta parmağı olduğu oğlu Bilal'le yaptığı bir telefon görüntüsünün yayınlanmasıyla ortaya çıktı. Erdoğan Bilal'e evdeki bütün dolarları çıkarmasını söylüyor. Bilal de babasına halledemediği kalan 30 milyon doları ne yapacağını soruyor. Reza Sarraf ABD'ye kaçtı, Erdoğan'la FETÖ çatışması da 15 Temmuz 2016 FETÖ darbe girişiminin bastırılmasına kadar sürdü. Artık ülkede yolsuzluk diz boyuydu. AKP'liler deveyi hamduyla götürüyorlardı.

Siyasi ahlak yasasına karşı çıkan bir parti

Yolsuzluğun ülkede diz boyuna çıkmakta olduğunu gören dönemin başbakanı Davutoğlu yolsuzlukları önlemek için bir Siyasi

Etik (Ahlak) Yasa taslağı hazırlattı. Tasarıda özellikle imar ve ihaleler denetim altına alınıyor, ihaledeki istisnalar daraltılıyor, imar rantları vergilendiriliyordu. Başta Erdoğan olmak üzere AKP teşkilatı ayağa kalktı. Erdoğan'ın Davutoğlu'na söylediği bir cümle ise AKP ile yolsuzluğun birbirinden ayrılmayacağını bir layihasıydı: *"Bu yasayı çıkarırsan il, ilçe başkanları bulamazsın!"* Bunun anlamı AKP'ye herkes yemek için gelir ve yemenin yolu da ihale ve yolsuzluk. Bugün CHP'li ve YENİ Partili belediyelere yolsuzluk yapıldı iddiasıyla başta İmamoglu olmak üzere bir çok belediye başkanı hapse atılırken, CHP ve Yeni Parti'den AKP'ye geçen belediye başkanlarına AKP rozeti takılarak yolsuzluklarını koruma zırhı verilmektedir. Bunlar bir ülkede çürümenin nerelere vardığını gösteren olgulardır.

2020'li yıllara gelindiğinde Kur Korumalı Mevduat çıktı. 20 Aralık 2021'de bir gecede dolar 18.50'den 12, hatta 10 liraya kadar düşürüldü. Dövizin TL'ye çevirip faize yatırana hem yüksek faiz, hem de döviz yükseldikçe kur farkı verilecekti. Bu konuda ön bilgi edinen AKP çevresi (zamanında 18-20 Aralık 2021 öncesinde) dövizlerini 18,50 TL'den bozdurup 12 TL'den faize yatırarak bir gecede milyarlar götürdü. 3 yıl boyunca Kur Korumalı Mevduatı olanlar trilyonlar götürdü. Bu Kur Korumalı Mevduat'ın Türkiye ekonomisine yüklediği toplam maliyet, zarar yaklaşık 60 milyar dolar olarak (2,4 trilyon TL) hesaplanmaktadır. 2022 yılına kadar kâr eden Merkez Bankası'nın bu hesaplar nedeniyle zararı 2023'te 818 milyar TL ve 2024'te 700 milyar TL'dir. Millet, işçinin, köylünün, esnafın cebinden çıkan paralar, vergiler bazı kişilerin cebine inmektedir.

Halk enflasyon altında ezilip yoksullaşırken bir kesim AKP'li yandaş zenginlik içinde yüzmektedir. 2025 Ağustosunda bu hesaplar kapatıldı.

En büyük vurgun fon vurgunu

Kur Korumalı Mevduat'ın 2024/25 yılını da sona ereceği anlaşıncaya kadar kolay para kazanmanın tadına varan bu AKP yanlısı zengin kesimi kendisine yeni yeni yollar ararken halkın emekliliği ve zor günler için, bir ev veya bir araba almak için yaptıkları birikimine göz diktiler. Halkın birikimine her dönem göz dikenler çıkmıştır. Bir dönem liberal kesimden Kastelli ve başkaları çıktı, milyarlar götürdü. Sonra islami kesimden Jet Fadil, Kumbasan ve diğerleri çıktı. Bunlar da milyarlar götürdü. AKP döneminde Almanya kaynaklı ve Türkiye uzantılı "Deniz Feneri" yolsuzlukları ile halktan toplanan milyonlar Alman makamlarının bile dudaklarını uçurttu. AKP'nin daha başında Uyanlar'ın şirketlerine ve İmar Bankası'na el konulması, Eximbank'ın soyulması, Asya Bank'a çökülmesi, her bakanın bakanlığına kendi şirketinden mal satması, vurgun vurması sıradan olaylar sayılır hale geldi. 3Y politikası ise tamamen sözde kalmıştı.

Zenginleşen AKP'li kesim, bakanlar, bürokratlar, iş insanları kendilerine yeni en kârlı olan ve en kolay yolsuzlukların ve vurgunların yapılacağı yerin fonlar olduğunu tespit ettiler ve devletten kolayca aldıkları izinlerle fonlar kurmaya veya varolan fon kuruluşlarına hâkim olmaya başladılar. Bu fon kuruluşları halktan topladıkları paraları en iyi gelir getiren borsada oynayarak, hisse senedi alıp satarak para kazanan ve yatırımcılarına genellikle emekliliklerinde iyi gelir vaadeden kurumlardır. Avrupa ve Amerika'da bu kuruluşlar gerçekten yatırımcılarına emekliliklerinde iyi bir yaşam sağlarlar. Türkiye'de ise bu fonlar yatırımcılarına ilk aylarda belli bir gelir vermekte, ama esas olarak yatırımcıların parasını belli bir kesime, daha çok kendilerine çıkar sağlamak için kullanmaktadırlar.

Bu fon kuruluşlarından biri Pusula Holdingtir. Tamamıyla AKP'lilerin kontrolünde bir fon. Önce Pusula Portföy Yönetim A.Ş. Olarak 27 Mart 2024'de kurulmuştur. Başında 28 yaşındaki Muammer Yarız bu-

lunmaktadır. 5 yıl önce AKP Gençlik Kolları Yönetim Kurulu üyesi olarak AKP bayrağı taşımaktaydı. Şimdi en büyük bir fon yöneticisi. Fondaki paralarla 14,5 milyon dolara lüks bir yat, 16,5 milyon dolara bir jet uçak almış ve İsviçre'ye 25 milyon Euro kaçırmıştır. Muammer Yarız'ın jetiyle Fatma Betül Sayan Kaya 2025 yılında hacca, Cübbeli Ahmet'in damadı da Umre'ye gitmiş. AKP sözcüsü Ömer Çelik bile fonlardan 20 milyar vurgun vuran Nacar'ın yakın dostuymuş, Bodrum'da tatil yapmışlar.

Pusula Portföy Kasım 2025'te Katılımcı, Birevim, Pusula Yatırım gibi şirketlerle bir araya gelerek Pusula Holdingi oluşturmuşlardır. Pusula Yatırım'ın yönetim kurulu başkanı Serdar Turhan'dır. AKP'nin internet sitesinde paylaştığı habere göre Serdar Turhan'ın Bingöl'de yaptırdığı okulun Mart 2026'daki açılış törenine Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın yanı sıra Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan da katılmıştı. Hepsi içiçe. Diğer fonlardaki durum da bundan farklı değildir.

Ülke kalkınmasını ancak sol ve demokratik güçler sağlar

Bu şekilde vurgunlar devam edip gidiyordu. Fatma Betül Sayan Kaya'nın 163 milyona aldığı bir hisse senedi paketini 2 milyar liraya satarak fahiş bir kazanç elde etmesiyle ortaya çıkan vurgun fonlardaki yolsuzlukları birden ortaya çıkardı. Vurgunlar uzun zamandan beri yapılmıyordu, Sermaye Piyasa Kurumu SPK, İstanbul Borsası yapılan vurgunları biliyormuş, ama harekete geçemiyorlarmış. Neden? Çünkü işin içinde AKP'liler var. Ne zaman ki borsaya yatırım yapan yabancı şirketler zarar etmeye başlayınca durum değişiyor ve "pislik" ortaya yayılıyor.

Bundan sonrası yargının işi. Fon yöneticisi konumunda olan 80 kişi tutuklanmış, üzerine gidilmesi gereken daha 217 kişilik bir liste varmış. Liste açıklırsa işin ucunun AKP üst yöneticilerine kadar gideceği söyleniyor. Soruşturmanın nereye varacağını zaman gösterecek.

Ortaya çıkan gerçek ise şu: AKP'nin vurgun ve yolsuzlukları bitmeyecektir. Ülke çok kan kaybedecektir. Bu iktidar döneminde ülkenin kalkınması imkansızdır. Halkın birikimleri daha da yağmalanacaktır. Bu

AKP iktidarına bir an evvel son verilmesini gerektirmektedir. Artık ajitasyon ve progandalarımızda ülkenin kalkınmasını ancak sol, sosyalist, komünist, devrimci demokratik güçlerin sağlayacağı vurgulanmalıdır.

BİR ülkede veya dünyada işçi ve komünist harekette bir dağınıklık, bir kriz, yeni bir durum veya gelişme karşısında sorulan sorudur “*Ne yapmalı*” veya “*Nereden başlamalı*?” Bu soruyu ilk soranlardan biri 20. Yüzyılın başında hem Rusya’da, hem dünyada işçi ve komünist hareketin dağınıklık ve yeni bir durumla karşı karşıya kaldığı bir dönemde Lenin olmuştur.

20. Yüzyılın başı: “Ne yapmalı?” ve Lenin

20. Yüzyılın başında dünya işçi komünist hareketi, o zamanki ismiyle sosyal demokrasi, yeni bir durumla karşı karşıyaydı. Kapitalizm serbest rekabet döneminden emperyalizm dönemine yükselmiş, bu yeni dönemde ortaya Marksizm’i revize etmeye, yenilemeye kalkanlar, devrimle değil, reformlarla sosyalizme geçileceğini, burjuvaziyle uzlaşmanın gerektiğini savunan Bernstein ve Kautsky gibileri çıkmıştır. Bunlara karşı devrimci Marksizmi savunan Lenin olmuştur.

Lenin önce Rusya’daki Sosyal Demokrat Partisi’nin ve Marksist grupların durumunu ele almış, “*Nereden başlamalı*”, “*Ne yapmalı*?” sorularına somut yanıtlar vermiştir. Lenin’e göre önce Marksizmin temel ilkelelerini ardıcıl savunan ve Marksist devrimci ruhla burjuvaziye karşı savaştan sosyal de-

mokrat partilerine gereksinim vardır. Çarlık Rusya’sı koşullarında bu parti illegaliteyi beceren kadrolardan oluşan ve hem ajitatör, hem propagandist, hem örgütücü olan bir gazete etrafında toplanan parti olmalıdır. Ve bu parti eninde sonunda hedefi işçi sınıfını burjuvaziye payanda yapmaya varan ekonomizme, trade unionculuğa, yani sendikacılığa, spontane hareketlere karşı mücadele eden parti olmalıdır. Aynı zamanda bu parti somut mücadelelerde tüm bu grupların eylem birliğini gerçekleştirebilmelidir.

20. yüzyılın başında sosyal demokrat partileri ve II. Enternasyonal içinde bu çatışmalar hızlandı. 1. Dünya Savaşı öncesinde Sosyal Demokrat Parti yöneticilerinin çoğunluğu savaş kredileri, silahlanma konularında burjuvaziyle birlikte hareket edince Lenin, Luxemburg, Liebknecht gibi devrimci Marksistler II. Enternasyonal’den ayrıldılar (Zimmerwalder Konferansı) ve Rusya’da Ekim Devrimi’nin zafere ulaşmasıyla devrimci Marksizmi savunanlar tüm ülkelerde komünist partileri kurmaya başladılar. Bunlar da III. Enternasyonal’i, Komintern’i kurdular. 2. Dünya Savaşı sırasında doğan yeni koşullarda bir merkezden değil, her komünist partisinin kendi ülkesinin koşullarına göre mücadeleyi, kendisinin yönetmesinin daha doğru olacağı ortaya çıktı. “Ne yapmalı?” sorusu gündeme geldi. Her şeye karar veren Komintern yerine kendi ülkelelerinde savaştan komünist partilerinin danışma toplantıları veya konferanslar yapmasına karar verildi. Bu durum Sovyetlerin, reel sosyalizmin çıktığı 1989/90 yıllarına kadar sürdü.

Sovyetlerin ve Reel Sosyalizmin çöküşü ve dünyada yeni durum

Sovyetlerin ve reel sosyalizmin çökmesiyle dünya işçi ve komünist hareketinde, her

ülkedeki komünist partisinde büyük bir yıkım, dağınıklık, savrulma yaşandı. Düne kadar kendine keskin Marksist-Leninist, komünist diyenler safları terk ettiler, sözde özgürleştiler, demokratlaştılar, ama yaptıklarının burjuvaziye hizmet olduğunu bilmelerine rağmen “artık bir dönem kapanmıştır” diyerek gerekçeler düzdüler. Kalanlar da sosyal demokratlaştı; çoğu, partilerinin ismini değiştirdiler. Komünist ismini taşıyan bir kaç parti kaldı. Burjuvazinin ağır ideolojik saldırıları karşısında bunlar da şaşkına döndüler. İşçi ve komünist hareket dibe vurdu. Bazı kıpırdanmalar olmakla birlikte hâlâ ayağa kalkabilmiş değil. Kalkabilmesi için “*Ne yapmalı, nereden başlamalı?*” sorularının sorulması gerekiyor. Bu soruyu sorup cevap arayanlar veya cevap vermeye çalışanlar çok az. Aradan 36 yıl geçti. Hâlâ bu durumun sürmesinin sorumlusu sol gözükp burjuvaziye hizmet edenlerdir. Bu koşullarda burjuvazi 36 yıldır altın çağını yaşamaktadır.

Bu zaman zarfında burjuvazi, tekelci burjuvazi, emperyalist güçler sosyalizmin bir daha yeşermemesi için reel sosyalizmden kalanları kökten “temizlemeye” çalıştılar. Başarılı oldular denemez, zira bu sınıf mücadelesinin doğasına aykırıdır. Burjuvazi ve proletarya olduğu sürece sosyalizm mücadelesi devam edecektir. Bu ara emperyalistler kendi aralarındaki sorunları halletmeye çalıştılar. Reel sosyalizmle birlikte gelmiş olan kurallı düzeni yıkıp, kuralsız düzene geçmeye, en güçlü emperyalist gücün, ABD'nin kurallarına göre bir dünya düzeni yaratılması konusunda önemli gelişmeler sağlandı. ABD hükümrانlığı kabul edilir oldu. ABD kendi hükümrانlığını tarihin sonuna kadar devam ettirmek istiyor. Ama bu kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasına aykırıdır.

ABD'ye meydan okuyan yeni güçler çıkacaktır ve çıkmıştır da: Çin! Bu da yeni bir dünya savaşı demektir. Çin her alanda ABD'ye yetişip geçmeye başlayınca bu savaş kaçınılmaz olacaktır.

3. Dünya Savaşı'nı çıkmadan önleyebilmek

Emperyalist güçler için şu an 3. Dünya Savaşı'nın çıkmaması için Çin'in ABD'ye yetişmemesi veya ABD'nin ve diğer emperyalist ülkelerin Çin'in ABD'ye yetişmemesi için tüm önlemleri almaktır. Bunun için tüm ülkelerin ABD'nin hegemonyasını kayıtsız-şartsız kabul etmesi ve onun bir kolonisi, sömürgesi gibi davranması gerekmektedir. Şu an Trump'ın yaptığı budur. Trump'ın Kanada'yı, Grönland'ı ABD'ye dahil etmeye kalkması, dünyadaki nadir toprak elementlerine, petrol ve gaz yataklarına, bu maddelerin taşındığı körfez ve boğazlara, yollara, iletişim ağlarına koşulsuz sahip çıkmak istemesi onun bir deliliği değil, temsil ettiği Amerikan yüksek teknoloji tekellerinin politikasıdır. Özellikle nadir toprak elementleri, başta iletişim olmak üzere yüksek teknoloji kullanan tüm sanayilerin temel hammaddesidir. Artık dünyada rekabet yüksek teknoloji tekelleri arasındadır. Burada ABD'nin hedefi Çin'i yalnız bırakmaktır. Şu an başta İran olmak üzere dünyadaki savaşların özünde Çin'in yalnız bırakılması, tüm ülkelerin ABD'nin yanında konuşlanması yatmaktadır.

ABD yüksek teknolojiyi elinde tuttuğu ve Çin'i geri bıraktığı ölçüde dünya hükümrانlığı sürecektir. Ama burada başka bir sorun gündeme gelmektedir. Halklar kendi ülkelerinin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının ABD tarafından keyfi ve sınırsız sömürüsüne ne kadar, nereye kadar tahammül edeceklerdir? ABD kendi egemenliğine karşı bir ülkede yükselcek direnişi kırmak için Maduro olayında olduğu gibi her türlü yola baş vuracaktır. Ama halkların gücü emperyalistlerin gücünden, parasından, teknolojisinden daha büyüktür. Bu gücün ise emperyalist güç tarafından ezilmemesi için sol ve demokratik devrimci güçlerin şimdiden “*ne yapmalı?*” sorusunu sorması gerekmektedir. İnsanın her türlü silahla yapılacak bir emperyalist savaşta yok olmaması için, savaş patlak vermeden tekelci emperya-

list sistemin bertaraf edilmesi gerekmektedir. Ama nasıl? Burada “*ne yapmalı, nereden başlamalı?*” sorularına her ülkenin kendi sol ve demokratik devrimci güçlerinin cevap vermesi gerekmektedir.

Her ülke hem ABD hem kendi ülkesi emperyalistlerine karşı çıkmalı

Bugün hemen hemen dünyanın her tarafında ABD yanlısı, yani Trump yanlısı, yani ABD yüksek teknoloji tekelleri yanlısı güçler ya iktidardadır, ya da iktidara gelmektedir. Dünyada Amerikancı sağ güçler ilerlemekte, sol demokratik güçler gerilemektedir. Avrupa'nın hemen hemen her ülkesinde sağ güçler önde gelmekte, iktidara doğru yürümektedir. Bunlar daha şimdiden silahlanmayı öne almakta, Avrupa'nın, ABD'nin yanında emperyalist bir güç olarak belirmesini istemektedirler. Bugün NATO'nun, Ukrayna savaşının işlevi budur. ABD'ye Avrupa'dan yardım edecek emperyalist bir güç olmaktadır. Ama silahlanma demek, savaşa hazırlanmak demek halkın boğazından, yaşam standartlarından kesmek, fakirleşmek demektir. Avrupa'da bu açık bir şekilde yaşanmakta, ama bunu açık bir şekilde halka anlatacak ve bunun mücadelesini verecek devrimci bir güç bulunmamaktadır. Bunlar ne yapmalı, nereden başlamalı sorularını sorduracak koşullardır. Latin Amerika'da, Asya'da, Afrika'da da durum farklı değildir. Bir farkla, göreceli zayıf oldukları için bu ülkelere ABD'nin doğrudan müdahalesi daha kolay olmakta, halkın fakirleşmesi ve yoksullaşması 19. Yüzyıl sömürcülüğünü andırarak durumdadır. Özellikle Latin Amerika'yı ABD “yeniden” kendi arka bahçesi olarak görmeye başlamıştır. Buradaki ilerici, demokratik hükümetleri tek tek devirtmekte ve kendi kontrolüne almaktadır. Sol ve devrimci güçlerin buralarda da aynı soruyu sorması gerekmektedir. “Emperyalizme karşı çıkmak için nereden başlamalı, ne yapmalı?” sorularına cevap aranmalıdır.

Yeni emperyalist çatışmaların ortasında bir ülke: Türkiye

Türkiye kendine özgü, diğer ülkelere

farklılık gösteren bir ülke. Önce hiçbir ülkede olmayan bir şekilde kendi halkının büyük bir kesimi ve yöneticileri tarafından yağma ve talan edilen, zenginliklerine sahip çıkılmayan bir ülke. Toprağı ve suyu zehirleyen siyanürle altın arattırarak, sözde enerji üretme adına linyit çıkartmak için zeytinliklerini heba eden, maden arama adına Karadeniz yaylalarını mahveden, Eskişehir yöresindeki zengin nadir toprak elementlerini Trump'a hediye eden bir ülke! Halkın büyük kısmı enflasyon altında ezilip fakirleşirken hazineyi, borsayı fonlarla boşaltıp, milyar dolarla zenginleşen, ülkesine yatırım yapmayan, paraları yurtdışına kaçırarak bir zengin kesimin olduğu bir ülke. Ekonomik, teknik, teknolojik, mali, sosyal geri kalmış, ama bölgede emperyalist emelleri olan bir ülke. Böyle bir ülke savaş yanlısıdır, saldırganlık yanlısıdır, yani ateşle oynayan, halkını ve ülkesini yakmaktan çekinmeyen bir ülkedir. Bunun için ülkede demokrasi ve özgürlüklerin, insan haklarının, hukukun, güçler ayrımının rafa kaldırarak, tüm muhalefeti susturan ve bertaraf eden otoriter tek adam rejimi gerekmektedir. Bugün Türkiye'de yaşanan budur.

Türkiye yıllardan beri Kürtlere karşı yürütülen bir savaşla, Irak'ın, Suriye'nin dönüştürülmesinde, Ortadoğu'daki savaşlarda yer alarak Ortadoğu'nun düzenleyici gücü olma hedeflerini güttü. Ama son gelişmelerle bu öncülüğü İsrail'e kaptırdı. Zira Ortadoğu'da ABD'nin tercihi Türkiye değil İsrail'dir. İsrail Ortadoğu'da hegemonyasını sağlayabilmek için Kürtlerin de desteğini almaya kalkınca Türk devleti büyük bir şok yaşadı. Bu şoku şu anda Öcalan'la anlaşarak PKK ve Kürtlerle savaşını bitirerek ve Kürtlerle yeni bir birlik kurarak atlatmaya çalışmaktadır. Ama burası Ortadoğu. ABD'de oyun çoktur. ABD şimdi Türkiye'ye çok daha tehlikeli bir görev vermektedir: Mekke Anlaşması!

Mekke Anlaşması Türkiye'ye yeni bir ABD tuzağı mı?

ABD Ortadoğu'yu İsrail'e havale ederken bir düşündüğü de İsrail'le birlikte İran'ı dize

getirmek, Molla rejimini değiştirmek ve İran'ı ABD'nin yanında konuşturmak. Bu amaçla ABD İsrail'le birlikte İran'a saldırıya geçti. Günlerce İran'ı bombaladılar. Dini liderlerini ve binlerce insanı öldürdüler, şehirleri harabeye çevirdiler, nükleer silah ve füze, dron depolarına saldırdılar. Ama amaçlarına varamadılar. İran'ı dize getiremediler, molları teslim alamadılar, hatta halkı molların yanına ittiler. Sonunda molla rejimini havadan bombalamakla bertaraf edilemeyeceği, bir kara ordusuyla İran'a girmenin şart olduğunu gördüler. Ama hangi orduyla? Sonradan yapılan açıklamalar gösterdi ki, ABD Kürt gerillalarının İran'a girmesini planlamış, hatta gerekli mühimmat sağlanmış. Ama Kürtler *"biz ABD'nin paralı askerleri değiliz, biz Ortadoğu'da her halkla birlikte yaşayacağız, İran'a karşı savaşa girmeyiz!"* deyince ABD'nin planları suya düştü. Kendi askerini İran'a sürmekten çeken ABD İran'a karşı savaşacak yeni "gönüllü" askerler aramaya başladı. Burada ilk akla gelen Türkiye idi. Ama Kürt gerillasının "hayır" dediği bir savaşa Türkiye'nin "evet" demesi beklenemezdi. Onun için Türkiye'nin hazırlanması, hükümetin gönlünün yapılması gerekiyordu. Ama nasıl? Bekleyip göreceğini kimse tahmin etmiyordu. Sonuç: Mekke Anlaşması oldu.

Başta Suudi Arabistan olmak üzere bir çok İslam ülkesinin İran'la ilişkileri çok iyi değildir. Ortadoğu'da İslam ülkeleri arasında hegemon güç olma açısından İran, Suudi Arabistan ve Türkiye arasında eskiden beri bir rekabet bulunmaktadır. Son yıllarda İran Suriye, Lübnan, Irak ve Yemen'deki Şiilere dayanarak Ortadoğu'da kendisine önemli bir etki alanı sağladı. Bu ara İran Suriye, Lübnan ve büyük ölçüde Irak'taki son gelişmelerle etki alanlarını kaybetmeye başladı. Yemen'deki Şii Husiler ise şu an en sağlam müttefikidir. Husiler daha önce İran'ın desteği ile Yemen'in Başşehri Sana'daki Suudi destekli resmi hükümeti devirip Sana dahil Yemen'in büyük bir bölümünü ele geçirdiler. Son olarak Kızıl Deniz'deki Babülmendep'i alarak

Kızıl Deniz gemi trafiğini kontrol eder hale geldiler. Bu İran için büyük bir başarı olurken Suudi Arabistan için büyük bir yenilgiydi. Hürmüz Boğazı'ndan sonra Kızıl Deniz'deki petrol akımının da İran'ın eline geçmiş olması demekti.

Husilerin hakkından tek başına Suudi Arabistan gelemiyordu. Yine Körfez savaşında İran'ın füze ve dronlarına karşı Suudi Arabistan yetersiz kalıyordu. İran'a karşı Suudi Arabistan'ın güçlendirilmesi gerekiyordu. İşte ABD burada yeni bir ittifak kotardı. 7 Ağustos 2026'da Mekke Ortak Savunma Antlaşması adı altında Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan arasında bir güvenlik ve savunma paketi oluşturdu. Bu antlaşmaya göre taraf devletler, birine yönelik herhangi bir saldırganlık eylemini antlaşma taraflarının her birine yönelik bir eylem olarak değerlendirmeyi taahhüt etmekteydi. İki ay sonra 5 Ekim 2026'da Ortak Savunma için Mekke Anlaşması Stratejik Siyasi ve Savunma Komitesi Toplantısı'na katılan Dışişleri ve Millî Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre Suudi Arabistan'da bir "askeri karargâh" kurulacak ve Türkiye buraya asker gönderecekti.

Bu açıkça maceracılıktır, Türkiye'yi İran ile "arka kapıdan" karşı karşıya getirmek, bir savaşa tutuşturmadır. Husilerin, İran'ın Suudi Arabistan'a karşı her saldırısına verilecek "ortak" bir cevap İran'la savaş demektir. Nasıl 1. Dünya savaşı sırasında Osmanlı, İttihatçılar Almanlarla bir ittifak kurup Alman gemilerinin Boğazlardan geçip Rusya'yı bombalayarak savaşa müdahil olup ülkeyi büyük bir yıkıma götürdüyse, Menderes NATO'ya diyet olarak askerleri Kore'ye yollayıp kırdırıysa, şimdi de AKP hükümeti Mekke Anlaşmasıyla ABD'nin yanında önce İran'a karşı sonra da 3. Dünya Savaşına katılmış olacaktır. Bundan sonra ülkenin ne duruma düşeceğini insan düşünmek bile istemiyor ama düşünmesi gerekiyor. İran'la savaşmak ülke için bir felakettir. AKP Hükümetinin, Erdoğan'ın, ABD'nin kurduğu bu tuzağa ülkeyi düşürmemesi için, Suudi Ara-

bistan'a asker göndermemesi için geç kalma-
dan tüm güçlerin hemen harekete geçmesi
gerekmektedir. Ülke bir felakete sürükleni-
yor, mutlak engellenmelidir.

Ne yapmalı, nereden başlamalı?

“Ülke bir felakete sürükleniyor, tüm güçlerin harekete geçmesi gerekir!” deniyor. Ama harekete geçen yok. Acaba neden? Halk enflasyon ve pahalılık, asgari ücret, “sadaka” emeklilik, işsizlik altında eziliyor, yoksullaşiyor. Yer yer çıkışlar oluyor, ama yoksulluğa karşı yığınlardan çıkış gibi büyüyen bir çıkış gelmiyor, Acaba neden? Demokrasi ve özgürlükler, hukuk, anayasa, insan hakları rafâ kaldırıldı, her gün gazete-cilere, demokratik güçlere, eski CHP'li bele-diyelere, ilerici televizyonlara karşı operas-yonlar düzenlenmekte, tutuklamalar devam etmekte, tüm muhalefet susturulmaya, berta-raf edilmeye çalışılmaktadır. İBB davası intikam davasına dönmüş durumdadır. Bun-lara karşı çıkışlar olmakla birlikte ülkede hâlâ “genel grev” gibi bir feryat kopmuyor. Acaba neden? Kadın katliamları bitmiyor, kadınlar ayakta; çevre katliamları bitmiyor, köylüler ve çevre aktivistleri ayakta, ama katliamlar önlenemiyor. Acaba neden? Kürt sorununda ciddi adımlar atılıyor gibi oluyor, ama tam bir sonuç alınamıyor, uzatılıyor. Acaba neden?

Tüm bu sorulara yanıt verebilmek için yazımızın başına dönüp Lenin'in *“ne yap-malı, nereden başlamalı?”* sorularına verdi-ği yanıtlara bakmak ve günümüz için oralar-dan ders çıkarmak gerekmektedir. Lenin önce Marksizm'in devrimci ilkelerine dayalı bir partiyi ve bir gazeteyi zorunlu görmekte, aynı zamanda Marksizm'i revize ve reforme etmeye kalkanlara karşı kesin bir mücade-le-yi öngörmektedir. Lenin dönemindeki dağınıklıkla günümüzdeki dağınıklık farklı olmakla birlikte devrimci Marksist ilkeleri savunanlarla devrimci bir komünist partisi oluşturmak ve ajitâtör, propagandist, örgütçü bir gazete çıkarmak, revizyonist, reformist burjuva uzlaşmacılarıyla mücadele bugün için de geçerlidir. Marksist-Leninist devrim-

ci ilkeler üzerinde kurulu bir parti olmadan tüm güçleri toplayıp iktidara karşı yığın mücadelesini başlatmak imkansızdır. Ama Lenin döneminden farklı olarak bugün hiçbir komünist, sosyalist, sol, devrimci, demokrat grup ve örgütlerin işçi ve emekçi yığınlarla geniş bir bağları yoktur. Lenin döneminde Rusya'da her Marksist veya devrimci grubun yığınlar arasında 100 binlere varan bağları vardı. Yığınlarla bağları olamayıp yığınları harekete geçiremeyen parti ve grupların çok güzel demokratik, sosyalist, komünist prog-ramları olmasının hiçbir önemi yoktur. O halde *“nereden başlamalı, ne yapmalıyız?”* sorusuna bugün verilecek cevap, kendisini komünist, sosyalist, sol, devrimci demokrat gören her parti ve grup yığınlarla ilişkiler kurmayı, bunun yollarını bulmayı başa almalıdır. Bunu en başta Marksizm'in dev-rimci ilkelerini savunan komünist partisinin yapması gerekir. İğneyle kuyu kazma denen dönem bu dönemdir. Bunun yanı sıra sözde bir “ateşkes” ilan edip tüm gruplarla bir tartışma platformu kurmaya kalmak, iyi niyet ötesinde boşa kürek çekmekten, havan-da su dövmekten, zaman kaybetmekten başka bir şey değildir.

Böyle bir platform eylem birliği olarak yanlış değildir, ama her grubun küçük esnaf gibi kendi dükkanını korumaya çalıştığı, dışarıyı görmediği bir dönemde böyle plat-formlar gereksizdir.

Biz *“nereden başlamalı, ne yapmalı?”* sorusuna *“Marksist-Leninist temel ve ilkeler üzerine yükselttiğimiz partimizin işçi ve emekçi yığınlarla bağlarını güçlendirmek!”* diye cevap veriyoruz. Ancak yığınlarla güçlü bağları olan bir devrimci komünist partisi, diğer tüm sol, sosyalist, devrimci, demokrat parti ve grupların, kadın, çevre ve ulusal hareketlerin bir eylem birliğini sağlayarak tüm ülkeyi saran bir demokratik kalkışma gerçekleştirilebilir, ülkeyi demokratikleşti-rip özgürleştirilebilir, sosyalizme doğru giden yolu açabilir. Güçlü bir komünist partisi olmadan bir ülkede ileriye doğru değişim gerçekleştirmek zordur.